

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

„Службен весник на СРМ“ излегува по потреба. Раконизите не се враќаат. Огласи по тарифата.

Петок, 29 јули 1966
Скопје
Број 24 Год. XXII

Претплата за 1966 год. изнесува 45 (4.500) дин. Овој број чини 1,00 (100) дин. Жиро сметка бр. 401-1-693

123.

Врз основа на член 152 став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ОПШТЕСТВЕНИОТ ПЛАН ЗА РАЗВИТОК НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ОД 1966 ДО 1970 ГОДИНА

Се прогласува Општествениот план за развитокот на Социјалистичка Република Македонија од 1966 до 1970 година,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седничката седница на Републичкиот собор и Стопанскиот собор одржана на 12 јули 1966 година.

У. бр. 32/66

12 јули 1966 година

Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Видое Смилевски, с. р.

ОПШТЕСТВЕН ПЛАН ЗА РАЗВИТОК НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ОД 1966 ДО 1970 ГОДИНА

I

РЕЗУЛТАТИ И ПРОБЛЕМИ НА ДОСЕГАШНИОТ РАЗВИТОК

1. Развитокот на СР Македонија во изминатиот период го карактеризира силен подем на развитокот на производните сили и динамичен развиток на социјалистичките општествени односи, засновани врз самоуправувањето на работните луѓе.

Оценувајќи го досегашниот развиток, се констатира дека се постигнати мошне видни резултати во развитокот на производствениот потенцијал на стопанството, во менувањето на неговата структура, во менувањето на економско-социјалниот состав на населението, во подигањето на образовното и културното ниво на населението, во развитокот на социјалистичките општествени односи.

Создадена е материјална основа која овозможува да продолжат започнатите развојни процеси на квалитетно ново ниво на развиеност на производните сили и на производствените односи и врз поширока основа.

Развитокот на СР Македонија во изминатиот период се остваруваше со постојани напори за изградување и проширување материјалната основа

на стопанството, за издигање на стопанството на повисок степен на развиеност и за развивање на новите социјалистички општествено-економски односи.

Во остварувањето на овие процеси несомнено требаше да се пребродат многу сериозни тешкотии, кои нормално го следат процесот на менувањето на едно неразвиено стопанство во развиено, со истовремено изградување на социјалистичките општествено-економски односи.

2. Во изминатиот период се остваруваше брз пораст на производството. Националниот доход е зголемен за околу три и пол пати. Особено динамичен развој е остварен по воведувањето на самоуправувањето на работните луѓе.

Стопи на просечен годишен пораст

	Вкупно стопанство	Во тоа: општествено стопанство	Индустрија	Земјоделство
1948—1964	7,8	—	11,5	4,0
1953—1964	10,2	12,3	13,7	7,8
1957—1964	10,1	14,5	13,6	5,1

Остварениот развиток доведе до крупни промени во стопанството. Најзначајна карактеристика изразува силниот пораст на производствениот потенцијал на општественото стопанство, а посебно на индустријата.

Во вкупно остварениот општествен производ од 1964 година општественото стопанство достигна учество од околу 75%, додека во 1953 година тоа изнесуваше околу 60%.

Доминантно место во остварениот развиток зазема индустријата. Побрзиот развиток на индустријата е еден од основните фактори за брзиот пораст на производството и за менување структурата на стопанството. Учеството на индустријата во општествениот производ е зголемено од околу 19,0% во 1947 година на околу 33% во 1964 година.

Зголемено е учеството на градежништвото, сообраќајот, трговијата и занаетлиството, додека учеството на земјоделството во истиот период опаѓа од околу 54% на околу 30%.

Структура на општествениот производ

— цени 1962 год.

— во %

	1947	1952	1956	1960	1964
Вкупно стопанство	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
— општествено	—	59,8	55,0	65,3	75,3
— индивидуално	—	40,2	45,0	34,7	24,7
Индустрија	19,0	22,9	26,1	32,3	33,5
Земјоделство	54,3	38,8	43,2	36,6	29,7
Друго стопанство	26,7	38,3	30,7	31,1	36,8

Значајни квантитативни и квалитативни промени се остварени и во структурата на производството на одделните стопански дејности, а особено во индустриското производство. Развиени се нови индустриски гранки и проширена е производствената ориентација на одделните индустриски гранки, со воведување на современи технолошки и технички процеси.

Остварениот развиток во изминатиот период, со оглед на ниската појдовна основа и условите во кои е остваруван, иако многу динамичен, не беше доволен и не овозможуваше соодветно да се следи темпото на остваруваните развојни процеси во целата заедница. Како резултат на тоа, на едно квалитетно ново ниво на развиеност на производните сили и на општествените односи, и релативно и апсолутно, се зголемени разликите во достигнатиот степен на развиеност. Достигнатото ниво на националниот доход на еден жител во СР Македонија изнесува околу 63—64% во споредба со достигнатото ниво во целата заедница. Во 1947 година овој однос изнесуваше од 68% до 69%.

3. Динамичниот развој на производствениот потенцијал на стопанството е овозможен со вложувања на постојани и засилени напори во инвестиционата изградба, во изградувањето и проширувањето на материјалната основа на општественото стопанство.

Meѓy 1952 и 1964 година основните фондови на стопанството се зголемени од околу 958 на околу 3.850 милиони динари¹⁾. Во истиот период основните фондови на индустријата се зголемени од 330 на 1.860 милиони динари, а во земјоделството од 43 на 512 милиони динари. Техничката опременост на трудот е зголемена за над 40%.

Ниската акумулативна способност на стопанството, презадоженоста и релативно високото ангажирање на амортизацијата за отплатување на кредитите, како и воопшто материјалните и други услови во кои е изградувана и проширувана материјалната основа на стопанството, ги ограничува можностите за поефикасно решавање проблемите на физичката истрошеност и економската застареност на опремата, подобрувањето техничката опременост на реконструкцијата, модернизацијата и осовременувањето на производствените процеси.

Техничката опременост на трудот на стопанството се уште е пониска за околу 30% во споредба со опременоста на трудот на стопанството во целата земја. Од вкупните основни средства во стопанството околу 45% по основ се на кредити. Во индустријата тоа изнесува околу 60%, а во земјоделството 68%.

Во постојното стопанство се кумулирани прилично сериозни проблеми што го спречуваат усогласувањето на економско-техничката организација и поефикасното искористување на создадените материјални услови.

Во новоизградените капацитети се присутни проблеми на недоизграденост, на не-

доволна синхронизираност на производствените процеси, мали и ситни капацитети и слично. Во релативно голем број работни организации, особено во индустријата, недоволно се користат капацитетните можности и отсуствуваат кадровски и организациони услови за брзо приспособување кон промените во условите на стопанисувањето и за применување на современи технички достигнувања.

Во досегашниот развиток, со оглед на ограничениите материјални услови, останаа отворени и нерешени прилично крупни проблеми на инфраструктурната основа, како што се енергетиката, сообраќајот и слично, кои во значајна мера неповолно се одразуваат врз ефикасноста на користењето на постојната материјална основа.

Со прилично големи слабости беше проследена и инвестиционата изградба. Кај голем број новоизградувани објекти изградбата почнуваше без поопстојно подготвена и целосна програма. Ова доведуваше во текот на изградбата да се вршат промени во проектите и на тој начин да се усложнува и временски продолжува изградбата и да покапува објектот. Врз недоволната ефикасност во инвестиционата изградба, освен тоа, влијаеја и други моменти а посебно отсуството на современо организирана и опремена градежна оператива, тешкотиите при набавката на увозна опрема и одлагањето и задоцнувањето на испораките на домашната опрема. Сето ова придонесуваше инвестиционата изградба во изминатиот период да биде проследена со големи слабости во ефикасноста на нејзиното изведување, што, секако, неповолно се одразуваа и врз условите на стопанисување на новоизградуваните капацитети.

4. Остваруваниот равиток во општественото стопанство и во општествените служби услужуваше динамичен пораст на запосленоста во општествениот сектор и доведе до крупни промени во економско-социјалната структура на населението. Meѓy 1948 и 1965 година бројот на запослените во општествениот сектор е зголемен за околу 176.000 лица. На тој начин во општествениот сектор економски е активирано околу 74% од прирастот на работноспособното население. Остварени се крупни промени во економската структура на населението. Учеството на земјоделското население од 71,5% колку што изнесуваше во 1948 година, е намалено на 51,1% во 1961 година, односно на околу 47% во 1965 година.

Динамичниот развој на запосленоста и промените во економско-социјалната структура на населението беа остварувани во услови на се уште ниска материјална основа и на недоволно изградена и проширена кадровска основа. Во дадените услови се остваруваше интензивно запослување на неквалификувана работна сила. Во 1965 година над 57% од запослените се приучени и неквалификувани работници. Продуктивните способности на работноспособното население не можеа рационално да се користат како фактор на економскиот развиток. Продуктивноста на трудот, особено во

¹⁾ Активни основни средства. Сметано по цени од 1962 година.

првата половина од изминатиот период, стагнираше и немаше големо учество во развитокот на производството. Во втората половина од изминатиот период почна да се остварува процесот на позначајно јакнење улогата на продуктивноста на трудот, меѓутоа, таа се уште не задоволува. Според остварените резултати во последните години, продуктивноста на трудот во нашето стопанство се уште е пониска за околу 20% во однос на достигнатото ниво во стопанството на Југославија.

Просечна стопа на порастот и учество на продуктивноста во остварениот пораст на општествениот производ

Стопи на порастот Учество во порастот на општ. произ.

	Запосленост	Продуктивност	Запосленост	Продуктивност
1953—1956	11,0	— 2,7	100	—
1957—1960	8,8	3,8	71	29
1961—1964	6,7	8,9	41	59

5. Напоредно со остварениот стопански развиток се остварени видни резултати и во создавањето и проширувањето на материјалната основа за релативно брз развиток на животните услови на населението.

Преку изградба и проширување на училишните капацитети постојано е зголемувано опфаќањето на децата од училишна возраст меѓу 7 и 15 години. Во 1964/1965 година со редовно школување се опфатени околу 250.000 деца или 89% од децата на оваа возраст. Во целиот изминат период се вложувани посебни напори за создавање и проширување на кадровската основа, како еден од битните фактори во развитокот.

Во 1964/1965 година во училиштата од II степен се школуваат околу 50.000 деца. Опфаќањето на децата на возраст меѓу 16 и 19 години изнесува околу 37%. На факултетите и вишите школи студираат околу 10.000 редовни студенти.

Во изминатиот период, за повеќе од трипати, е зголемен бројот на болниците, а бројот на болничките легла за над 8-пати. Во 1965 година капацитетот на 28 општи и специјализирани болници изнесува околу 7.800 болнички легла. Покрај тоа, за здравствена заштита на населението е изградена широка мрежа од амбулантно-политиклинички и други здравствени установи.

Во периодот меѓу 1952 и 1964 година се изградени над 50.000 станови. Станбената површина во просек за еден жител е зголемена од 7 на 8,3 м².

На широка основа е извршена електрификација на населбите, а во поголемите центри се вложувани посебни напори за решавање на проблемите во врска со снабдувањето со вода, проширување и осовременување на канализационата мрежа и слично.

Иако во изминатиот период развитокот на општествените служби е мошне интензивен и се постигнати мошне видни резултати, тој се уште се одвива во услови на недоволна развиена материјална основа. Долгото задржување на буџетскиот начин на финансирање и работење, а со тоа и

забавување на развитокот на самоуправувањето во овие служби, овозможи да егзистираат низа слабости во ефикасноста на организацијата на работењето.

Од решавањето на истакнатите и други проблеми присутни во нашето стопанство и во општествените дејности е условен идниот развиток и следењето на развојните процеси на југословенското стопанство. Со спроведувањето на интенциите на стопанската реформа се создаваат основни предуслови системно и поопстојно, на долгорочна основа, да се решаваат овие проблеми, односно се создаваат услови за интензифицирање развојните процеси на општествено-економскиот развиток.

II

ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ОСНОВИ НА РАЗВИТОКОТ ДО 1970 ГОДИНА

1. Основни цели и предуслови на развитокот

Поаѓајќи од усвоената политика за развој на Југославија, од условите за стопанисување, што ќе постојат, од создадената материјална база и од достигнатиот степен на развитокот основните задачи на развитокот на СР Македонија во наредните години се:

Интензификација на стопанисувањето и обезбедување на постојан пораст на животниот стандард.

Ова всушност е и услов да се остварат долгорочните цели на економската политика — непрекинато и постојано подобрување на материјалните и културните услови за живот на работните луѓе, постојано развивање на продукционите односи и јакнење на материјалната база за општествено стопанисување.

Има реални услови врз оваа основа да се остварат порадикални промени во квалитетот на стопанисувањето и во структурата на производството, а со тоа да се овозможи и побрз премин кон повисок степен на стопанска развиеност, подобро искористување на материјалните и на човечките сили, како и кон забрзано вклучување во меѓународната поделба на трудот.

Оваа задача во основата треба да се оствари и да биде обезбедена преку соодветен пораст на производството, преку пораст на продуктивноста на трудот и преку натамошно менување социјално-економската структура на населението.

Интензификацијата на стопанисувањето ќе претставува основа за постојаниот пораст на животниот стандард.

Единственоста и заемната условеност на овие ќе биде услов да се постигне динамичен развиток на животниот стандард и да се создадат услови за проширување на материјалната основа.

Со променетите услови за стопанисување по реформата и со натамошното изградување на стопанскиот систем треба да се обезбедат услови за подоследна примена на распределбата според вложениот труд и според остварениот доход. На овој начин личната потрошувачка се повеќе ќе станува стимулативна сила за развиток

на производството и за постигање на подобри деловни резултати на работната организација.

Јакнење на материјалната база и улогата на непосредните производители на работните организации

Во наредниот период работните организации се повеќе ќе стануваат носители на стопанисувањето, посебно во процесот на проширената репродукција. Врз таа основа треба да дојде до јакнење на материјалната база на работните организации и на нивните асоцијации, што воедно создава основа да дојдат до полн израз и афирмација творечките сили на непосредните производители.

Ова ќе биде остварувано и со насочување средствата на Републиката за инвестиции во стопанството и Сојузниот фонд за развој на недоволно развиените републики и краишта, преку банките и општите начела на банкарскиот механизам.

Обнова и изградба на Скопје

И во наредниот период обновата и изградбата на Скопје ќе претставува една од важните задачи и предуслови за нормализација на стопанскиот, општествениот и културниот живот во Скопје, а со тоа и во Републиката како целина.

Покрај реституцијата и обновувањето на урнатите капацитети, средствата за обнова и изградба на Скопје ќе треба да бидат употребени и за развој и проширување на стопанството.

Основните предуслови за реализација на стопанскиот и општествениот развој на СР Македонија, во периодот 1986—1990 година, се следните:

Поактивното искористување на капацитетните можности на нашето стопанство претставува важен фактор и еден од условите за остварување на поголемо производство.

Оптимални резултати, особено, треба да се постигнат преку воведување на повеќе смени, преку скратување на процесот на производството и преку други мерки за подобрување на организацијата на работата. Во оваа смисла важно место ќе има и реализацијата на готовите производи, особено преку зголемен извоз и редовно обезбедување на потребните репродукциони материјали. Треба да се смета дека секој позначаен пораст на производството ќе биде тесно зависен од редовното обезбедување на овие предуслови. Овој проблем ќе биде присутен и многу важен за идниот развој и затоа бара посебни напори и акција за решавање.

Подобрувањето на кадровската положба и создавањето на подобри услови за живеење и работа претставуваат составен дел на предусловите врз кои ќе се темели идниот развој.

Создадени се услови за побрзо менување квалификационата структура на запослените, подобра здравствена заштита, исхрана и решавање на станбеното прашање и врз таа основа и за подигање на општата култура, а посебно на техничката и здравствената култура на населението.

Идниот развој ќе биде зависен и од остварувањето на ориентацијата на оптимизација и пошироко модернизирање

на производството, од степенот на внесувањето современа технологија, од подобрувањето организацијата на работата и слично.

Модернизацијата и реконструкцијата на постојното стопанство во идниот развој треба да има значајно место и да овозможи оптимизација и проширување на производствениот потенцијал. Ова дотолку повеќе што преку тоа треба да се отстранат одделните технички и организациони проблеми на стопанството и што конечно денес, за разлика од порано, веќе постои значајна база која овозможува врз нејзиното натамошно усовршување и проширување да се темели поголем дел од идниот развој на производството.

Довршувањето на програмата за изградба на почнатите објекти има важно значење за нашиот иден развој. Со оваа програма се направени крупни зафати за изградба на објекти што треба да придонесат за подобро искористување на природните услови и на богатството во Републиката и врз тоа да се обезбеди натамошен развој на производството.

Зголемувањето на извозот на стоки и проширувањето на надворешнотрговската активност ќе претставуваат значајна задача во идниот период, од чии резултати ќе зависи поголемиот подем на развојот на стопанството и неговото вклопување во меѓународната поделба на трудот.

Унапредувањето на технологијата и организацијата на производството претпоставува засилување на научно-испитувачката работа и поширока примена на научно-испитуваните решенија. Во таа смисла во идните години треба да се пристапи кон поорганизирано проучување на проблемите и кон поголема примена на научно-испитувачката работа во стопанството, за да се создадат потребните услови за премин кон посовремен начин на производство и кон подигање степенот на доработката. Резултатите во овој поглед многу ќе зависат од заедничкиот пристап и од поврзувањето на научните институции со стопанството.

Интензификацијата на стопанисувањето налага инвестирањето да биде остварено со поголема рационалност во искористувањето на расположивите средства, со скратување роковите на градбата и со постигнување на поголема ефикасност.

Поинтензивно деловно поврзување на работните организации во кооперација, интеграција и деловно здружување, со оглед на предностите што ги дава овој процес за организација на производството. Во поширока смисла, тоа треба не само да се прошири на поголем број организации, туку со овој процес да бидат опфатени и сите правци на нивната развојна политика.

Процесот на интеграција треба да овозможи обестран интерес на работните организации и од соработката да има видливи ефекти, особено во рационализацијата на производство во основната

подска на работењето, во заедничкото решавање на заедничките проблеми, во заедничкото постигање поголеми резултати во меѓународната размена и слично.

2. Динамика на развитокот

Развитокот на стопанството на СР Македонија треба да се остварува во услови на целосно и пошироко афирмирање на сите започнати процеси на усогласување на односите во производството и потрошувачката и стабилизација на односите што почнаа да се воспоставуваат со стопанската реформа.

Сето ова бара во периодот до 1970 година да се одржи интензивен пораст на производството и да се поттикнува процесот на пошироки зафати за интензификација на сите негови подрачја. Тоа особено треба да дојде како резултат на максималното искористување на постојните резерви, многу поинтензивното деловно поврзување, производството на еден пвисок степен на техника и организација, брзото и сигурното ефектуирање на инвестициите, поголемата примена на научните и техничките достигнуања и слично.

Производството во стопанството на СР Македонија во 1966—1970 година има реални услови и натаму да остварува и да одржи континуитет на интензивен развиток.

Се цени дека вкупното производство може да се движи со динамика што би одговарала на просечна стопа на годишен пораст од 8,9% до 9,8%, а во општественото стопанство од 10,9% до 11,8%.

Напорите треба да бидат насочени кон остварување и на поголема динамика на развитокот и со тоа да се забрза смалувањето степенот на недоволната развиеност на Републиката. Тоа во овој период треба да стане со уште поголемо зголемување на продуктивноста на трудот, поинтензивно и порационално користење на веќе изградениот производствен потенцијал и поефикасно работење со позабрзана модернизација, реконструкција и специјализација и интеграција и со поголемо ангажирање на инвестиционите средства во земјата и над странство.

Нивото на производството во 1970 година се цени да биде поголемо за околу 1,5 до 1,6-пати во споредба со 1965 година. Во овие рамки нивото на општественото стопанство би се покачило за околу 1,7 пати и на тој начин би достигнале учество од околу 85% во вкупниот обем на производството.

Ваквиот пораст во стопанството претпоставува во индустријата да биде постигната динамика што одговара на просечната стопа на годишен пораст од близу 12,9% до 13,7%, во земјоделството од 4,2% до 4,8%, а во другите области од 8,8% до 10%. Можна динамика на развитокот на производството¹⁾.

1) Врз база на општествен производ. Во земјоделството стопата е пресметана врз просечното производство остварено во 1964 и 1965 година. Стопата на порастот ако се земе за база само 1965 година, би изнесувала 4,5% до 5,1%.

	во%	
	Просечна стопа на годишен пораст	1966 — 1970
Вкупно стопанство:	8,9	9,8
Од тоа:		
Индустрија	12,9	13,7
Земјоделство	4,2	4,8
Шумарство	5,4	6,6
Градежништво	7,5	8,5
Сообраќај	9,1	10,5
Трговија, угост. и туризам	9,5	10,5
Занаетчиство	9,5	11,4
Комунално стопанство	13,6	13,6
Општествено стопанство	10,9	11,8
Индивидуално стопанство	2,8	3,6
Од тоа:		
Земјоделство	2,2	3,0

Индустријата останува и натаму да биде носител на побрзиот развиток на СР Македонија. Развитокот на оваа област претставува основа врз која се очекува да биде обезбедена не само висока, туку и постабилна стопа на порастот, како и порадикална промена во структурата на стопанството.

Оценетиот пораст на производството и динамиката на развитокот до 1970 година, пред се, треба да се остварат врз поинтензивно искористување, модернизација и проширување на постојното стопанство.

Врз оваа основа реално постојат услови да се остварат близу две третини од очекуваниот пораст на производството до 1970 година. При оптимално искористување само на сега расположивите капацитети во стопанството се предвидува да биде остварено над 40% од порастот.

Се ова укажува дека развитокот во наредните години во голема мера ќе зависи од остварените резултати во постојното стопанство. Поради тоа се очекува настојувањата и целокупната активност на работните организации да бидат концентрирани на отстранувањето на проблемите и на борбата за повисокопродуктивна организација на производството. Во таа смисла главни пунктови, кон кои работните организации особено ќе бидат свртени во процесот на решавањето на своите проблеми, секако ќе бидат зголемувањата на производството и оптималното користење на расположивите фондови, зголемувањето на продуктивноста на трудот, модернизацијата на процесите на производството, со ориентација кон напуштање на авторитарните тенденции, организацијата на специјализирано производство и производство во кооперација, проширувањето на меѓународната размена и слично.

Веќе пројавениот однос на работните организации во остварувањето на задачите на реформата, кој е доста активен и единствен, дава полна гаранција дека со понатамошниот развиток и проглубочување на самоуправувањето и на социјалистичките односи, уште повеќе ќе се афирмираат тенденциите кон порационално и интензифицирано производство.

За динамиката и развитокот на производството воопшто ќе имаат значење и новите објекти што се во изградба.

Во периодот до 1970 година се очекува во стопанството поосетно да бидат зголемени основните и обртните средства. Врз таа основа се смета дека ќе се подобри техничката опременост на запослените и на стопанството воопшто. Техничката опременост на запослените во општественото стопанство се цени дека ќе биде повисока за близу 60% или просечно годишно да биде покачувана за 9,4%. До поизразит пораст, особено, ќе дојде во индустријата, која во 1970 година ќе располага со близу двапати поголем обем на основните средства отколку во 1965 година.

Со зголемувањето на основните средства, покрај тоа што ќе се создаде повисок потенцијал во стопанството, ќе се создаваат услови и за остварување на повисок технички прогрес и повисока продуктивност на трудот.

Развитокот до 1970 година ќе доведе до натамошно јакнење на учеството на индустриското производство. Се очекува учеството на индустријата во општествениот производ на целото стопанство да се зголеми над 38%, а учеството на земјоделството да се смали на околу 24 до 25%.

Позитивни поместувања во структурата на производството ќе има и внатре во индустријата. Ќе се зголеми учеството на електроенергетиката од 7,6% на 12,4%, производството на црната и обоената металургија од 8,0% на близу 19% и производството на металската и електроиндустријата од 10,4% на над 13%.

Развитокот во периодот до 1970 година, иако во основата значи создавање услови за порадикален премин на производство со повисок степен на доработка по 1970 година, всушност овозможува овој процес да биде остваруван истовремено уште и во овој период.

3. Надворешно-трговска размена

Производството на стопанството на СР Македонија по својот карактер и структура, пред сè, е ориентирано кон задоволување на домашните потреби, при што дел од него оди директно на супституција на увозот. Од вкупно оствареното производство во стопанството, на домашниот пазар се реализира 92,8%, а на странските пазари се извезува 7,2%. Во овие рамки односот во индустријата е 85,9% спрема 14,1%, во земјоделството 96,3% спрема 3,7%, а во шумарството 90,5% спрема 9,5%.

Во идните години интересот за обезбедување натамошен развиток и за зголемување на производството и на доходот ќе ги упатува стопанските организации кон порешителна ориентација на пласман на надворешните пазари, што ќе влијае врз зголемувањето на извозот на стоки.

Попширокото вклопување на нашето стопанство во меѓународната размена, што се повеќе станува нужен услов за развитокот, бара поенергично да се оди кон проучување на странските пазари, кон ширење на оној вид производство што има предности во извозот и кон отстранување на слабостите што постоеле во организацијата на извозот.

Реќе остварените резултати во извозот, условите што ќе се создадат со натамошното развивање на системот во надворешно-трговската размена, општата производствена ориентација и решавањето на проблемите што постоеле и го ограничувале извозот, претставуваат основа врз која може да се очекува дека во наредните години ќе дојде до поосетен пораст на извозот и со тоа ќе се создадат услови за остварување на развојната политика во стопанството.

Постојат реални услови да се оствари побрз пораст на извозот на стоки од порастот на производството. Се очекува дека извозот на стоки ќе се движи со просечна стопа на порастот од околу 15,5% до 18,1%, а на нестоковните приходи за околу 25—26,5%. Со ова ќе се зголеми учеството на извозот на стоки и нестоковните приходи во општествениот бруто производ. Во 1970 година учеството би изнесувало околу 8,9% до 9,5%.

Во структурата на извозот доминантното место и натаму ќе му припаѓа на извозот од индустријата, а во таа на тутунот.

За поинтензивен пораст на извозот на стоки треба да придонесат се пошироките и поразновидните деловни врски на производните организации со странските партнери, врз основа на производствена кооперација и специјализација, што истовремено ќе овозможи и натамошно зголемување на увозот.

Натамошен пораст на извозот се очекува во обоената металургија, во хемиската, во тутунската, во дрвната, во неметалите, во индустријата на градежни материјали, како и во овоштарството со лозарството и преработката на земјоделски производи. Поволни услови постојат и за натамошен пораст на нестоковниот приход, преку туризмот.

Во идните години ќе дојде до натамошно поместување во структурата на извозот, во смисла на зголемување на учеството на извозот на индустриски стоки, посебно на стоки со повисок степен на доработка. За обемот на извозот, меѓутоа, и натаму значајно место ќе има извозот на тутун.

Натамошниот поинтензивен пораст на извозот нужно бара да се преземат соодветни мерки што ќе создадат услови за стабилен и подолгорочен извоз. Во овој поглед ќе треба да дојде до склучување на подолгорочни аранжмани за извоз, посебно за извоз на тутун, до создавање на поповолни услови за транспорт и слично.

III

КАДРИ, ОБРАЗОВАНИЕ И НАУЧНИ ИСПИТУВАЊА

1. Кадри и образование

Во изминатиот период се остварени мошне видни резултати во развитокот на материјалната основа на образованието, во подигањето на образованието и културното ниво на населението воопшто, а посебно во развитокот и проширувањето на потребната кадровска основа за развиток на стопанството и општествените служби. Меѓутоа, материјалните услови во кои се остварувани овие

процеси — недоволно усогласените односи во стопанисувањето, проблемите што биле присутни во условите на недоизграденост на системот на распределбата и многубројни други фактори, во голема мера ги усложнувале напорите за соодветно синхронизирање на процесите на изградување на кадровската оснoва со динамичниот развој на стопанството.

Меѓу 1961 и 1965 година во кадровската структура на запослените, во општественото стопанство и во општествените служби се остварени значајни позитивни промени. Учеството на стручните кадри со високо и со више образование во вкупно запослените е покачено од 4,6% на 5,7%, со средно стручно образование од 9,8% на 12,3%, на квалификуваните и на висококвалификуваните работници од 9,2% на 28,2%.

Меѓутоа, постојната структура на запослените се уште е неповолна. Во стопанството околу 57%, а во општествените служби околу 37% од запослените се без соодветна стручна подготовка, а добар дел и без секако школско образование. Исто така неповолни се односите меѓу кадрите со висока и со виша стручна подготовка и кадрите со средна стручна подготовка, особено во непосредното производство, меѓу погонските техничари, висококвалификуваните и квалификуваните работници. Исто така постои и проблемот на кадри за раководните места во стопанството и во општествените служби и за распоредот на високостручните кадри. Сето ова неповолно се одразува врз ефикасноста на стопанисувањето, осовременувањето на работењето, продуктивноста на трудот и унапредувањето на самоуправувањето.

Развојот на образованието во наредниот период ќе се усогласува со општите насоки за развој на Републиката. Во таа смисла ќе се настојува да се ублажи несразмерноста меѓу одделни степени на образованието, системот и структурата на образованието да се усогласат со општествените потреби, а посебно со потребите на стопанството и интенциите на неговиот развој, поради што ќе се преземат и соодветни чекори на подигање квалитетот и ефикасноста на образованието.

Во развојот на претшколското образование во наредниот период ќе се настојува постепено да се создаваат услови за зголемување бројот на децата во овие установи и за проширување на нивната мрежа. Истовремено ќе се настојува да се подобри и рационализира работата на постојните установи за претшколско воспитување.

Во областа на основното образование, ќе се зголеми бројот на учениците, а ќе се настојува да се создадат услови за целосно опфаќање на генерациите од 7 до 15 години. Едновременно ќе се настојува да се оди кон поголема рационализација на наставата, подигање квалитетот на знаењата, намалување осипувањето на учениците и редовно завршување на генерациите.

Исто така ќе се засилат напорите за ликвидирање на неписменоста, особено меѓу запослените и младината, за што е потребно целосно ангажирање како од страна на училиштата, така и од

општествено-политичките заедници, од работните организации и од другите општествени фактори.

Во областа на образованието од II степен особено е значајно прашањето за извесни структурални измени на институциите и бројот на учениците. Неповолната структура на стручните кадри на сите нивоа и диспропорцијата што е присутна меѓу квалификуваните и висококвалификуваните работници и техничарите, како и меѓу техничките и високостручните кадри и поголемиот интерес на младата генерација од 16—19 години за школување, исфрлија низа проблеми што бараат соодветни решенија. Во таа смисла ќе се преземат мерки системот на образованието од II степен да се усовршува сообразно со потребите од кадри за стопанството и за општествените дејности, имајќи ги предвид и желбите на младината за натамошно образование. Посебен акцент во наредниот период ќе се стави врз развојот и натамошното усовршување на институциите за образование на квалификувани работници, што како неопходност резултира од потребите на стопанството. Едновременно ќе се настојува за економичност и рационалност во образованието на стручните кадри, за применување на посовремени методи за стручно образование, ќе се бараат подобри решенија за подигање квалитетот на наставата и стручно оспособување на кадрите.

Во системот на образованието од II степен, покрај институциите за образование на младината, значајно место заземаат и институциите за образование на возрасните. Во наредниот период, со оглед на големиот број полуквалификувани и неквалификувани работници вклучени во стопанството, ќе се засили дејноста на институциите за образование и за оквалификување на веќе запослените лица.

Развојот на високошколските институции во наредниот период ќе се насочи кон консолидација и стабилизација на постојната мрежа и нејзиното усогласување со општествените потреби, кон приспособување на наставните програми на современите барања на стопанството и општествените дејности, кон проширување на материјалната основа и подигање квалитетот на наставата, како и кон јакнење на високошколските установи како научни институции.

За остварување на поставените задачи во областа на образованието нужно е преземање на соодветни мерки и формирање на педагошки критериуми што ќе влијаат врз подигањето квалитетот на образованието, обезбедувањето услови за зголемен прилив на наставнички кадри и подобрување на нивната квалификациона структура и педагошко-методската подготвеност, како и обезбедување редовни и соодветни извори на финансирање и нивно правилно насочување.

Едновременно ќе се оди кон поголемо поврзување на стопанството со институциите за образование, со цел да се обезбеди поголемо усогласување на образованието со потребите на стопанството, што, во крајна линија, ќе овозможи образованието да стане интегрален дел на општествениот труд. Се очекува дека и стопанските организа-

ции, со своите средства, ќе придонесат за подобрувањето материјалната база на образованието.

Финансирањето на образованието во наредниот период ќе се врши врз база на Општиот закон за финансиски средства за образование и воспитување. Со Републичкиот закон, што треба да се донесе до крајот на оваа година, ќе се обезбедат постојани и стабилни извори на финансирање.

Републиката со посебни средства ќе учествува во кредитирањето и финансирањето на инвестициите за довршување и опремување на Универзитетот, за изградба на вишите педагошки академии, за учество во изградбата на училищен простор во Републиката, водејќи при тоа сметка за проблемите од недостигот на училищен простор и економската положба на одделните подрачја, како и за давањето на стипендии за кадри во стопанството.

Се приготвува, и до крај на 1966 година треба да биде изготвена, посебна програма за потребите од стручни кадри според нивниот профил и квалификација.

2. Научно-испитувачка работа и рударски истражувања

1) Во овој период ќе се пристапи кон поопстојни научни испитувања и кон создавање на потребните предуслови за подигање техничкиот прогрес на стопанството, како до 1970 година, така и за подолгорочен развиток.

Испитувањата се повеќе треба да бидат насочени кон решавање на проблемите на постојното стопанство и на неговиот развиток. Ова бара поголема и постојана тесна соработка меѓу стопанството и научните институции.

Научно-испитувачката работа во наредните години, според тоа, е една од основните задачи и предуслови за идниот забрзан развиток на производството. Ова дотолку повеќе што има низа индикатори кои укажуваат дека во индустријата, а и во другите стопански области, постапно се минува од екстензивен развиток на таков развиток што се повеќе ги истакнува барањата за современо и технолошки посовремено производство, во кое треба да се оствари висока продуктивност и автоматизиран процес на производството.

Ефикасното искористување на сите резерви што се кријат во стопанството, напоредно со унапредувањето на технологијата и пошироката примена на научно-испитувачките решенија, претставува единствен и неминовен процес во производството, кој треба да му овозможи на нашето стопанство компаративна положба со онаа во земјата и во странство.

Оттаму и вложувањата што треба да ги прази стопанството во оваа насока имаат посебно значење за секоја стопанска организација.

Развитокот на научно-испитувачката работа треба да се темели врз постоењето на поразвиени организации и појаки научни единици. Притоа е потребно да постои не само доволна силна база на технолошки испитувања во самото стопанство, туку и целокупната испитувачка работа при уста-

новите да се развива и да се усогласи со потребите на стопанскиот развиток.

Успешната координација во областа на научно-испитувачката работа бара натамошен систематски настап за утврдување и усогласување на програмите за научни испитувања, кои воедно треба да послужат и како база за поефикасен настап во ширењето на материјалната и кадровската база на научно-испитувачките институции. Исто така е неопходно и натаму да се изградува поадекватен и ефикасен систем на финансирање на оваа дејност.

Натамошниот посообразен развиток на научно-испитувачката работа бара да му се посвети посебно внимание на проблемот за одбирање и стимулирање на млади научни таленти. На тој начин во научните институции и на факултетите ќе се овозможи постојан прилив на млади и надарени кадри кои со извесни елементи на научно-испитувачка работа почнале да се занимаваат уште во текот на образованието на II степен.

Имајќи ги предвид значењето и придонесот на оваа дејност за развитокот при интензифицирањето на стопанството, во наредниот период за оваа дејност ќе се издвојуваат знатно поголеми средства отколку досега.

Основни носители на проширувањето на материјалната основа за развитокот на научно-испитувачката работа ќе бидат стопанството и другите носители на средствата за проширена репродукција. Републиката и другите општествено-политички заедници, исто така, ќе се ангажираат во проширувањето на материјалната основа на научно-испитувачката работа, поддржувајќи ги на тој начин напорите на работните организации.

2) Научната работа во областа на општествените и техничките науки треба да биде насочена кон научни истражувања што се од особен интерес во решавањето на општествените и стопанските проблеми и развитокот во Републиката воопшто.

Во областа на општествените науки истражувањата, посебно, треба да бидат насочени кон проблемите од националната култура, а во областа на техничките науки кон истражувањата во металургијата, хемиската индустрија, металската и електронската индустрија. Се ова со цел да се добијат објективизирани сознанија како основа за свесна и поодредена акција на заедницата во идниот развиток на Републиката.

Републиката во овој период ќе обезбеди средства за учество во научните испитувања. Намената на овие средства ќе биде утврдена со посебна програма.

3) Во овој период ќе продолжат и ќе се засилат истражувачките работи во рударството, а со цел што подобро да се испита потенцијалната сировинска база, а во исто време да се создадат и потребните предуслови за натамошен развиток на стопанството.

Истражувачките работи во рударството се повеќе ќе треба да бидат насочени кон зголемување

на постојната суровинска база и откривање на нова.

Истражувачките работи во прв ред треба да се ориентираат кон освојувањето на нова суровинска база надвор од експлоатационите подрачја на постојните рудници. Напоредно со ова во овој период треба да продолжат истражувањата и при веќе познатите лежишта и во реонот на експлоатационите подрачја на постојните рудници. Тоа особено треба да биде основна задача на стопанските организации и другите носители на средствата за проширена репродукција, кои се заинтересирани за минерално-суровинската база.

Со цел да се обезбеди континуитет во истражувањето на минерално-суровинската база, ќе се изготви соодветна програма, со која поблиску ќе се утврдат правците, висината на средствата и изворите од каде тие ќе се обезбедуваат. Републиката од средствата за инвестиции во стопанството ќе издвојува средства за истражувачки работи во рударството.

IV

НАСЕЛЕНИЕ, ЗАПОСЛЕНОСТ И ПРОДУКТИВНОСТ

Вкупниот број на населението од 1,153.000 во 1948 година е зголемен на околу 1,511.000 во 1965 година, односно за околу 358.000 жители. Истовремено контингентот на работно-способното население е зголемен за околу 239.000 лица.

Со остварениот развиток на општествениот стопанство и на општествените служби, бројот на запослените во општествениот сектор е зголемен за околу 176.000 лица. На тој начин околу 74% од вкупниот прираст на работноспособното население економски е активирано во општествениот сектор.

Учеството на земјоделското население од 71,5% во 1948 година е намалено на 51,1% во 1961 година, односно на околу 47% во 1965 година.

Затечената ниска материјална основа, постојните услови за стопанисување и материјалните проблеми присутни во досегашниот развиток, меѓутоа, не овозможуваа продуктивните способности на работноспособното население рационално да се користат, како фактор на економскиот развиток. Динамичниот пораст на запосленоста и промените во економско-социјалната структура на населението се остварувани во услови на се уште релативно ниска материјална основа и на недоволно изградена и проширена кадровска основа.

Во дадените услови, под притисок на постојните прилично големи резерви на економски недоволно активирано работноспособно земјоделско население, се остварува прекумерно запослување на неквалификувана работна сила.

Меѓу 1961 и 1965 година во квалификационата структура на запослените се остварени значајни позитивни промени. Меѓутоа, таа се уште е многу неповолна. Во стопанството, во вкупниот број на запослените непосредно во производството, неквалификуваните и приучените работници учествуваат со околу 50%. Во администрацијата на стопанството околу 55% од запослените се со нивна

подготовка и помошни службеници, што посебно зборува за големата оптовареност на стопанството со неквалификувана работна сила. Слична е положбата и во општествените служби и во другата администрација.

Посебен проблем претставува недоволно развиената територијална гранка и професионална подвижност на работните луѓе, што го усложнува проблемот на запослувањето и формирањето на соодветна кадровска структура во работните организации.

Ваквата положба во значајна мера ги усложнува развојните процеси. Во постојното стопанство се кумулирани сериозни проблеми што се појавуваат во недоволното користење на изградената материјална основа, во нерационалното користење на расположливиот работен фонд, во поддржувањето на екстензивното стопанисување, во ниската продуктивност на трудот, во ниската доходност и акумулативната способност.

До 1970 година вкупниот број на населението ќе се зголеми на околу 1.645.000, односно за околу 134.000 или просечно годишно за околу 27.000 жители.

Се очекува стопата на активноста на населението да се задржи на сегашното ниво (39,4%). На задржувањето на стопата на активноста на ова ниво ќе влијае смирувањето на динамиката на порастот на запосленоста, поголемо опфаќање на децата и младината со школување и порастот на бројот на лицата што ќе добијат право на пензионирање. Просечно годишниот прираст на контингентот на работноспособното население ќе изнесува околу 20.800, а прирастот на активното население околу 10.600 лица.

Афирмацијата на интензивниот начин на стопанисување во голема мера ќе зависи од степенот на користењето на работната сила. Развојната политика за наредниот период нужно мора во основата да биде насочена кон поддржување и поттикнување на напорите на работните организации за поефикасно и рационално користење на веќе создадената материјална основа. Ќе се изградуваат такви основни предуслови што ќе го поттикнуваат интересот на секој работен човек за постигнување на подобри резултати во стопанисувањето, за зголемување продуктивноста на трудот и за економисување, за поефикасно користење на средствата за работа и на живиот труд, што претставува основен услов за постојан и стабилен пораст на животниот стандард.

Во периодот 1961—1964 година порастот на производството по стопа од 16,2% е остварен со стопа на порастот на запосленоста од 6,7% и со зголемување на продуктивноста на трудот по стопа од 8,9%, односно околу 60% од порастот на производството е остварен со зголемување на продуктивноста на трудот.

Со поефикасно и рационално користење на создадената материјална основа во стопанството, со осовременување на организацијата на работењето, со модернизација на производствените процеси, со воведување на посовремена техника и технологија и организација на трудот, постојат реал-

ни услови и можности претпоставениот пораст на производството до 1970 година да се оствари со стопа на порастот на запосленоста од околу 3% и со пораст на продуктивноста на трудот по стопа од околу 7—8%.

Поефикасното користење на работниот фонд и зголемувањето на продуктивноста на трудот претставува битен предуслов за премин на 42-часовна работна недела.

Многу значаен фактор за реализација на развојната политика во наредниот период, на кој ќе му се посвети сериозно внимание, претставува квалификационата структура на запослените.

Осовременување на организацијата на работењето, модернизација на производствените процеси, воведување на современа техника и технологија и современа организација на трудот, може да се остварува само со обезбедување соодветна стручна подготвеност на кадрите и со нивното правилно разместување. Оттука, сите работни места во производството, посебно раководните, треба да бидат подложени на поопстојна селекција, да се создаваат услови, тие да се пополнуваат со стручно подготвени кадри и да се стимулира нивното постојано стручно усовршување.

До 1970 година се смета со следните промени во квалификационата структура на запослените во општествениот сектор.

	Во проценти	
	1965	1970
Вкупно запослени	100	100
— со висока стручна подготовка	3,6	4,2
— со виша подготовка	2,1	2,4
— со средна стручна подготовка	12,3	16,0
— квалификувани и висококвалификувани работници	28,2	33,3
— други	53,8	44,1

Со очекуваниот пораст на запосленоста во општественото стопанство и во општествените служби по годишна стопа од околу 3% и пополнувањето на упразнетите места врз основа на пензионирање, инвалидитет, смртност и слично, се создаваат услови за економско активирање на околу 56.000 лица, односно на околу 60% од прирастот на работноспособното население. На тој начин и во наредниот период ќе продолжат да се остваруваат процесите на менување на економско-социјалната структура на населението, но со посмилено темпо отколку досега. Се очекуваат следните промени во економската структура на населението:

	Во проценти	
	1965	1970
Вкупно население	100	100
— земјоделско	47,3	44,4
— неземјоделско	52,7	55,6
Активно население		
— земјоделско	53,8	50,6
— неземјоделско	46,2	49,4

И покрај тоа што со развојот на општественото стопанство и на општествените служби се созда-

ваат услови за запослување, во општествениот сектор просечно годишно за околу 11.000 лица, односно се создаваат услови и во идниот период да продолжат процесите на менување на економско-социјалната структура на населението, проблемите во врска со недоволната економска активност на населението ќе бидат присутни и акутни и во наредниот период. Постојните резерви на економски недоволно активираниот население и во наредниот период ќе вршат притисок за запослување и поголем трансфер од земјоделството во неземјоделските дејности. Овој проблем, меѓутоа, не може да се решава со прекумерно запослување во општественото стопанство и со поддржување на екстензивното стопанисување.

Политиката на запослување нужно мора да ги поддржува напорите на работните организации за совладување проблемите на екстензивниот начин на стопанисување, да ги поддржува и поттикнува напорите за интензифицирање и зголемување ефикасноста на стопанисувањето. Таа треба да обезбеди потребите на стопанството да се пополнуваат со млади стручни кадри.

Политиката на запослување нужно мора да создава услови за смалување на притисокот за прекумерно, економски неоправдано запослување во стопанството воопшто, а посебно со неквалификувана работна сила.

Во таа смисла ќе се преземат мерки за поголема диверзификација на економското активирање на населението на поширока основа и ќе се создаваат услови и интереси за економско активирање на населението во други дејности, а посебно ќе се создаваат услови за поголемо економско активирање на земјоделското население во земјоделското производство, во трудоинтензивни гранки, за развој на услужни дејности во индивидуална режија и за поголема територијална и професионална подвижност на работноспособното население.

Во новите услови на стопанисување посебно се извршени промени во нивото и односите на цените и во значајна мера се подобрува економската положба на производителите во земјоделството. Нормално е да се очекува зголемување на заинтересираноста на производителите за поголемо економско активирање во оваа дејност. Во оваа смисла ќе бидат преземени и посебни мерки во областа на даночната и кредитната политика, во користењето на обработливите површини, пасиштата и сл., што ќе го поттикнуваат интересот на индивидуалните производители. Во ова значајно место треба да има кооперирањето, како и сите други економски и организациони мерки што треба да обезбедат стабилност на производството и поголема сигурност и стабилност во цените и пласманот.

Исто така треба да се бара можност и да се изнаоѓаат погодни решенија врз поширока основа за поголемо дополнително економско активирање, преку проширување на таканаречените домашни ракотворби или преку работа „на сиц“. Овие можности особено треба да се поттикнуваат и користат за дополнително економско активирање на женското население, посебно во градските центри.

Постојат можности и ќе се поддржува порадикалното решавање на овој проблем преку активирање на работоспособното население во занаетчиството и угостителството во индивидуална режија.

Посебно значајно место заслужуваат мерките што треба да овозможат оквалификување и стручно оспособување на работоспособното население. Ова претставува еден од основните предуслови за поефикасно решавање на оваа проблематика. Ќе се преземат соодветни мерки за оквалификување на лицата што бараат запослување и за создавање услови за поголема територијална и професионална подвижност на работната сила.

Во наредниот период треба да се очекува се поголем број стручни кадри, кои ќе завршуваат соодветни факултети и стручни училишта, или по друг пат ќе се здобиваат со повисоко стручно образование. Со оглед на фактот дека се очекува многу посмирен темпо на запослувањето во наредниот период, нужно ќе биде да се преземат сите потребни мерки, стручните кадри од училиштата и факултетите да добијат приоритет при запослувањето и да си најдат соодветно место во стопанството и вонстопанските дејности, бидејќи нивната потреба во овој период во стопанството се чувствува многу повеќе отколку било кога досега. За извршувањето на оваа задача потребна е перманентна грижа и соодветна политика во запослувањето, а посебно соодветна општествена одговорност на работните организации во врска со подобрувањето на квалификационата структура на своите кадри. Работните организации во своите нормативни акти треба многу поопределено отколку досега да ги постават условите и критериумите за прием на стручни кадри и да ги ограничат можностите за задржување на оние кадри кои не располагаат со соодветна стручност.

Во склопот на мерките околу острочнувањето и запослувањето на стручните кадри, како и во врска со намалувањето на притисокот на работната сила од село во град, ќе треба да се преземат мерки и за полиберален однос кон младинците кои бараат да склучат договор за учење во стопанството. Не би требало да се инсистира по секоја цена и за дефицитарните занимања, учениците да се испраќаат на школување надвор од своето седиште.

Заводите за запослување, со својата организација и деловност, треба да придонесат за решавањето на проблемот на незапосленоста, да изнајдат можности за стручно оспособување на лицата што бараат запослување.

Решенијата во врска со запослувањето треба да претставуваат перманентна грижа и синхронизирана активност на сите фактори во Републиката, општинските собранија и работните организации.

V

ЖИВОТЕН СТАНДАРД И ЛИЧНИ ДОХОДИ

Со развитокот на општественото стопанство и со остварените мошне крупни промени во економско-социјалната структура на населението, со зго-

лемувањето на општествената продуктивност, во досегашниот период се постигнати значајни резултати во развитокот на животниот стандард. Иако личната потрошувачка во нашата Република зафаќа релативно поголем дел од националниот доход во споредба со односите во распределбата во просек за Југославија како целина¹⁾, сепак животниот стандард на населението се уште е релативно понизок и под југословенското ниво.

Причините за ваквата положба секако, во основата, лежат во историските услови на стопанскиот развиток, односно во недоволната стопанска развиеност, во ниската стопа на активност на населението и во нискиот национален доход на еден жител. Меѓутоа, нивото на животниот стандард во значајна мера е одраз и на недоволната квалификациона и образовна структура на запослените, на екстензивниот начин на стопанисување, на ниската продуктивност на трудот и на ниската доходност што ги лимитира границите во кои може да се формира нивото на личните доходи на запослените, а со тоа и животниот стандард воопшто.

Вкупната потрошувачка во областа на животниот стандард во периодот 1956—1965 година просечно годишно растеше со стопа од 9,2% и на еден жител е зголемена скоро за двапати. При тоа личната потрошувачка се зголемуваше со стопа од 7,4% годишно, а општествената со знатно поголема стопа, при што посебни резултати се постигнати во областа на стопанисувањето, образованието и здравството.

	1956	1966
Потрошувачка на жител		
Месо и риба кгр.	14,2	16,3
Шеќер и шеќерни производи кгр.	7,2	12,0
Текстил м ²	5,7	9,2
Изградба на станови		
Број на изградени станови (на 1000 жители)	1,3	5,0
Образование		
Опфатеност на генерации во %		
— основни училишта	67,0	88,8
— средни училишта	17,0	37,0
— студенти во виши и високи школи на 1000 жители	4,8	9,0
Здравство		
Број на лекари на 10.000 жители	3,6	7,4

Со интензифицирањето на стопанството се создаваат реални услови за побрз и постабилен пораст на личната потрошувачка и на животниот стандард на населението воопшто.

Стопанскиот систем и нашата економска политика во наредниот период се повеќе ќе овозможуваат порастот на животниот стандард да биде

¹⁾ Според завршните сметки за 1964 година исплатените лични доходи со придонесите учествуваат во доходот од стопанството на земјата со 56,9%, а во СРМ со 60,3%.

подвижен фактор на економскиот развиток. Врз оваа основа ќе се создадат услови во кои реалниот стандард на поединецот и на работниот колектив ќе бидат непосредно поврзани со постигнатите резултати и ефектите од работењето.

Поаѓајќи од ова начело, зголемувањето на животниот стандард и на личните доходи ќе зависи од степенот на остварувањето на поголеми резултати во работењето, каки и од политиката на личните доходи што треба да се оствари во наредниот период.

Подигањето ефикасноста на стопанисувањето и поголемото поврзување на одделни облици на потрошувачката со личните доходи претставува основен услов за зголемување на вкупните средства за животен стандард. Со тоа и учеството на личните доходи од работен однос во националниот доход треба да се зголеми.

Во наредниот период се очекува личната потрошувачка да расте со стопа од околу 8,8%.

Зголемената куповна моќ на населението ќе создаде услови за поголема потрошувачка и за подобро задоволување на потребите. Ќе се остварат и значајни промени во структурата на личната потрошувачка. Се очекува дека ќе се намали учеството на исхраната во личната потрошувачка, а дека ќе се зголеми учеството на индустриските стоки и услуги, како и трошоците за одмор и рекреација.

Со мерките на стопанскиот систем и со тековната економска политика треба да се влијае врз промените во структурата на производството, на увозот и извозот, за да се обезбеди рамнотежа меѓу куповната моќ на населението и расположивите стоковни фондови, што претставува и предуслов за стабилност во развитокот на животниот стандард.

Овој период треба да создаде услови за подобрување на станбениот стандард на населението. Во структурата на личната потрошувачка се очекува, со постепено укинување на субвенциите, да се зголемат трошоците на живеењето.

Во овој период до 1970 година се создаваат услови да се зголеми опфатеноста на децата во основните, во средните училишта и високите школи. При ова ќе се настојува што поцелосно да бидат опфатени во основните училишта децата од 7 до 15 годишна возраст. Во средните училишта се очекува да бидат опфатени 40—42% од децата од 16 до 19-годишна возраст, а во вишите и во високите школи околу 9 студенти на 1.000 жители. Се оценува дека ќе се прошири мрежата на здравствени установи, особено од амбулантно-поликлинички и диспанзерски тип, како и бријот на лекарите и другите медицински кадри и со тоа да се доближи и подобри здравствената заштита и здравствената состојба на населението.

Политиката за зголемување на личните доходи треба да се темели, пред сè, врз зголемувањето продуктивноста на трудот и врз остварените ефекти. Ова значи дека личните доходи во идните години треба да бидат во зависност од остварената продуктивност.

Смалувањето односно зголемувањето на разликите во личните доходи по категории работници треба да биде во зависност од оствареното ниво на продуктивноста и економичноста на работењето.

Покачувањето на личните доходи во сразмера со порастот на продуктивноста на трудот овозможува реално да се зголемуваат личните доходи со просечна стопа на годишен пораст од 7,5 до 8,5%.

Политиката на личните доходи, што ќе биде остварувана во целата земја, логично е да најде свое оживотворување и во нашето стопанство.

Политиката на личните доходи посебно треба да ги стимулира и да овозможува соодветна висока заработувачка на кадрите, кои со своите организаторски способности, научно-испитувачка работа и откритија, со унапредување на технологијата, битно придонесуваат за остварувањето на организацијата на работењето, за интензифицирање на стопанисувањето, за зголемување продуктивноста на трудот и за покачување на доходноста на работните организации.

На проблемот на внатрешната распределба во стопанството и воопшто во работните организации во наредниот период треба да му се посвети сериозно внимание и преку актите за распределба да се обезбеди крајно активен однос на секој запослен. Како резултат на тоа би можеле да се мобилизираат сите умствени, интелектуални и физички способности на секој поединец, при што ќе се обезбеди можност за поголем обем на деловните резултати, а преку тоа и на личниот доход на секој поединец. Тоа всушност треба да биде трајна основа во политиката за распределбата во наредниот период, што многу ќе придонесе за целосно реализирање на целите на стопанската реформа и поставките на среднорочниот план за стопанскиот развиток.

VI

ПРОИЗВОДСТВЕНА ОРИЕНТАЦИЈА И ИНВЕСТИЦИОНА ПОЛИТИКА

1. Општа производствена ориентација

Идниот развиток ќе услови натамошно менување општата структура на производството. Во овој поглед треба да се остварат промени што пред сè ќе значат зголемување учество на индустријата и општественото стопанство во вкупното производство. Менувањето на структурата ќе биде остварено со натамошно воведување на нови видови производство. Тоа се очекува да биде остварено со помала ширина отколку досега, и со такви видови на производство што ќе имаат крупен значај за квалитетното поместување во структурата на производството и развитокот воопшто. Производството ќе биде проширено со производите на челик и лимови, рафинирано олово и цинк, повеќе нови видови производство од хемиската, металската и електро-индустријата и слично. Гледано од овој аспект, развитокот ќе има за основа, производството да се оствари, пред сè, со ориентација на покачување степенот на доработка и по-

стигање висока продуктивност на трудот.

Во овој период треба да дојде до поосетно искористување на природните богатства, развиток на електроенергетиката, збогатување на асортиманот и подобрување техничките особини на производите, смадување трошоците на единица производ и слично.

Крупните инвестициони зафати почнати од порано, и што се во тек, создаваат услови во овој период, а особено по 1970 година, поосетно да се подобри структурата во смисла на покачување учеството на производството со поголем степен на доработка. Тоа особено ќе биде овозможено со изградбата на Железарницата — Скопје, базичната хемиска индустрија, обоените метали и мелиорациите во земјоделството.

Измената на степенот на доработката на производството за нашето стопанство претставува крупна задача и треба да биде постојано проучувана од страна на работните организации и нивните асоцијации, во тесна соработка со научно-испитувачките институции, водејќи сметка за развојните тенденции во нашата земја и светот.

Индустријата нужно останува и натаму да биде носител на формирањето на општата стопа на интензивен пораст на производството. Во општите сразмери местото на индустријата треба да биде такво што ќе услови преобразба во структурата на самата индустрија и стопанството воопшто.

Земјоделското производство, исто така, и натаму ќе претставува значаен основ за развитокот на стопанството. Остварувањата на задачите во оваа област се од особен значај, ако се има предвид дека земјоделството се уште високо учествува во вкупното производство и има големо место во снабдувањето на индустриското производство со сировини.

При одмерувањето на развитокот на земјоделското производство треба да се има предвид дека климатските услови и натаму ќе претставуваат важен фактор и може да предизвикуваат значајни годишни варијации во земјоделското производство, а со тоа и во целото стопанство.

Развитокот на другите области, во најголема мера, ќе биде условен од резултатите и развитокот на индустриското и земјоделското производство.

Развитокот на терцијалните дејности во наредниот период добива посебно место.

Политиката на интензификација на стопанството и порастот на животниот стандард во голема мера ќе зависи и од развитокот на овие дејности. Оттука овие треба да се развиваат сразмерно со потребите на производството и населението, при што да дојде до израз интензифицирањето и на самите тие дејности.

Со спроведувањето на стопанската реформа, со промените во условите на стопанисувањето и изменетата улога на работните организации во остварувањето на проширената репродукција отворен е процес што ја поттикнува заинтересираноста на

работните организации за поефикасно стопанисување и порационално користење на производните фактори.

Условите што се создаваат и активирањето на вложувањата овозможуваат реална основа да се оствари очекуваниот пораст на производството и производствената ориентација воопшто.

2. Инвестициона политика

1. Инвестиционата активност во стопанството во периодот до 1970 година во основата треба да биде насочена кон решавање на следните основни задачи и проблеми во нашето стопанство:

Модернизација и оптимализација на капацитетите на постојното стопанство.

Во услови на интензификација на стопанисувањето, решавањето на овој проблем претставува важна задача и зазема поголемо место отколку досега. Покрај ангажирањето на работните организации како основни носители во извршувањето на оваа задача, во поголема мера треба да се ангажираат научните институции и да се користат современите достигнувања.

Довршувањето на објектите во изградба во голема мера претставува основа за решавањето на структурните проблеми во областа на материјалното производство и за подобро искористување на природните богатства.

Во остварувањето на оваа програма, која всушност значи континуитет на усвоената инвестициона политика од порано, треба да се обезбеди навремено довршување на почнатите објекти, кои имаат особено значење за развитокот на нашето стопанство во овој и во идниот период. Овде, пред сè, се мисли на објектите во црната и обоената металургија и во електроенергетиката.

Натамошна изградба и проширување на инфраструктурната основа на стопанството. Инфраструктурата во целиот досегашен период прилично заостануваше. Остварувањето на задачите во стопанството во голема степен ќе зависи и од решавањето на проблемите на инфраструктурната основа, пред сè од обезбедувањето на електроенергија, од модернизацијата и реконструкцијата на сообраќајниците во железничкиот и друмскиот сообраќај и од градбата на мелиоративните системи во земјоделството.

И во овој период, иако далеку во помал обем отколку досега, изградбата на нови објекти останува неминовна потреба на нашиот развиток. Изградбата на нови објекти треба да овозможи континуитет во процесот на развитокот на подолгорочна основа. Ова во најголема мера треба да се заснова врз користењето на странски кредити и со преливање на средства од земјата.

Решавањето на проблемот на трајни обртни средства.

Проблемот на трајните обртни средства и во идните години ќе биде присутен и ќе бара посебни напори за поуспешно решавање.

Во новите услови за стопанисување и насоките на развојната политика се создава можност за успешно решавање проблемот на формирање фондови за трајни обртни средства, пред се, врз основа на сопствените средства на самите работни организации. Во решавањето на овој проблем се смета за кредитирање и на значајни ангажирања на средства од Сојузниот фонд на развитокот на недоволно развиените републики и краишта и средствата на деловните банки.

2. За разлика од досегашниот период, во кој значајно влијание врз донесувањето на инвестиционите иницијативи и одлуки имаа општествено-политичките заедници, во наредниот период основни носители на одлуките за инвестициона активност ќе бидат работните организации и банките. Работните организации и банките непосредно ќе одлучуваат во финансирањето на проширената репродукција, како во поглед на обемот, така и во поглед на насоките на вложувањата, што ќе создаде услови за покачување ефикасноста на инвестирањето.

Извршените измени во системот на распределбата овозможуваат со претежен дел од расположивите инвестициони средства (средства на работните организации, на деловните банки, странските кредити и средствата на Сојузниот фонд за кредитирање развитокот на стопански недоволно развиените републики и краишта) стопанството непосредно да располага.

На оваа основа се обезбедува инвестиционата политика поблиску да ги одразува интересите и потребите на стопанството.

Во вакви услови на реализација на инвестиционата политика и остварувањето на проширената репродукција, посебно значење добива банкарскиот механизам, кој треба да обезбеди мобилност на средствата.

Во реализацијата на инвестиционата политика ќе се обезбеди, вложувањата да се сообразат со стварно расположивите средства и врз таа основа да се забрза активизацијата на вложените средства. Ова, покрај другото, ќе се постигне на тој начин што расположивите инвестициони средства во првиот дел на среднорочниот развиток ќе се концентрираат на оние објекти што ќе можат да се довршат и да се стават во погон.

Во согласност со тоа, банките и другите носители на средствата ќе ги усогласат своите програми за вложувања со средствата со кои ќе располагаат, имајќи ги предвид благовремените подготовки за инвестиционата изградба и создавањето услови за скратување на активизационите периоди на изградбата. За оваа цел банките можат да предвидат и стимулативни мерки.

3. Поаѓајќи од условите за развиток на одделни дејности, започнатата изградба на некои крупни објекти, како и расположивите средства за инвестиции и нивната распределба на одделните носители, а посебно средствата на самите стопански организации, обемот и структурата на инвестициите до 1970 година, се очекува да биде:

Бруто инвестиции во основни средства во стопанството

	— нови цени —			
	— во милиони динари			
	1961 — 1965		1966 — 1970	
	Износ	Структ.	Износ	Структ.
Вкупно:	5.945	100,0	7.700	100,0
— Индустрија	2.972	66,8	4.675	60,7
— Земјоделство	807	13,6	1.150	14,9
— Шумарство	48	0,8	75	1,0
— Градежништво	168	2,8	180	2,3
— Сообраќај	676	11,4	1.170	15,2
— Тргов. и угостител.	219	3,7	350	4,6
— Занаетчиство	55	0,9	100	1,3

Претежен дел од вложувањата во сите области на стопанството отпаѓа на средствата по веќе склучените кредити за довршувањето на објектите што се во изградба и на средствата на самите стопански организации.

Инвестициите за довршување на објектите што се во изградба учествуваат со околу 44% во вкупно оценетите инвестиции во стопанството. Во индустријата тоа изнесува околу 53%, во земјоделството околу 50% и во сообраќајот околу 28%.

Вложувањата од средствата на стопанските организации во вкупните инвестиции на стопанството учествуваат со околу 25%, што е значително повеќе отколку во 1961—1965 година кога изнесуваа околу 16%.

Важна задача и понагласено место отколку досега во наредните години заземаат модернизацијата, реконструкцијата и проширувањето на постојните капацитети. Средствата што се ценат да бидат ангажирани за модернизација, за реконструкција и за проширување на постојните капацитети во стопанството ќе учествуваат со околу 40%, во стопанските бруто инвестиции и во основните средства на општественото стопанство.

Најголем дел од овие потреби ќе бидат решавачи во обем и интензитет зависен од средствата што ќе ги издвои стопанството. Еден дел од овие потреби неминовно ќе треба да се решава и од други извори (кредитните фондови на банките, меѓународни кредити и други извори).

Со ваквите инвестирања, пред сè, треба да се отстранат одделните техничко-технолошки и организациони проблеми на постојните капацитети во стопанството. При ова се претпоставува, инвестициите во најголем обем да бидат вложени за набавка на соодветни машини и друга опрема. Додека кај некои работни организации модернизацијата и реконструкцијата ќе значи замена на физичката и економската дотраеност на средствата и модернизација на процесите, кај други тоа може да значи оптимализација и доизградба на погони, со што би се обезбедила специјализација во производството, поголема доработка и слично.

Ефикасното решавање на овој проблем треба да биде остварено преку поголемата мобилност на расположивите слободни средства, а посебно со обезбедување на девизни средства. Акутноста и

важноста на решавањето на овој проблем бара благовремено да се преземат сите неопходни мерки од страна на работните организации за изработка на нужната економско-теничка документација за рационално и ефикасно изведување на модернизацијата и реконструкцијата.

4. Средствата на специјализираните банки и Федерацијата за инвестиции во стопанството се очекува да бидат ангажирани, првенствено, во понатамошниот развиток на енергетиката, металургијата, земјоделството, сообраќајот и др. Вложувањата од овие извори во најголем дел претставуваат обврски по кредити за довршување на објектите што се во изградба. Позначен објект при ова е изградбата и довршувањето на Железарницата во Скопје.

Средствата на Републиката и општините наменети за инвестиции во стопанството, како и средствата на деловните банки, главно, ќе бидат користени за покривање на создадените обврски, за вложување во модернизацијата и реконструкцијата на постојните капацитети, како и за вложувања во трајни обртни средства.

5. Создадени се услови за привлекување и користење на странски кредити. Користењето на странските кредити треба да се засновува врз база на развитокот на производството што има компаративни предности и инвестиции сврзани со ефектите на извозот.

Во користењето на странските кредити Федерацијата ќе дава гаранции за импулсирање развитокот на недоволно развиените републики и краишта, што создава поволни услови за остварување на поголем обем на инвестиции во периодот до 1970 година.

Во новите услови на стопанисување со засилувањето на интеграционите процеси во стопанството и послободно циркулирање на средствата наменети за инвестиции, во рамките на земјата како целина, се очекува и во нашето стопанство да се пласираат средства од претпријатијата на другите републики. Поставките за побрз развиток на недоволно развиените републики и краишта создаваат поповолни услови работните организации од развиените подрачја да инвестираат во недоволно развиените републики и краишта.

Во таа смисла Федерацијата и Републиката од своите средства ќе даваат додатни камати за вложувањата од средствата на деловните банки и работните организации на развиените републики. Исто така Федерацијата ќе обезбедува и девизни средства за набавка на увозна опрема.

Сите овие како и други олеснувања треба да овозможат еден дел од предвидените инвестициони вложувања во периодот до 1970 година да се остварува врз средства од странски кредити и средства на работните организации и банките од другите републики.

За привлекување на средства од другите републики, и користење на странски кредити, нашето стопанство уште сега благовремено треба да се подготви и да создаде предуслови за остварување на ваквата политика. При ова потребна е поголема иницијатива и деловност на работните организации и банките во нашата Република.

Во областа на земјоделството треба да се смета и на вложувањата од средствата на индивидуалните производители.

Сè ова може да овозможи да се оствари и поголем обем на инвестирање во стопанството од предвидениот.

6. Средствата на Републиката наменети за инвестиции во стопанството во периодот 1966—1970 година се оценува дека ќе изнесуваат околу 400 милиони динари.

Републиката од овие средства ќе ги финансира следните намени:

— за модернизација на патната мрежа до 180 милиони динари;

— за рударски истражувања до 60 милиони динари;

— за научно-испитувачка работа до 20 милиони динари;

— за Републичкиот фонд за кредитирање на развитокот на недоволно развиените краишта во Републиката до 50 милиони динари;

— за стручни кадри во стопанството до 20 милиони динари;

— за додатна камата до 30 милиони динари.

Употребата и начинот на користење на средствата на Републиката за инвестиции во стопанството ќе се регулира со посебни прописи.

7. Вкупните средства со кои ќе располага Стопанската банка Скопје, по подмирувањето на обврските по основ на ануитети по кредитот даден од страна на Републиката, и средствата што ќе се формираат по основ на нејзиното редовно работење, се оценува да изнесуваат околу 600 милиони динари. Расположивите средства Стопанската банка Скопје, ќе ги употреби, по покривањето на создадените обврски по основ на средствата на Републиката, односно укинатот Републички инвестиционен фонд, во прв ред, за модернизација и реконструкција на постојното стопанство, како и за давање кредити за вложувања во трајни обртни средства.

8. Средствата од Сојузниот фонд за кредитирање развитокот на недоволно развиените републики и краишта имаат посебно значење за обемот и структурата на инвестиционите вложувања во периодот од 1966—1970 година. Средствата првенствено ќе се употребат за учество во изградбата и довршувањето на објектите што се финансираат со учество на овој Фонд и за измирување на обврските по започнатата инвестициона изградба и тоа:

Во мил. динари

— За учество во довршувањето и изградбата на електроенергетските капацитети до	520
— За учество во довршување на Железарницата — Скопје до	380
— За учество во изградбата на подробната каналска мрежа во мелиоративните системи по Законот до	100
— За учество во довршувањето на пругата Гостивар — Кичево — Тајмиште до	29

- За учество во електрификацијата на пругата Прешево — Скопје — Т. Велес до 71
 - За учество во изградбата на јадранскиот пат на територијата на СР Македонија до 9
 - За обврски по гарантираните инвестиции до 121
 - За обврски по започнатата инвестициона изградба за други објекти до 280
- Средствата што ќе останат по подмирувањето на овие намени, Стопанската банка — Скопје првенствено ќе ги насочи за модернизација и реконструкција на стопанството и за вложување во трајни обртни средства.

Стопанската банка, остварувајќи ја набељаната инвестициона политика, треба да настојува да привлече и што поголем обем на средства од другите републики и странство. За оваа цел банката дел на средствата со кои ќе располага треба да ги насочува за учество во кредити што ќе се остваруваат од извори надвор од нашата Република.

Стопанската банка при одобрувањето на кредитите треба да настојува и да овозможи порамномерен пласман на средствата во Републиката, имајќи ги притоа предвид вложувањата што се остваруваат по друг основ и други извори, како и конкретните проблеми, а посебно потребата од заокружување на создадените капацитети.

9. Вложувањата во нестопанските дејности во основата зависат и ќе се базираат врз средствата што ќе се формираат врз основа на остварените лични доходи. Покрај овие, ќе се користат средства и од други извори, пред сè од средствата на банките и работните организации. Се очекува во периодот до 1970 година да се инвестираат околу 1.700 милиони динари. Најголем обем на вложувањата во нестопанските дејности треба да се оствари во станбено-комуналната изградба.

Остварувањето на предвидениот обем на инвестиции во овие дејности во голема мера зависи од мобилноста и нивното рационално користење. Оттука, банките ќе треба да одиграат доста важна улога.

Во остварување политиката на инвестирање во општествениот стандард посебно се значајни вложувањата и од средствата со кои ќе располага Република. Во периодот од 1966—1970 година од средствата на Републичкиот буџет ќе се издвојат до 133,2 милиони динари и тоа:

- за довршување и опремување на факултетите и вишите школи до 53 милиони динари;
- за учество во изградба на училишен простор во Републиката до 20 милиони динари;
- за социјално-здравствена заштита до 10 милиони динари;
- за учество во изградба на станови за учесниците во НОБ до 3 милиони динари;
- за учество во изградба на станови за повратници до 8 милиони динари;
- за заштита на културни историски паметници до 6 милиони динари;
- за физичка култура до 4 милиони динари;

— за опремување на републички установи, отплата на анuitети по склучени кредити и др. до 29,2 милиони динари.

Употребата и користењето на овие средства треба да се регулира со посебни програми на соодветните фондови, преку кои ќе се реализираат овие средства.

Средствата од укинатиот Републички фонд за станбена изградба, што ќе се остварат по основ на наплатените анuitети, се ценат, во периодот од 1966—1970 година, да изнесуваат близу 20 милиони динари. Овие средства Стопанската банка ќе ги употребува за учество во изградба на водовод и канализација во градските центри и за учество во изградба на станови за учесниците во НОБ и за повратници.

Со оглед на големината на проблемот во комуналното стопанство, постои потреба и општинските собранија ваквите свои средства да ги насочат за овие намени.

Покрај овие средства, што ги обезбедува Републиката за учество во изградба на објекти во нестопанските дејности, и од средствата на Републиката за инвестиции во стопанството се издвојуваат:

— за стручни кадри во стопанството во износ од 20 милиони динари; и

— за научно-испитувачка работа во износ од 20 мил. динари.

10. Поаѓајќи од задачите и целите на инвестиционата политика и условите во кои таа ќе се одвива, вкупниот обем на инвестициите во стопанството и нестопанските дејности се предвидува да изнесува околу 10.800 милиони динари, од кои 9.400 милиони динари за вложувања во основни средства и 1.400 милиони динари за вложувања во трајни обртни средства.

Во периодот до 1970 година значајни ќе бидат и вложувањата од Фондот за обнова и изградба на Скопје, за реституција на објекти од општествениот стандард и стопанството.

ВИ

РАЗВИТОК ПО СТОПАНСКИ ОБЛАСТИ И ОПШТЕСТВЕНИ СЛУЖБИ

1. Индустија

1. Во сите гранки од индустријата реално постојат можности и треба да биде остварен натамошен пораст на производството.

Ова треба да биде постигнато по прв ред преку подобро искористување на постојните капацитетни можности во индустријата. Во индустријата се наоѓаат во фаза на довршување и некои нови објекти и реконструкции што биле почнати од порано. Инвестиционата програма што е во изградба и ќе се доврши во 1966 и наредната година, претставува значаен фактор за идниот развој на производството во индустријата. Со ова посебно се прошируваат можностите во електро-стопанството, црната и обоената металургија, електроиндустријата, металската, текстилната и дрвната индустрија.

Идната стопанска активност, и развојот во општо, ќе се остварува во услови на поширока ос-

нова и целосно афирмирање на сите започнати процеси на усогласување на односите во производството и потрошувачката и стабилизација на односите што почнаа да се воспоставуваат со стопанската реформа.

Сето ова бара да се оствари процес на пошироки зафати на интензификација на производството на сите негови пунктови.

Во оваа смисла се очекува работните организации постојано да ги изнаоѓаат внатрешните резерви и што повеќе да ги искористуваат, да ги отстрануваат субјективните слабости и да се спремаат кон забрзано достигнување нивото на продуктивноста на трудот на стопански поразвиените организации.

Работните организации имаат можности претежен дел од идниот апсолутен пораст на производството да го остваруваат преку зголемување продуктивноста на трудот.

Во овој период се очекува поинтензивно деловно поврзување, интеграција и деловно здружување на работните организации. Има услови тоа да се прошири на поголем број организации и да биде проследено со процес на опфаќање на сите правци од развојната политика на работните организации.

Процесот на интеграција треба да даде обестран интерес кај работните организации и од соработката да има видливи ефекти, а особено во рационализацијата на производството, односната поделба на работењето, заедничкото решавање на заедничките проблеми, заедничкото постигање на поголеми резултати во меѓународната размена и слично.

Идниот квантитативен скок на производството се очекува да биде остварен и со повисоки резултати во промените и проширувањето на асортиманот, квалитетот, смалувањето на трошоците на производството, усовршувањето на техничките особини на производите и слично.

Успешните постигања и резултати во оваа смисла, меѓутоа, ќе зависат од далеку повисоката научно-истражувачка работа за технолошкиот развој и осовременувањето на индустриското производство.

Интензификацијата на индустрискиот развој, а особено претстојната реконструкција на голем број технолошки погони, бара во производството повеќе да се применуваат домашни пронајдоци и технички унапредувања. На новите пронајдоци и техничките новини треба да се гледа како на елемент што обезбедува економски најоправдани интервенции за реконструкција.

Постигањето на производство и создавањето индустрија на еден повисок степен на техника и организација, освен тоа ќе бараат системно и благовремено создавање на повисока квалификациона структура на запослените.

Идниот развој ќе биде зависен и од остварувањето на ориентацијата за пошироко модернизирање на производството, степенот на внесување современа технологија, оптимализацијата на погоните, подобрувањето организацијата на работата и слично.

Интензификацијата и модернизацијата, посебно во индустријата, станува неодојна задача на идниот развој. Денес, за разлика од порано, постои

веќе значајна база што дава основа врз нејзиното натамошно усовршување и проширување да се темели добар дел на идниот развој на производството во индустријата.

Работните организации ќе располагаат со релативно поголеми средства што дава гаранција тие поради радикално самостојно да го решаваат проблемот на реконструкција и модернизација на производствените процеси во идните години.

За решавањето проблемот на реконструкција и модернизација ќе бидат потребни и додатни средства. Покрај Стопанската банка и другите носители на инвестиционата изградба, работните организации многу повеќе ќе треба да користат странски кредити, врзувајќи го кредитирањето со ефектите на извоз и слично.

Развојот на индустријата во наредните неколку години, покрај тоа што во прв ред ќе се потпира врз подобро искористување на постојните капацитети, модернизацијата и довршувањето на новите објекти и реконструкциите на оние што се почнати од порано, не исклучува и други зафати за изградба на нови погони и објекти. Во овој период тоа треба да се сведе на изградба на нови погони и објекти што ќе овозможат во прв ред, поголемо производство за извоз и подигање на сегашното производство на повисок ниво на доработка.

Покачувањето на извозот треба да создаде услови за подобра реализација и подобро искористување на производните капацитети. На оваа основа се создаваат услови и за поредовно снабдување со репродукциони материјали од увоз. Оттаму, од остварените резултати во извозот многу ќе зависи секој позначаен скок во производството и развојот воопшто. Со поддржувањето на тенденцијата за покачување на стоканата размена со странство, во идните години истовремено се очекува да дојде до пошироки зафати во развивањето и на сите други области на стопанска соработка.

2. Индустриското производство според својата ориентација претежно се темели врз директно искористување на природните богатства и извори од СР Македонија. На овој вид отпаѓа близу две третини од вкупното производство во индустријата. Останатиот дел, користи претежен дел од репродукционите материјали од земјата или увоз.

Производството на индустријата и во наредните години ќе има претежна ориентација кон поинтензивно искористување на сировинската база од Републиката.

Индустријата, која користи минерални богатства, пред се црпите и обоните метали, со обзир на степенот на искористувањето и предностите што ги имаат оние, добива изразито место во формирањето на правците на идната производна политика во Републиката.

При ова ќе дојде до поголема ориентација на ширење на производството што има повисок степен на доработка, кое дава основа за покачување на извозот и за развој на СР Македонија врз подолгорочна основа.

Производството, кое користи сировини од земјоделството, ќе има натамошен развој, но треба да се очекува дека ќе биде остварувано со релативно

помала стопа на порастот и под општата динамика што се очекува во другото производство и услугите во индустријата. Во оваа смисла треба да се очекува и развитокот на примарната преработка во дрвната индустрија. Положбата во овој комплекс на производство повеќе упатува на производствена ориентација што значи збогатување на асортиманот и подобрување на организацијата за порационално искористување на средствата и сировинската основа.

Хемиската индустрија и натаму ќе заземе значајно место во развитокот на индустријата, во периодот до 1970 година.

Од другите производни комплекси и индустриски гранки, значајно место ќе има производството од металската и електроиндустријата.

Во електростопанството вкупните потреби од електрична енергија во 1970 година се оценети да изнесуваат од 3.000 до 3.200 ГВх. Во овој конзум се засметува и задоволувањето потребите на Железарницата — Скопје, со капацитет од 600.000 тони суров челик.

Постојните електроенергетски капацитети во СР Македонија и оние што се во градба, може да дадат производство од околу 1.520 ГВх. Со изградбата на ХЕ „Калиманци“ и „Шарски Води“ може да се обезбедат уште 200 ГВх, или вкупното производство во нашата Република да изнесува 1.720 ГВх.

Недостигот на електрична енергија од 1.280 до 1.480 ГВх, според досегашните проучувања, ќе се обезбеди со изградба на капацитети за нашите потреби во другите републики односно со купување на струја.

Според тоа, значаен момент за непречено производство во наредниот период ќе претставува навременото довршување на капацитетите за електрична енергија, што се во градба или што треба да се отпочнат, како и регулирањето на односите за користење на енергија од изворите надвор од нашата Република.

Задоволувањето на потребите од електрична енергија, посебно при големите потрошувачи, повеќе одошто даваат овие биланси, претставува потреба од ангажирање на самите работни организации во решавањето на овој проблем.

Напоредно со обезбедувањето на потребните електро-извори, во наредните години треба да се обезбеди и благовремена изградба на преносната мрежа, за сигурно и квалитетно снабдување и намалување на загубите на електрична енергија.

Производството од комплексот на црната и обоената металургија во наредниот период претставува основна компонента на производствената ориентација и важен носител во формирањето на општата стопа на порастот на производството во индустријата. Производството овозможува пошироко искористување на расположивите рудни резерви на црните и обоените метали и пристап кон воведување на производство од повисок степен на доработка.

Објектите и реконструкциите што се во градба во оваа област имаат значајно место за идната динамика на развитокот околу 25% од порастот на општествениот бруто производ во индустријата треба да биде остварен само од Железарницата — Скопје, а близу 30% заедно со производството од топлинни-

цата за олово и цинк. Оттаму, од ефективниот обем на производството што ќе се оствари при овие објекти, во голема мера ќе зависи и ќе варира динамиката на развитокот како во индустријата, така и во целото стопанство.

Без Железарницата — Скопје во 1966—1970 година индустриското производство би имало стопа на годишен пораст од 10,1 до 11,0 или за 2 до 2,7 процентни поени пониско отколку што е предвидено.

Довршувањето на програмата што е во градба, според тоа, има значајно место и таа неминовно треба да се оствари во целина и во определените рокови.

Во Железарницата — Скопје во овој период треба да се заврши изградбата на капацитетот од 600.000 т. суров челик.

Рудните резерви на железо и веќе изградените капацитетни можности во Железарницата — Скопје даваат основа за натамошен развиток на црната металургија. Обоените метали, по својата големина, квалитетни особини и степенот на искористување, исто така, претставуваат значајна основа за поголем развиток на производството и на обоената металургија.

Искористувањето на овие можности претпоставува да бидат користени средства за странски кредити, специјализираните банки и инвеститорите.

Во индустријата на неметали и индустријата на градежен материјал во досегашниот период е остварена видна промена и пораст на производството.

За последните десет години производството е покачено во индустријата на неметали за преку 10-пати, а во индустријата на градежен материјал за 3,5-пати. Освен тоа, производството е проширено со голем број нови производи.

Развојот на овој вид индустриско производство во наредните години во основата ќе се темели врз проширувањето и модернизацијата на веќе создадените капацитети. До значајно проширување на капацитетите се цени дека ќе дојде со довршувањето на новиот погон во индустријата на цемент, потоа при материјалите за всидување, керамиката за градежништво и преработката на неметалните рудни богатства.

Развитокот на производството од индустрија на неметали и градежните материјали треба да биде остварен повеќе со проширување на асортиманот и покачување степенот на доработката.

Во хемиската индустрија, која ќе има значајно место во развитокот на индустријата во идните години, производството треба да се оствари со општа ориентација кон оптимализација и модернизација на постојните капацитети.

Задржувајќи ја при ова производствената ориентација на постојните погони и оние во градба, во овој период, до 1970 година, има услови развитокот да биде остварен и со проширување на производството. Тоа треба, пред сè, да се оствари со производството на основните репродукциони материјали потребни за веќе создадените производни капацитети. Ширината и зафатите во овој поглед, особено оние каде што посебно доаѓа до израз развитокот

што се темели врз петрохемијата, ќе зависи од обезбедувањето на странски кредити.

Во рамките на општиот пораст на производство-то до 1970 година позначаен скок се очекува при вештачките влакна, вештачките материи, потоа во фармацевтската индустрија и другите производи на застапената хемиска индустрија во Републиката.

Металската и електроиндустријата во СР Македонија, и покрај остварениот развој, сè уште имаат релативно мало учество. Овој вид производство во гранката на индустријата на Југославија учествува со околу 1,7%, а во индустријата на СР Македонија со 10,4%.

Во наредните години во металската и електроиндустријата се очекува дека ќе дојде до проширување во структурата на производството со нови асортимани, а динамиката на порастот на производството да биде остварена со побрз темпо.

За овој вид производство се создаваат поповолни услови. Особено тоа со изградбата на Железарницата — Скопје, со што се создаваат услови за подобро обезбедување на потребните репродукциони материјали. Освен тоа, подобрата состојба со стручни кадри и можностите за натамошно решавање проблемот на овие, овозможува во металската и електроиндустријата да се оствари преориентација во производството во корист на производите со повисок степен на доработка.

Во оваа смисла особено има основа да се прошири производството на машини и уреди, производството сврзано со моторната и процесната индустрија. Значајно место ќе имаат и производите за широка потрошувачка, посебно фрижидерите и другите апарати за домаќинството.

За развојот во овој правец посебно ќе придонесат реконструкциите и новите погони што се во градба.

Во наредниот период во организацијата на производството треба многу повеќе да се настојува кон сервиско производство и кон производите со повисок степен на обработка.

Кооперативната производна соработка и специјализацијата во производството, исто така треба да заземат примарно место во идниот развој на металската и електроиндустријата.

Во индустријата на текстил, кожа, чевли и гума е остварен значаен развој во повоен период. На овој вид производство денес отпаѓа преку 21% од вкупниот општествен производ во индустријата на СР Македонија.

Развитокот на производството во наредните години, во прв ред, треба да се остварува со подобро користење на постојните капацитети. Притоа ќе треба да се вложат напори за отстранување на сегашните проблеми сврзани со постоењето на тесни грла и нецелосни технички решенија, уситнетоста, недооформеноста на доработката и слично.

Поголемиот обем на производството треба да биде остварен со збогатување на асортиманот и со покачување степенот на доработката. Во структурата на текстилната индустрија посебно треба да се зајакне учеството на ткаенините, трикотажата и

конфекцијата. Притоа да се оствари производство со поголема примена на вештачки и синтетски суровини. Во индустријата на кожи се очекува побрз пораст на производството на чевли.

Динамиката и развитокот на текстилната индустрија многу ќе зависи од тоа, колку ќе биде таа обезбедена со материјали од увоз. Поаѓајќи од овој момент и од курсот, работните организации се повеќе сами да се обезбедуваат со материјали од увоз, во текстилната индустрија неизоставно треба да дојде до општа ориентација кон проширување производството за извоз, а тоа значи брзо адаптирање на дел од асортиманот и квалитетот на потребите на странските пазари и намалување на трошоците, со цел да се постигне зголемување на својата конкурентна способност воопшто.

Развитокот во текстилната индустрија и производството на чевли би требало да се оствари врз натамошно заокружување и подигање на капацитетите на оптимално повисоки единици. При тоа треба да дојде до поголема интеграција и ориентација на заеднички избор на асортиманот, пласман на финалните производи од повеќе работни единици и слично, што во прилична мера ќе придонесе за зголемување на продуктивноста и општата консолидарност на претпријатијата.

Развитокот на преработката на дрво, целулоза и хартија во периодот 1966—1970 година ќе се темели претежно врз подоброто искористување на реконструираниите и изградените капацитети. Во дрвната индустрија тоа ќе се темели врз развитокот на производството на мебел, градежна столарија и другите погони за финална преработка. Истовремено треба да дојде и до поголемо користење на капацитетите за примарна преработка на дрво.

Осетното покачување на капацитетите и производството на градежна столарија и мебел, што се очекува до 1970 година, создава услови и за развој на производството за вештачки плочи за кои постои и суровинска основа.

Идниот скок во производството претпоставува да се оствари поголема реализација на производите преку извоз. Оттаму, треба да се надвишаат тешкотиите во превозот преку изнаоѓање на такви технички решенија и асортимани што ќе може да се вклопат во општите услови на реализацијата.

Поаѓајќи од оптималноста на изградените капацитети во индустријата за хартија и потребите за понатамошно усовршување на процесите и нивното заокружување, во наредниот период треба да дојде до покомплексно модернизирање на погоните. Има услови производството да се прошири и со производи за финална доработка — конфектирање на хартија и лепенка.

Прехрамбената индустрија во СР Македонија опфаќа широк вид на преработка. Застапена е индустријата на шеќер, конзервната индустрија, маслодајната, кланичната, индустријата на тестенини, како производи, кондиторски производи, а во последно време и индустријата на сточна храна. Освен тоа, прилично е распространета мрежата на индустриски ладилници, парни фурни и современо уредени комунални кланици.

Со мал исклучок, сите овие погони релативно ниско се користат. За ова постојат повеќе причини, но најопшто земено во повеќе од случаите тоа да се должи на недоволно обезбедените потребни сировини. За ова придонесува секако и релативно слабиот кадровски состав и положбата што во некои претпријатија има погони со застарен и неусогласен процес на производството.

Во прехранбената индустрија, и покрај широкиот застапен вид на производство, се чувствува отсуство на асортиман, кој по квалитет и слично не е на ниво на современите достигнувања, вкусот и барањата на потрошувачите.

Ова се клучни прашања што неизоставно треба да најдат решение во наредните години. Всушност решавањето на овие проблеми треба да биде и општа ориентација на идниот развој во прехранбената индустрија. На тој начин има основа да се зголеми производството и да се создадат услови, оваа гранка од преработувачката индустрија да стане подоходна и перспективна воопшто.

Конзервната индустрија на зеленчук и овошје, која е застапена на повеќе локалитети во Републиката, е со претежна ориентација на преработка на домати во доматино пире. Овој вид индустрија во основата поаѓа и има профили да го ангажира производството во вегетациониот период на созревање. Конзервната индустрија меѓутоа, треба да се оспособи за посовремено производство, за производи во подолг рабстен фонд во годината и да воведат нови асортимани.

Материјалните трошоци, посебно сировините, амбалажирањето и личните доходи во структурата на цената на производите од прехранбената индустрија заземаат високо учество. Овој факт игра важна улога и на него неминовно ќе треба да се посвети поопшто внимание. Поаѓајќи од ова, работните организации ќе треба да имаат за ориентација да вршат посериозни научни и други проучувања за порационална употреба на сировината, за постигање на подобри рандмани, за изнаоѓање на нови, посовремени и поекономични решенија во амбалажирањето и да одат до максимално механизирање процесите на обработката и на внатрешниот транспорт.

Работните организации треба на подолгорочна основа да се поврзуваат деловно преку разни форми на интеграција, кооперација, деловно-техничка соработка и специјализација внатре во гранката, со земјоделството и прометните организации.

Во тутунската индустрија иако постојат добри услови, производството на тутунот е остварено со силни колебања, кои периодично се повторуваат. Големите осцилации доаѓаат од повеќе причини, но во извесна мера тоа доаѓа и од отсуството на подолгорочна политика за тутунот.

Тутуновото производство во СР Македонија има услови оптимално да достигне обем и од 31.000 тони ферментиран тутун, па и повеќе.

Поаѓајќи од природните услови и значајот на тутунот како работно интензивна култура, во решавањето на проблемите на запосленоста во целина

треба да се прават напори овој вид производство и во наредните години да се зголемува.

Развитокот, гледан по обем и динамика, меѓутоа, тесно ќе биде зависен од тоа до која мера ќе бидат обезбедени напред спомнатите предуслови.

Независно од тоа во колкави димензии ќе се оствари порастот на производството, во наредните години во тутунската индустрија треба да дојде до забрзан процес на механизирање на обработката на тутунот.

Капацитетно постојат можности и за високо производство на цигари.

Интеграцијата на тутунското стопанство се очекува да даде позитивни резултати со подобрување на организацијата, со зголемување на примарното производство и откупот на тутунот, поефтинување на обработката и преработката на тутунот, осовременување на технолошките процеси на тутунот, со истовремено механизирање на процесите, поорганизиран настап во пласманот на тутунот и тутунските производи на домашниот и странскиот пазар.

2. Земјоделско производство

Економските услови за стопанисување во земјоделството по реформата знатно се подобри. Со тоа земјоделското производство стана порентабилно и се создаде поголема заинтересираност на земјоделските производители за побрз пораст на производството. Новите услови на стопанисување ќе овозможат натамошен пораст на доходот и фондовите при земјоделските организации, како и поинтензивен пораст на производството во кооперација и на индивидуалните стопанства.

Веќе создадената материјално-техничка база во земјоделството и нејзиното натамошно издигање, како и подобрените економски услови, кои даваат основа за поголем импулс, за развој на земјоделството во наредните години, овозможуваат да се постигне позабрзан пораст на производството.

Врз развивањето на производството во идниот период ќе имаат позитивни влијанија и натамошното усовршување на стопанскиот систем, подобрувањето организацијата на работата, подобрувањето на условите за живот и работа на рабтниците и стручниот кадар во земјоделските организации, проширувањето на обработливата површина и зајакнувањето на производните фондови во општествениот сектор, проширувањето мрежата на хидромелиоративните системи, поефикасното инвестирање и др. Врз понатамошниот развој на производството и општествените односи на село ќе има позитивно влијание и проширувањето на кооперативните односи.

2. Со оглед на ограничените можности за проширување на обработливата површина, интензификацијата на производството претставува решавачки фактор во зголемувањето на производството.

Интензификацијата треба да се оствари преку осетното покачување на приносите и со измена на структурата на производството. Со натамошното проширување на општествениот сектор и кооперативните односи и со подигањето на материјалната база на повисок ниво, ќе се создадат знатно поповолни услови за покачување на приносите и поинтензивна структура на производството.

За ова основни носители треба да бидат окрупните и економско зајакнатите земјоделски организации. Тоа ќе овозможи позасилено развивање на деловната соработка и со индивидуалните земјоделски производители и покачување на принципите и производството во индивидуалното земјоделство.

Во структурата на производството тутунот ќе заземе и натаму значајно место.

Се очекува поголемена стопанска активност во развивањето на сточарството, посебно на овчарството, со поширок опфат во ридско-планинските подрачја. Врз ова посебно влијание ќе имаат соодветните услови во врска со даночните олеснувања и слично.

Интензификацијата претпоставува натамошно подигање на лозови и овошни насади, зголемување на површините за наводнување, измена и реконструкција на машинскиот парк, поголема употреба на вештачки ѓубриња и друго.

Со примена на подобра агротехника и другите агрометеоролошки мерки треба знатно да се намалат површините под угари, односно да се зголеми сејидбената површина.

3. Позабрзан развој на земјоделското производство во наредниот период останува и натаму да се обезбеди првенствено со развој на општествениот сектор, а особено преку подинамичното проширување на кооперацијата. При ова треба да дојде до поголем израз и аранжманите на површините. Во општествениот сектор треба да се обезбеди понатамошно проширување на површините со откуп и прибирање на неорганизираните општествени површини, предимно во мелiorативните подрачја. Општествениот сектор во иднина треба да овозможи не само побрз туку и постабилен и поефикасен развој на земјоделското производство и да внесува стабилност на пазарот на земјоделски производи.

Натамошниот развој на крупното производство треба да се базира врз прогресот на технологијата и економијата на производството, на современата организација на претпријатијата на порастот на продуктивноста на трудот и на доследната примена на системот на распределба на доходот според трудот, поставено по економски единици. Врз основа на ова, како и со соодветни вложувања и стабилни услови на работењето, знатен број од постојните земјоделски претпријатија можат да израснат во крупни производители и испорачители на пазарни вишоци. За оваа цел ќе придонесе и окрупнувањето на површините и другите капацитети на стопанствата.

За искористување на можностите за производство се смета дека во идниот период во општествениот сектор ќе дојде до пошироко воведување на научна организација на работата, отворање на процесот на рационализација, како и до поопсежна специјализација на производството. При ова се очекува знатен придонес од развојот на разните облици на интеграција и кооперација помеѓу самите земјоделски организации, како и организациите во земјоделството, преработувачката индустрија и прометот. Идната економска политика ќе ги стимулира сите овие процеси.

Земјоделските организации во идниот период ќе бидат во состојба знато да ја издигнат својата материјална основа за производство со набавка на нова механизација, употреба на вештачки ѓубриња, заштитни средства и слично, стремејќи се притоа да се постигнат поголеми ефекти од нивната употреба.

Порационално и поефикасно користење на механизацијата треба да се овозможи со ориентација на поголема типизација на машинскиот парк, подобра организација на ремонтните работилници и нивната ориентација кон специјализација и слично.

4. Досегашните динамични процеси карактеристични за индивидуалниот сектор (раслојување, мигрирање, оттуѓување на поседот и др.) се смета дека во идниот период ќе се одвиваат со знатно помала динамика, а зависно од општиот развој на стопанството. Паралелно со тоа се очекува по засилен развој на кооперативните односи, подобрување на материјалната база, на стручното знаење и општата култура на индивидуалните производители, па преку тоа и поинтензивно користење на производните средства.

И во идниот петгодишен период индивидуалното земјоделство ќе претставува значаен фактор, поради што треба да се вложуваат посебни напори за унапредување на неговото производство.

За подобро искористување на резервите за производство при индивидуалните производители во идниот период потребно е со кооперација да се опфатат поголем број индивидуални производители. Привременото смалување на механичкиот прилив на работната рака од село, ориентацијата на заедницата за оптимално користење на изворите за производство во индивидуалното земјоделство, опсобирувањето на задругите и другите земјоделски организации за развивање на економската кооперација, ќе придонесе кооперативните односи да се развиваат во пошироки размери и во поразвиени форми. За побрзиот развој на кооперацијата од посебно значење ќе биде поинтензивното вклучување во овој процес не само на задругите туку и на комбинатите, земјоделските стопанства, претпријатијата на прехранбената индустрија, трговијата и другите заинтересирани организации. Поинтензивниот развој на кооперацијата треба да биде стимулиран и со кредитирањето на кооперацијата од средствата на земјоделските и другите заинтересирани организации.

За развојот на кооперацијата од значење ќе биде и натамошното зајакнување на самоуправувањето во задругите со учество на индивидуалните производители во органите на управувањето.

Во наредниот период ќе се поддржат сите напори на индивидуалните производители за зголемување на производството и продуктивноста на трудот како по пат на производна соработка така и со поголеми сопствени вложувања во современи средства за производство. Во врска со тоа ќе се обезбеди подобра понуда и поширок асортиман на разни орадија за работа и механизација.

Економските услови за земјоделството овозможуваат во идниот период подобро да се користат можностите за производство во ридско-планинските

подрачја каде што има услови за развиток на сточарството, пред сè на овчарството, производството на тутун, кромпир, овошје и др.

Во идниот период ќе се изврши преиспитување на даночната и социјалната политика и ќе се преземат мерки што позитивно ќе влијаат врз производството и стандардот на земјоделското население.

Задругите и другите земјоделски организации треба да се оспособат за поефикасна соработка со индивидуалните производители, да се создадат услови за расположение на производителите за потесно поврзување со земјоделските организации. Задругите и земјоделските стопанства ќе треба да обезбедат потребна техничка база за поголем развиток на производството, а кај индивидуалните производители да се врши поттик за што поширок развиток на кооперацијата и преку сопствени вложувања.

5. Инвестиционите вложувања во оваа област во идниот петгодишен период знатно ќе се зголемат поради потребата за позабрзана изградба на хидромелиоративните објекти предвидени со законот, како и од потребата за општото издигање на техничката основа во земјоделството. Потребата од изградба на хидромелиорационите објекти по Законот им дава на идните инвестициони вложувања карактер на долгорочни инвестиции, кои не ќе можат на полно да се ефектуираат врз производството во 1970 година. Неполното ефектуирање делимично произлегува и од тоа, што дел од новите насади ќе стасаат на род по 1970 година.

Средствата ќе бидат насочени кон изградба на хидромелиорационите објекти, набавка на опрема, проширување на површините под насади, создавање на сточен фонд, проширување на површините во општествениот сектор, раното градинарско производство и друго.

Покрај нивната реконструкција и модернизација на капацитетите во прехранбената индустрија се претпоставува оптимализација на капацитетите за преработка и во рамките на земјоделските организации.

Во изградбата на мелиоративните системи треба да се врши селекција и давање приоритет, со цел што побрзо да се постигнат ефекти во производството. Притоа да се користат можностите за поефтинување на градбата. Во идниот период ќе се преземат посебни мерки за решавање на водостопанските проблеми. За оваа цел средствата од Републичкиот фонд за води и средствата што се наменети за водостопанството по Законот за финансирање на мелиоративните работи во СР Македонија ќе се употребат за уредување на порои, првенствено во мелиоративните подрачја, потоа за одржување на постојните водостопански објекти и за студии и истражувања.

За подобро користење на постојните и оние мелиорациони системи што ќе бидат изградени, неопходно е земјоделските организации да се опремаат со потребните производни средства и да се подготват за рационално користење на водата.

Унапредувањето на производството ќе може да се засновува и на странски кредити.

6. Како општа ориентација во производството и натаму останува зголемувањето на производството на високоходни култури и месо. Од посебен значај е натамошното зголемување на производството на индустриските и градинарските култури.

Зголемувањето на производството на тутун посебно значење ќе има за порационалното користење на работната рака за ублажувањето на миграционите движења, за извозот и за поинтензивното користење на земјата. Унапредувањето на производството на тутун е зависно од пласманот на надворешниот пазар, поради што ќе биде неопходно на ова прашање да му се посвети знатно поголемо внимание. За зголемување конкурентната способност на тутунот на страскиот пазар ќе се воведат механизација на производството, обработката и преработката во поширски размери. За ова производство ќе биде потребно и создавање на подобри општествено-економски услови.

Во сточарството се поставува зголемување на производството на месо и млеко, а посебно на живинско и свинско месо за кое постојат изградени капацитети. За оваа цел потребно е создавање на соодветна крмна база преку проширување на површините под крмни култури и зголемување на нивните приноси, подобро користење на наводнуваните површини со втори култури и меѓукултури и подобро користење на пасишните капацитети. Во унапредувањето на сточарското производство видно место треба да зеземе овчарството. Треба да се посвети и поголемо внимание на производството на риба.

Во идниот период треба да се постигне знатно поголем интензитет на производството. Интензитетот на производството во општественото стопанство се оценува да се движи по просечна годишна стопа од 6,9 до 8,0, а во индивидуалното стопанство од 3,3 до 4,1. Овој интензитет треба да се постигне главно со покачување на приносите, за што ќе биде потребно вложување на знатно поголеми напори.

Општествениот сектор во идниот петгодишен период би требало да постигне знатно поголема активност во сите негови дејности — производна, услужна, трговска и други.

Со подобра организација и опременост, продуктивноста на трудот во општественото стопанство се цени да се зголеми поосетно. Се смета дека бројот на запослените во општественото стопанство нешто ќе опадне.

Со зголемувањето на производството се овозможува и покачување на откупот на земјоделски производи од општествениот сектор и зголемување на неговото учество во вкупниот откуп.

Економската положба на земјоделските организации знатно се подобрува, така што тие ќе бидат во состојба во овој петгодишен период да учествуваат со сопствени средства во околу 30% од вкупните вложувања.

7. Во наредниот период треба да му се посвети големо внимание на прометот на земјоделските производи, отстранувајќи ги сопствените слабости. Стабилноста на пазарот и сигурноста на пласманот на земјоделското производство се еден од важните

услови за неговиот развиток. Затоа во идниот период ќе треба за прометот на земјоделски производи да се обезбеди потребната материјално-техничка основа, организационо зајакнување на прометните организации, сигурност во остварувањето на договорните обврски, создавање на материјални резерви и друго. Ова особено се однесува во поглед на пласманот на градинарските производи, грозјето, виното, добитокот и сточните производи.

8. Во идниот период треба повеќе да се вклучат во производството расположивите кадри и со тоа да придонесат за подигањето на технологијата, подобри прометот и економијата на производството. Притоа треба да се подобри квалификационата структура на стручниот кадар и работниците.

Научните постигања во областа на земјоделството треба да најдат поширока примена во практиката. Потребно е тесно поврзување меѓу производните организации и научните институции преку заедничко програмирање. Ова треба да се реализира во меѓусебна координација на работата преку стручните здруженија или со директно поврзување на научните установи со земјоделските организации.

3. Шумарство

Во шумарството, во минатиот период, е зголемено производството, подобрен е шумскиот фонд и комуникативноста.

Во наредниот период се предвидува да продолжи јакнењето на материјалната база и создавањето услови за посовремено стопанисување со шумскиот фонд. Се очекува да се оствари поголема интензификација со позгледување на производството, со адекватно извршување на шумско-регенеративни и други одгледувачки културни работи.

Производството до 1970 година се цени да достигне висина од 900.000 м³, од кои во општествениот сектор 750.000 м³ бруто маса. Притоа општествениот сектор во вкупното производство ќе учествува со 83,3%. Со проширувањето на организираното користење на шумите ќе се создадат подобри услови за порационално користење на дрвната маса и за задоволување потребите на индустријата за преработка на дрво.

Учеството на индустриско-техничкото дрво се очекува да се покачи од 29,9% во 1965 година на 45,2% во 1970 година (односно индустриско-техничко дрво спрема вкупното нето производство) и со тоа да се подобри структурата на производството. Се очекува проширување на сите индустриски сортименти, а особено проширување производството на буково целулозно дрво.

Напоредно со проширувањето на производството на дрвени сортименти, се очекува дека ќе се прошират и споредните дејности. Притоа да дојде до поголемо користење на сите споредни шумски производи, а посебно лековитите растенија и друго.

Извршувањето на предвиденото производство претпоставува и натаму да се прошири комуникативноста со изградба и реконструкција на околу 500 км шумски пасишта, механизирање на работите во користењето на шумите и изведување на шумско-културни работи. Посебно се очекува да се про-

шират сите видови на одгледувачки мерки со поголемо проширување на интензивните одгледувачки и мелиоративни мерки. Позначително проширување треба да се оствари и во подигањето на дополнителни извори на шумското производство, односно подигање на плантажни насади од брзородни видови растенија.

Во шумарството се чувствува потреба за создавање на крупни шумско-стопански подрачја, кои, без обзир на границите на општествено-политичките заедници, би претставувале шумско-стопански целини, а истовремено трајни суровински подрачја на оптималните капацитети од индустријата за преработка на дрво.

За развиток на шумарството во идните години ќе треба да се создадат поповолни услови за кредитирање изградбата на шумски комуникации.

4. Градежништво

Според оценетиот ниво и структурата на инвестиционите вложувања во наредниот период обемот на градежните работи се очекува во 1970 година да биде покачен за околу 44%.

Во рамките на предвидените градежни работи учеството на високоградбата се оценува да биде околу 64%, на нискоградбата 2% и на хидроградбата 15%.

Натамошниот развиток и остварувањето на задачите во градежништвото ќе се одвива со подобрувањето организацијата на градењето, зголемувањето на степенот на користењето на капацитетите и докомплетирањето на механизацијата.

За подоброто користење на градежните капацитети, во наредните години, градежната оператива ќе треба повеќе да се ангажира во извршувањето на инвестициите во Републиката и да ориентира дел од расположивите капацитети за ангажирање на надворешните пазари.

Напоредно со развитокот на градежните капацитети во наредниот период треба да се подобри и положбата на занаетчиско-инсталатерските капацитети, кои во досегашниот развиток доста заостануваа зад градежните организации. Во наредните години се очекува поголема синхронизација на градежното производство и на таа основа порамномерно користење на градежно-занаетчиските капацитети, што ќе го ублажи недостигот на овој вид капацитети. При инсталатерско-занаетчиски претпријатија треба да се дојде до поголема специјализација (за станбени објекти, индустриски објекти и сл.) и деловна поврзаност меѓу изведувачите на градежните работи и градежно-занаетчиските претпријатија, а со тоа да се постигне понатамошен чекор во благовременото и квалитетното извршување на завршните работи во градежништвото.

За успешна и порационална станбена изградба, особено во поголемите градови и индустриските центри, треба да се создадат урбанистички и други услови за концентрирана и континуирана градба на станови.

Новите услови за стопанисување како и квалитетните промени во системот на градбата ќе овозможат да се мине порадикално кон механизирани

производство и примена на монтажен систем на градба. Вакви промени особено се очекуваат кај високоградбата. Зголемената механизација и отпочнатиот процес на осовременување на организацијата на работата претставуваат реална основа во наредните години да се остварат поквалитетни промени во градежното производство.

Ефикасното и поекономичното извршување на градежните работи претпоставува да се подобри и обезбеди целосна и поквалитетна техничка документација. Ова пред сè се очекува да се постигне со општ развиток, интеграција и подобра организација на проектанската дејност.

Во наредните години ќе се изменат односите помеѓу инвеститорот и изведувачот, што ќе придонесе за подобро спроведување роковите на градбата, економичноста во работата и друго.

Еден од условите за редовно извршување на задачите претставува и производството на градежната индустрија, која би требало што подобро и побрзо да се пригоди кон обемот и структурата на градежните работи. Новите услови ќе наметнат поинтензивен пораст на производството на посовремени градежни материјали.

Современите облици на соработка, како кооперирањето и интеграцијата кај градежните организации во Републиката и надвор од неа, ќе допринесат за успешно остварување на задачите во оваа област и ќе овозможат поголема деловна поврзаност.

Идниот развиток се очекува дека ќе услови општ подем и консолидација на градежништвото и со тоа да дојде до поголема стабилизација на цените, побрза и поекономична изградба, повисока продуктивност на трудот, современ начин на градење, ширење на производството за пазарот и слично.

Во наредниот период се очекува поефикасна контрола за квалитетот на градбата и употребата на квалитетни материјали и тоа како од страна на надзорните органи кај непосредните производители така и од страна на инспекциските служби.

5. Сообраќај

Достигнатиот ниво на развитокот на сообраќајот, и покрај постигнатите резултати во развитокот на материјалната база и порастот на физичкиот обем, карактеризира со извесно заостанување зад општиот стопански развиток.

Развитокот на сообраќајот до 1970 година ќе биде насочен да обезбеди подобро поврзување на производните и потрошни реони во Републиката и надвор од неа; поинтензивна модернизација на капацитетите и транспортните манипулации; зголемување брзината на прометот на стоката и патниците и обртот на транспортните средства и обезбедување поголема интензификација во извршувањето на услугите за снижување на вкупните транспортни трошоци.

Во наредниот период се очекува понатамошно усовршување на тарифниот систем, во смисла на поставување економски принципи во работењето и дејствувањето на пазарните законитости. Во овие

услови сообраќајните работни организации ќе бидат економски заинтересирани за зголемување физичкиот обем на услугите и за зголемување на својата ефикасност и економичност. Покрај тоа ќе има поголема заинтересираност за воспоставување потесна деловна соработка со корисниците на транспортните услуги и помеѓу сообраќајните организации.

Во железничкиот сообраќај ќе треба да се вложуваат посебни напори за подобрување положбата и неговата репродуктивна способност. Покрај ефектите што треба да се постигнат врз подобрата организација, поголемата продуктивност и подоброто искористување на капацитетите, за подобрување положбата во железничкиот сообраќај во овој период треба да придонесе регресот од Федерацијата, укинувањето на пругата од тесен колосек Гостивар — Охрид, капиталниот ремонт на пругата Титов Велес — Гевгелија и модернизацијата на пругата Прешево — Скопје — Титов Велес.

Предвидениот натамошен развиток на општиот стопански развиток и порастот на животниот стандард, а особено очекуваните потреби од превоз на стоки од индустриските капацитети што ќе се пуцат во производство, се оценува дека сообраќајните услуги во наредните пет години ќе растат со просечна годишна стопа од 9,1% до 10,6%.

Потребите за превоз на стока и патници во 1970 година се ценат да достигнат ниво од 13,3 до 14,2 милиони тони стока и 29,2 до 30,7 милиони патници.

Тенденцијата во прераспределбата на транспортот помеѓу друмскиот и железничкиот сообраќај ќе продолжи и понатаму. Се смета дека друмскиот сообраќај во 1970 година ќе учествува во превозот на патници со 65%, а во превозот на стока со 44%.

Со реконструкцијата и модернизацијата на сообраќајните средства и сообраќајниците, со поинтензивното користење на капацитетите и внатрешните резерви, спроведувањето на економските принципи на работење, понатамошното подобрување на квалификационата структура и стручноста на кадрите ќе се придонесе за зголемување на ефикасноста и економичноста во извршувањето на сообраќајните услуги и порастот на продуктивноста на трудот во сите гранки на сообраќајот.

Развитокот во железничкиот сообраќај во прв ред се очекува да биде остварен преку извршувањето на капитален ремонт на најоптоварените пруги и со тоа оспособување за поголем оскински притисок и поголема пропусна моќ, модернизација и проширување на превозните и влечните капацитети, како и механизирање на транспортните манипулации, особено при утоварот и истоварот на стоката.

Во оваа смисла, покрај довршувањето на пругата Гостивар — Кичево — Тајмиште, електрификацијата на пругата Табановци — Скопје и воведувањето до Титов Велес на современи сигнално-сигурносни и телефонско-телеграфски построенија изградбата на дел од објектите на железничкиот јазел во Скопје, се очекува да се прошири и модернизира и возниот парк.

Очекуваните ефекти од модернизацијата, подобрувањето организацијата на работењето, преиспиту-

вањето на економската оправданост на одделни пруги и станици, како и зголемувањето обемот на работата, ќе придонесат да се подобри и економската положба на железничкиот транспорт.

Со зголемување искористувањето на сегашната превозна моќ на капацитетите и со нивното проширување, друмскиот сообраќај и во наредните пет години ќе задржи релативно висока стопа на порастот на физичкиот обем.

Преку поголемата деловна соработка, проширувањето и докомплетирањето на објектите за одржување на превозните средства, ќе се зголеми степенот на техничката исправност на возниот парк и неговото искористување.

Модернизацијата и зголемувањето на транспортните капацитети во друмскиот сообраќај има услови да биде остварена од сопствените средства на работните организации.

Во градскиот сообраќај со проширувањето на капацитетите ќе се обезбеди подобра опфатеност на градското и приградското население и ќе се подобри квалитетот на услугите преку зголемување бројот на автобусите на најоптоварените линии.

Во периодот до 1970 година во ПТТ-сообраќајот ќе се изврши поголем зафат во проширувањето и автоматизацијата на капацитетите во телеграфијата и телефонијата. Со проширувањето на меѓумесните врски ќе се обезбеди подобро поврзување на мрежните групи во Републиката и мрежните групи со автоматската и полуавтоматската мрежа во земјата. До 1970 година се предвидува во автоматската телефонска мрежа да биде опфатено околу 85% од подрачјето на СР Македонија.

Се очекува селската доставена мрежа да се прошири и да обезбеди поголема брзина во преносот на поштата.

Покрај сопствените средства за инвестиции, се смета дека стопанската организација ќе обезбеди и додатни банкарски кредити.

Со градбата, модернизацијата и реконструкцијата на патна мрежа ќе се обезбеди подобро поврзување на градските, туристичките и стопанските центри, поврзување со соседните земји и создавање услови за развиток на недоволно развиените подрачја во Републиката. Се оценува во наредните пет години да се изврши модернизација на патната мрежа во должина од околу 300 до 350 км.

Предвидениот обем за модернизација и реализација на една ваква политика во патната мрежа во основата се засновува на најрационален и економичен потрошок на расположивите инвестициони средства.

Покрај предвидените средства за патишта што ќе ги обезбеди Републиката, во периодот 1966—1970 година се цени дека ќе бидат вложени и средства од други извори, пред се од Фондот за патишта, од средствата на ЈНА за патот Гостивар—Кичево, од Федерацијата за изградба на Јадранската магистрала, како и учество во градбата на другите заинтересирани корисници на патната мрежа.

6. Трговија

Недоволната развиеност на трговската мрежа посебно недостигот од сместувачки капацитети и слабата опременост, уситнетоста и затвореноста во тесни рамки, не овозможуваа трговијата во досегашниот период повеќе да придонесе за развитокот на производството и потрошувачката, за проширувањето на пазарот и позвинувањето и забрзувањето на прометот.

Во наредниот период трговијата како стопанска дејност ќе има позначителна улога. Врз развитокот на трговијата во поголема мера ќе влијаат послободните пазарни односи и отстранувањето на појавите на затвореност на пазарот.

Во наредниот период ќе треба да се обезбеди таков развиток на трговијата што ќе овозможи остварување на поефикасна реализација на производената стока, обезбедувањето на потесна деловна соработка со производните организации, како и со организациите од други дејности и целосно задоволување потребите на потрошувачите. Напоредно треба да се оствари и натамошно подобрување на ефикасноста на извозно-увозната мрежа во смисла да се постигне поголема координација и соработка помеѓу самите извозно-увозни работни организации, како и во посистематското решавање на проблемите во извозот и увозот.

За остварувањето на ова ќе придонесе натамошната стабилизација на стопанските движења, ослободувањето на трговијата од административните ограничувања, економското јакнење на стопанските организации, подоброто користење на постојните можности, како и натамошниот развиток на трговиската мрежа и оспособувањето на кадрите во трговијата.

Натамошниот развиток на трговијата ќе треба да се движи, главно, во правец на создавање покрупни, економски јаки и современо организирани стопански организации. Создавањето на вакви организации, со поширок круг на делување ќе овозможи развивање на мрежа на прдавници на поголеми подрачја и ќе влијае врз подобрувањето на асортиманот, квалитетот на услугите и снижувањето на трошоците на делувањето. Врз ваквиот развиток ќе имаат влијание интеграционите движења во областа на трговијата, како и поврзувањето со стопанските организации од другите дејности.

Напоредно со ваквата мрежа ќе делува и мрежата на специјализирани продавници, подвижни продавници, киосци, а во помалите места и селата продавници од мешан тип и слично, со што ќе се обезбеди доближување на мрежата до населението. Трговијата, исто така, ќе делува за подобрување на снабденоста во туристичките места и за зголемување на туристичката потрошувачка.

За воспоставувањето на поурамнотежени односи на пазарот со земјоделски производи и за подобрувањето на снабденоста со такви производи ќе придонесе договарањето на производството и испораката и обезбедувањето на потребните резерви на вакви производи. За ова ќе придонесе и проширувањето на соодветните капацитети за сместување на производите.

Натамошното осовременување на постојните и проширување на сместувачките и продажните капацитети на трговијата, пред се, ќе врши од сопствените средства на стопанските организации, а во еден дел и од други извори.

За проширување на капацитетите во трговијата ќе придонесат и производните организации и нивните деловни здруженија преку изградба на продажни и други капацитети за воспоставување на непосредни врски со пазарот.

Во областа на трговијата изградбата на објекти треба да обезбеди правилно и современо одвивање на прометот и трговските услуги.

Трговијата, заедно со производните организации, треба да се ориентира и кон создавање на современа мрежа на сервиси за поправка и одржување на предметите од потрајна вредност, како и домашно производство, така и од увоз.

7. Угостителство

За јакнење активноста на угостителството во наредниот период ќе има влијание порастот на животниот стандард и туристичкиот промет. Развивањето на угостителството ќе биде насочено кон давање поквалитетни и подостапни услуги во исхраната и сместувањето на домашните и странските туристи и населението, како и јакнењето на неговата економска положба во новите услови на стопанисување.

Постигањата во овој правец ќе се реализираат преку поинтензивно и поефикасно искористување на постојните можности и нивната побрза модернизација, како и преку организационо и кадровско унапредување на угостителството. На ова ќе има влијание и натамошното проширување на мрежата и воведувањето на посовремени форми на услужување, како и развитокот на објекти за масовна исхрана, опремени со средства за современо подготвување на храна.

Има основа натамошниот развиток на угостителството да се одвива во услови на делување на покрупни, современо организирани и опремени стопански организации. Ваквите организации позитивно ќе влјаат врз јакнењето на економската моќ на угостителството и способноста за вршење на проширена репродукција, врз снижувањето на трошоците на делување и прилагодувањето понудата на услугите кон потребите и барањата. Интеграцијата се очекува да биде остварена на што пошироки подрачја и со стопанските организации од другите дејности.

Врз развитокот на угостителството во наредниот период ќе има влијание и поширокото вклучување на самостојните угостители во вршењето на ваквата дејност. Во интерес на остварувањето пошироко учество на граѓаните, нужно е водење на соодветна политика од страна на комуните, која ќе овозможи потрајна ориентација кон вршењето на угостителска дејност.

8. Туризам

Во досегашниот период иако се постигнати резултати во создавањето основа за користење на постојните природни и други услови и за зголемување

на туристичкиот промет, не е остварено и поголемо искористување на овие погодности.

Потребата за остварување на што позабрзан развиток на стопанските односи со странство, за поголемо искористување на постојните можности, наложуваат на развитокот на туризмот во наредниот период да му се посвети поголемо внимание. Со остварување на натамошен поинтензивен развиток на туризмот, кој како стопанска активност го поттикнува и развитокот на другите дејности, ќе се овозможи и јакнење на економската моќ на некои места и подрачја.

Досега создадената материјална основа на туризмот и развитокот на сообраќајот претставуваат поволна база за натамошен развиток и остварување поголеми резултати.

Во наредниот период се предвидува натамошен побрз пораст на туристичкиот промет. Се цени во 1970 година да се остварат околу 400 илјади ноќевања на странски посетители, а напоредно со порастот на животниот стандард ќе се зголемува и домашниот туристички промет.

Зголемувањето на туристичкиот промет и девизниот прилив ќе се засновува врз подобро искористување на постојните капацитети и нивното осовременување и проширување. Квалитетни промени се очекува да се остварат во давањето на услуги, за што е нужно соодветно образование на кадрите и унапредување на организацијата на делувањето. Врз зголемувањето на туристичкиот промет и ефектите од него ќе има влијание и поголемото вклучување на трговијата и другите услужни дејности во задоволувањето на потребите и подобрувањето на снабденоста, како и поорганизиран и ефикасен настап на странските и домашниот пазар во продажбата на туристичките услуги.

Покрај обезбедувањето натамошен развиток на постојните видови домашен туризам, поголемо внимание ќе му се посвети на унапредувањето на транзитниот туризам.

Постојните услови за развиток на ловниот, зимско-спортскиот, бањско-лечебниот и излетничкиот туризам даваат основа за реализирање поголеми резултати. За ова ќе придонесе и натамошната либерализација на граничните формалности и очекуваната ориентација на домашните туристи кон поблиските туристички места. Со ова во поголема мера ќе се придонесе за проширување на туристичкиот пазар и сезоната и за подобро користење на капацитетите.

Натамошната изградба на сместувачки и други капацитети ќе треба да биде ориентирана во оние места и подрачја каде што ќе можат да се постигнат максимални ефекти, како и таму каде што ќе може да се придонесе за стопанско користење на разни културно-историски споменици.

За натамошно проширување и осовременување на туристичките капацитети, покрај угостителските стопански организации ќе бидат заинтересирани и стопанските организации од другите дејности, како и банките.

Развитокот на туризмот во наредниот период ќе влијае врз јакнењето интересот на граѓаните за

занимање во ваква дејност. Ќе се обезбеди нивниот интерес да дојде до поголем израз во давањето на угостителски, занаетчиски и други услуги на туристите.

Во областа на туризмот треба да се создадат поповолни услови по пат на додатни камати и слично, со цел да се насочува дел од средствата на банките и стопанските организации во изградба на капацитети наменети за унапредување на странскиот туризам и за зголемување на прометот.

Со мерките на кредитната и даночната политика ќе се стимулира вложувањето на средствата на граѓаните во изградбата на објекти за услуги на туристите, како и со подобрување на услугите за сместување и исхрана во домаќинствата.

9. Занаетчиство

Во сообразност со очекуваниот развиток на стопанството, порастот на стандардот на населението и очекуваната измена во структурата на потрошувачката, развитокот на занаетчиството во наредниот период треба да се одвива со по брз темпо и со висока стопа од општиот просек во целото стопанство.

Производството и услугите во занаетчиството се очекува да се остварат со просечна годишна стопа на порастот од 8,9% до 11,4%, при што општественото занаетчиство од 11,1% до 13,6%.

Во производното занаетчиство идниот развиток во основата ќе треба да се темели врз поцелосно користење на занаетчиските капацитети, подобрување квалитетот на производството и зголемување продуктивноста на трудот. Ова треба да се постигне и со проширување на кооперацијата со индустријата.

Услужното занаетчиство, кое во минатите години заостанувало, треба да оствари знатно повишока стопа на порастот. Тоа треба да се постигне нарочно со проширување, реконструкција и модернизација на сервисните служби. Во рамките на сервисните служби се очекува да се оствари позначаен пораст на техничките услуги особено за авторемонт, термоелектро и други услуги; на личните услуги, особено за хемиско чистење, перење, пеглање и др.; одржување на постојниот станбен фонд, а кај градежното занаетчиство особено за завршните работи во градежништвото итн.

За побрз развиток на занаетчиството треба да допринесат индивидуалните занаетчи, кои треба да се вклучат во развитокот на услужното занаетчиство и со поврзување на дел од производството со општествените организации.

Посебен развиток треба да се оствари во домашните дејности, со проширување на производството на оригинална изработка од уметничка вредност и друг широк асортиман — сувенири, украси и производи за секојдневна употреба. Развитокот на овие дејности ќе создаде услови за запослување и ангажирање на латентните резерви на работната сила во градот и селото.

За успешен развиток на занаетчиството во наредните години е потребно да се овозможи подобро снабдување на занаетчиските организации со нуж-

ниот репродукционен материјал, особено од црната и обоената металургија, сурови кожи, хемикалии, резервни делови и друго.

Општинските собранија ќе треба да ја согледаат и можноста за решавање на проблемот на деловните простории преку урбанизација на населбите во кои треба да се обезбедат потребни простории за занаетчиството; создавање на поповолни услови за добивање кредити за градба и друго.

Постимулативната даночна политика и другите мерки од пензиското и здравственото осигурување ќе создадат поповолни услови за развиток на индивидуалното занаетчиство.

Развитокот на занаетчиството ќе треба да биде потпомогнат и со други мерки и по тој начин да се создадат услови за поголем интерес на банката за финансирање на оваа стопанска област.

10. Станбено-комунално стопанство

Во изминатиот период значајно е зголемен обемот на вложувањата во станбено-комуналната изградба. Фондовите за станбена изградба во тоа одиграа позитивна улога.

Со промените во системот на станбеното стопанство и спроведувањето интензивните на стопанската реформа се создаваат предуслови за поефикасно функционирање на станбено-комуналното стопанство. Основните предуслови за деестатизација на овие области се создадени со пренесувањето на средства од станбениот придонес на работните организации, вклучувањето на станбената изградба во системот на кредитирање преку деловните банки, отворањето процесот на економски станарини и цените на комуналните услуги на економски оправдано ниво, формирањето на претпријатија за стопанисување со станбениот фонд, создавањето услови за производство на станови за пазар и друго. Во наредниот период со натамошна конкретизација на начелата на тој систем и унапредувањето на условите на стопанисување во оваа област и натаму ќе се поттикнува успешен економски рационален развиток на овие дејности.

Претпријатијата за управување со станбениот фонд заедно со банките, работните организации и граѓаните, со здружени средства ќе влијаат врз проширувањето на станбената изградба и подобро одржување на станбениот фонд.

При ова посебно е значајно да се обезбеди поефикасна и постимулативна кредитна политика за успешна мобилизација на расположивите средства и нивната брза и ефикасна реализација.

Се оценува дека постојат услови во периодот 1966—1970 година да се изградат околу 38.000 станови или просечно годишно околу 7.600 станови. Позабрзана динамика на градба се очекува да се остварува во последните години од овој период.

Во 1970 година станбениот фонд се цени дека ќе изнесува 319 илјади станови, со вкупна површина од 14.500 илјади м².

Со зголемување на станбениот фонд и стандардот на живеење ќе се подобри и ќе се зголеми просечната површина на жител од 8,3 на 8,7 м².

Општините во соработка со работните организации треба да го овозможат развитокот на станбената изградба со благовремено создавање општи предуслови за успешен развиток. Во новите услови треба да се преиспитаат и стандардите на урбанистичките и комуналните барања за да се сведат во рамките што ќе одговараат на економските можности на купувачите на станови.

Општините преку урбанистичките планови и организациите за комунално уредување на земјиштето треба да обезбедат општи предуслови за масовна индустриска изградба на станови.

И во периодот до 1970 година треба да се очекува дека ќе се прават напори за решавање на проблемите на комуналиите (водовод, канализација, улици, зеленила и др.) но и натаму овде ќе постојат низа тешкотии, како од аспектот на обезбедување на потребните финансиски средства, така и од аспектот на утврдување на урбанистичките решенија, подготовките и друго.

Проблемите од овој вид во најголема мера ќе бидат решавани во рамките на расположивите средства на самите работни организации што имаат комунален карактер, а што ќе зависи од цените и обемот на нивните услуги. На овој начин се очекува и поголема заинтересираност на граѓаните за работата на овие организации и за стопанисување со комуналните фондови.

Деловните банки во начело ќе ја кредитираат проширената репродукција во областа на комуналната дејност врз база на истите извори на средства, како и за станбената изградба. Средствата на станбениот фонд на Републиката претежно ќе се насочат за учество во инвестирањето за водовод и канализација. Во оваа смисла треба да ги насочат средствата и општините.

Уредувањето и комуналното опремување на земјиштето ќе се финансира од кукариката и комуналниот придонес, што ќе може да го воведат општините. Трошоците за комунално уредување ќе се покриваат и со дел од цената на станот.

Административното лимитирање на цените на комуналните услуги постепено ќе се напушти и ќе се создадат услови за нивното финансирање на економски оправдано ниво, преку соодветна општествена контрола на цените.

11. Култура

Со порастот на националниот доход ќе се проширува и материјалната основа на културата и ќе се создаваат поповолни услови и можности за развиток на културата и на уметничкото создавање за задоволување на културните потреби на повисоко ниво. Подобрувањето на економската положба на културните институции ќе овозможи до максимум да се користат креативните и техничките капацитети и дејствување на институциите на поширок план.

Работните организации треба да посветат посебна грижа за културното издигање на своите работници.

Нараснатите потреби во одделните области на културното дејствување во идниот период ќе се ре-

шаваат во согласност со потребите што произлегуваат од целокупниот економски и општествен развиток, имајќи ги предвид специфичностите на одредени подрачја, во рамките на реалните можности на општествената заедница.

Во наредниот период треба да се зголеми обемот на продукцијата на издавачката дејност, особено на изданијата од областа на културно-историското наследство, како и на други дела од посебен општествен и културен интерес. Пласманот на книгата треба да се подобри со проширување на книжарската мрежа и искористување на сите други можности за продажба на книги (претплатен, отплатен систем и др.).

Посебна грижа ќе претставува проширувањето мрежата на библиотеки (основање библиотеки во поголеми населени места, подвижни библиотеки), обезбедувањето зголемена функција на матичните библиотеки на општините и редовните и додатните средства за нивната нормална работа, приоритетно за откуп на нови книги, чувањето и користењето на книжните фондови. Зголемувањето на книжните фондови на библиотеките треба да се овозможи и преку користењето на кредити од издавачките претпријатија за купување на книги.

Во наредните години ќе се создадат реални можности за проширување на кино-мрежата и за зголемено производство (нови творечки видови: планска, континуирана и произградена програмска политика) на долготражни играни и документарни филмови, со поекономично делување на работните организации за производство и прикажување на филмови и порационално користење на општествените средства. Ова ќе се обезбеди и по пат на поволно користење на работните организации во областа на филмот.

Континуираната грижа на општествената заедница за чувањето и одржувањето на нашето културно-историско богатство треба да продолжи и натаму. Општествено-политичките заедници, во рамките на своите права и обврски, треба да обезбедат услови (конзервација, реставрација и презентација на најзначајните објекти и движни споменички предмети), спомениците на културата да служат за задоволување на културните потреби на заедницата и за афирмација на нашето споменичко наследство и надвор од границите на нашата земја.

Во наредниот период треба да се унапреди работата и дејствувањето и на другите културни институции (театри, сценско-уметнички установи, галери, музеи, домови на културата и др.). Од посебно значење е овие институции да го прошируваат кругот на корисниците на нивните услуги.

Финансирањето на културните установи и дејности, обезбедувањето на стабилни извори на редовни и додатни средства треба да се врши во сообразба со општественото значење на нивната функција и улогата, а доходот на работните организации од резултатите и квалитетот што го остваруваат да биде во што подиректна врска со порастот на продуктивноста на трудот и на општествениот производ.

Со ваква ориентација и со учество на средствата на општествената потрошувачка ќе се создадат трајни и стабилни извори за финансирање и ќе се обезбеди забрзан развој на културните дејности.

12. Средства за информирање

Општествената заедница ги помагала средствата за информирање — печатот, радиото и телевизијата, имајќи го предвид нивното значење за развојот на социјалистичките општествени односи во нашата земја. Во изминатиот период се појавија голем број весници, меѓу кои и два дневни. Особен пораст е забележен во радиофикацијата на Републиката, така што денеска кај нас има близу 150.000 радиоапарати и околу 40.000 телевизори, а изградени се две големи среднобранови радиостаници во вкупна сила од 155 киловати и 15 мили локални радиостаници, потоа поставена е мрежа на телевизиски предаватели со кои е покриен најголемиот дел од Републиката.

Потрошувачката на весници, како и бројот на радиоапаратите и телевизорите, што се едни од показателите на животниот стандард на населението, во наредните години многу повеќе ќе се користат не само за идеолошко влијание, туку и за ширење на просветата и културата меѓу населението. Особено телевизијата денеска стана важен фактор во системот на образованието. Оттука и нејзиното значење за нас — таа треба да го помага процесот на образованието на кадрите без кои не може да се замисли повисока продуктивност на трудот, а според тоа и повисок животен стандард. На побрз развој на средствата за масовно комуницирање не тера и уставниот принцип на јавноста, чија ефикасна примена не може да се замисли без модерни средства за информирање.

Во наредниот период се очекува бројот на радио-преплатниците да порасне за 70 илјади, што значи дека во 1970 година на 1.000 жители ќе има околу 143 приемници во однос на 91, колку што беа во 1965 година.

Во наредниот период се предвидува бројот на телевизиските приемници да порасне за 40 илјади. На овој начин на 1.000 жители ќе има околу 52 телевизиски приемници во однос на 22 приемника колку што беа во 1965 година.

Проширувањето на програмата во оваа област во најголема мера треба да се базира врз сопствените средства, кои во наредниот период се очекува да бидат знатно зголемени. Реализацијата на оваа програма, меѓутоа, истовремено ќе зависи и од обемот на средствата што ќе може да бидат ангажирани од други извори. Користењето на средствата од банките треба да биде овозможено и со додатни камати.

13. Здравствена заштита

Во последните години се повеќе се присутни интеграционите движења во здравството, кое овозможи во поголемите општински центри во Републиката да се создаваат комплексни здравствени установи — медицински центри. Овој процес и натаму треба да се одвива во правец на создавање на по-

целосна здравствена служба на пошироки подрачја, како и кон обезбедување на што непосредна здравствена заштита на населението преку медицински единици, патронажна служба и други форми на делување, при што работниот човек ќе ја остварува здравствената заштита подобро пред заболувањето односно во домовите, на работните места, во работните организации, во училиштата и населбите.

Овие движења ќе одат и во правец на пошироко меѓусебно функционално поврзување на одделните служби внатре и надвор од медицинските центри и другите здравствени установи а сето тоа да се насочува кон основната цел во обезбедувањето на што целосна, поефикасна и поквалитетна здравствена заштита на населението, а особено во унапредувањето на здравствената заштита на работниците и земјоделците.

Оваа активност на здравствената служба и другите општествени фактори што делуваат во областа на здравството, ќе биде насочувана кон решавање на приоритетните проблеми во здравството, кон спречување и сузбивање причините за високата смртност кај доенчињата и малите деца, за обезбедување целосна и поефикасна здравствена заштита на мајката и децата, спречување и сузбивање на туберкулозните заболувања, спречување и сузбивање на акутните заразни заболувања, подобрување на хигиеносанитарните услови во средината во која се работи и живее, намалување и спречување на професионалните заболувања.

Во наредниот период особено ќе се настојува за ерадикација на дифтеријата, тетанусот кај новороденчињата и детската парализа.

За остварувањето на приоритетните задачи здравствената служба ќе ги јакне своите амбулантно-поликлинички и диспанзерски, како и хигиено-епидемиолошки служби преку проширување мрежата на здравствените служби, усовршување и модернизација на опремата, за да може да ги следи достигнувањата на медицинската наука, како и за оспособување на доволен број стручни кадри од сите профили.

Во сообразност со ова, болничката служба ќе се ориентира на рационално користење на капацитетите ќе се настојува да се подобрува квалитетот на болничкото лекување.

За оваа цел бројот на лекарите до 1970 година ќе се зголеми за околу 500, односно вкупниот број ќе се зголеми на 1.600 лекари или 1 лекар на 1.045 жители. Натамошното изградување на специјалистичките кадри ќе се врши особено од оние профили што се дефицитарни. Во оваа смисла ќе се обезбеди нужниот број средно-медицински кадри.

Со натамошното доизградување и консолидација на здравствените центри во наредниот период ќе се овозможи целосно и целисходно планирање, програмирање и следење на приоритетните и редовните задачи, потребите од кадри, опрема, простор и слично, а сето тоа ќе придонесе за позабрзано остварување на поставените цели и задачи.

Во наредниот период со определувањето на приоритетни задачи и со општиот развој на здрав-

ствената служба ќе се придонесе за подобро усогласување на расходите за здравствена заштита во општата потрошувачка, што ќе овозможи здравствената заштита првенствено да се развива во правец на остварување на знатно поголема улога во основната и непосредната здравствена заштита, со применување на активен метод на работење од страна на здравствената служба.

За да се обезбеди зголемена ефикасност и подигање нивото на здравствената заштита, во наредниот период ќе се извршат промени во начинот на финансирањето и унапредувањето организацијата на здравствената служба.

Како најбитни проблеми во финансирањето на здравствената заштита во наредниот период се предвидува средствата од здравственото осигурување на работниците, земјоделците и другите категории на корисници на здравствена заштита програмски и плански да се насочуваат според значењето и приоритетноста на проблемите што треба да се решаваат во областа на здравството. Реална основа за тоа ќе се обезбедува преку целосно програмирање на здравствената заштита, обезбедување на нормативи и стандарди, како и цени на комплексни задачи. Републиката посебно ќе учествува со средства од буџетот во смалувањето високата смртност на доенчињата и децата.

Со овие и слични промени што ќе настанат во редовното осигурување и финансирањето битно ќе се зголеми интересот на граѓаните, работните организации и другите корисници на здравствената заштита на рационално работење на здравствените установи.

Во сообразност со порастот на доходот на земјоделските производители и зголемувањето на средствата од нивниот придонес ќе се унапредува системот на нивната здравствена заштита.

Здравствените установи во наредниот период ќе бидат се повеќе носители на проширената репродукција. Ова ќе овозможи и поголемо функционално поврзување на установите. Ќе биде неопходно во целата на здравствените услуги и во доходот да се содржат и средствата на функционалната амортизација и дел за проширена репродукција. На тој начин ќе се поттикнува и здружувањето на средствата за инвестиции во здравството.

Независно од тоа што во наредниот период може да дојде до измени во системот на финансирањето на здравствената заштита, не би можело да се очекува дека ќе дојде до поголеми издвојувања на средства за оваа намена.

Затоа е потребно во овој период порационално, поекономично и поцелисходно да се трошат средствата наменети за здравствената заштита.

Меѓутоа, имајќи го предвид порастот на животниот стандард, а посебно зголемувањето на личните доходи, може да се очекува на таа основа да се зголемуваат и средствата наменети за оваа дејност.

На оваа основа приходите за здравствената заштита според постојниот систем се цени дека ќе бидат зголемувани со просечна стопа на годишен пораст од 10% до 11%.

Напоредно со зафатите и мерките што ќе уследат во наредниот период во областа на здравственото осигурување, финансирањето на здравствената заштита, решавањето на приоритетните и актуелните задачи во здравствената заштита, како и во унапредувањето организацијата на здравствената служба и натаму ќе јакне и ќе се развива системот на самоуправувањето во здравствените установи, унапредувајќи ја и својата материјална основа, поделбата на доходот и личните доходи според резултатите од работата.

14. Социјална заштита

1. Досегашниот развиток на социјалната заштита бележи зачетоци во посистематско и стручно поставување и решавање на постојните проблеми. Оттука и досегашните напори на општествено-политичките заедници во нивното решавање бележат почетни резултати, а проблемите структурно се покажуваат доста динамични и комплексни, што укажува на потребата од поголема активност и напори во нивното натамошно совладување.

За таа цел во периодот до 1970 година треба да се обезбедат постојани и стабилни извори на приходи. Со оглед на положбата во која се наоѓа социјалната заштита, потребно е средствата да растат со побрзо темпо од порастот на националниот доход и општата потрошувачка. За поцелосно обезбедување на ваквата политика треба да се преиспитаат постојните можности, некои системски прашања да се решаваат по пат на нормативни акти и прописи.

Напоредно со тоа, во идниот период ќе треба да уследи поголема активност во работните заедници на постојните социјални институции, преку функционално поврзување, интеграција, подобрување на организацијата и методите на работата за да се постигнат подобри и поквалитетни резултати преку општествено-економско, рационално и ефикасно делување.

За обезбедувањето на стручни служби, стручни и други профили на кадри, во оваа област треба да има поголема грижа кај постојните институции и општествено-политичките заедници, преку надлежните органи и организации.

2. Во наредниот период треба да дојде до релативен пораст на сите видови социјални установи.

Порастот на потрошувачката во областа на социјалната заштита посебно треба да обезбеди остварување на програмските приоритети — заштита на децата на запослените родители, заштита на децата и младинците без родители, заштита на децата со психофизички недостатоци, воспитно-запуштените, материјално необезбедените, неспособните за работа и остарените лица и друго.

Во решавањето на проблемите во инвалидско-боречката заштита особено треба да се подобри решавањето на станбените проблеми на борците од НОБ, како и укажувањето на материјална помош на материјално недоволно необезбедени борци и нивните семејства.

Развитокот и подобрувањето на социјалната заштита во извршувањето на овие задачи во наред-

ниот период треба да се базира врз знатно поголемо ангажирање на општествено-политичките заедници, работните организации и непосредните корисници.

Во таа смисла треба да се остварува поголема координираност и обезбеденост во решавањето на конкретните проблеми преку изработка на заеднички програми и слично.

3. Со поголемата запосленост посебно на жените, како и со зголемувањето на куповната моќ на населението и промените во структурта на личната потрошувачка се зголемуваат и потребите од разни услуги за помош на семејствата и домаќинствата. Во минатиот период овие дејности заостануваа зад потребите што произлегуваа од досегашниот развиток и негативно влијаеја врз животниот стандард на домаќинствата.

Во сегашната фаза на развиток, а со оглед на зголемените потреби од разновидни услуги на помош на семејството проширувањето на овие дејности е составен дел на напорите за подигнување на ефикасноста и продуктивноста на трудот, а со тоа и на животниот стандард.

За да може да се обезбеди економски поуспешен и порационален развиток на овие дејности нужно е да се унапреди нивната техничка основа. Особено тоа се очекува да биде овозможено со развитокот на организациите кои ја обезбедуваат општествената исхрана, услужните организации за одржување и уредување на станови, сервисите за поправка на апарати во домаќинствата, сервисите за перење и пеглање и друго. Успешниот развиток на овие дејности може во голема мера да создаде услови за побрз пораст на реалниот животен стандард и подобрување на животните услови.

Носители на активноста на овие дејности треба да бидат самите стопански организации преку здружување на средствата во фондови заедно со општината, банките и меѓусебно.

Со оглед на големата разноликост на услугите за семејствата и домаќинствата и различните носители на овие активности, општините треба да изработат програми врз основа на кои стопанските организации, банките и другите заинтересирани фактори споразумно ќе учествуваат во создавањето на услови за позабрзан развиток на овие дејности.

Со урбанистичките и општествените планови треба да се создаваат поволни предуслови за изградба на соодветни работни простории за развиток на овие услужни дејности.

15. Физичка култура

Развитокот на физичката култура, во наредниот период ќе се насочи пред сè кон подигнување физичката култура кај школските деца и младинци, како и кај запослените, посебно во градовите и индустриските центри. Подигнувањето на физичката култура кај работниците ќе биде посебно потенцирано како фактор за зголемување продуктивноста на трудот. Работните организации врз база на порастот на доходот ќе имаат знатно поголеми фондови за заедничка потрошувачка, кои ќе им овозможат поголеми вложувања за подигнување на физичката култура и за рекреација на работниците.

Покрај другите извори на финансирање, значајна улога за подигнување на физичката култура ќе има стабилизацијата и зголемувањето на средствата за образование, од кои во голема мера ќе се покриваат и трошоците за подигнување физичката култура на школските деца и младинци.

Организациите на физичката култура треба да станат вистински носители во омасовувањето на движењето на физичката култура и преку разни поголеми форми да го засилат процесот на омасовување, опфаќајќи го селското и градското население, создавајќи нови организации во месните работни организации, факултетите и други.

Во идниот период треба да му посвети посебно внимание на наставничкиот кадар и тоа не само на кадрите кои се нужни за изведување на наставата во осумгодишните и средните училишта, туку и оние кои ќе бидат ангажирани од страна на организациите за физичка култура, работните организации, општинските собранија и други општествени органи и организации.

16. Техничка култура

Интензивниот развиток на техничката култура бара преку општествените фактори и со определени насочувачки мерки на економско-политичките и општествените заедници да се создаваат материјални и други услови, што ќе дејствуваат за поповолен развиток на масовната техничка култура.

Техничката култура е особено актуелна за младите поради нивното оспособување за современо производство, за развивање на работно-технички навики, како и за надминување на подвоеноста меѓу умствениот и физичкиот труд.

Со општествени мерки треба да се овозможи стабилен и перманентен развиток на техничката култура. Тоа бара средства за развиток на техничката култура да се обезбедуваат од фондовите за помагање дејноста на општествените организации, од фондовите за образование и култура, фондовите за развиток на научно-истражувачката работа, фондовите за издавачка дејност, за кинематографија и друго.

Средствата треба да се користат за систематско решавање на масовната техничка култура и за создавање услови преку примена на техничката култура луѓето да го зголемуваат општествениот и личниот животен стандард.

Преку фондовите за помагање дејноста на општествените организации треба да се овозможи постојано зголемување бројот на организациите за техничка култура, друштвата и клубовите на техниката, особено организациите на млади техничари и стимулирање на младите таленти.

Средствата од фондовите за финансирање на образованието и културата треба да овозможат реализирање на програми за обука на кадри за општотехничко образование и развиток на слободните технички активности, изградба и комплетирање на кабинети и работилници по општотехничко образование во училиштата и домовите за техничка култура, формирање на кабинети за поврзување на општотехничкото образование со природната група

предмети и др. Исто така треба да се овозможи приредување на изложби од областа на науката и техниката, особено за развојот на детското научно и техничко творештво и др.

17. Буџетска потрошувачка

Во условите на спроведувањето на мерките на реформата, со кои се изменети инструментите на финансирањето, општата потрошувачка е сведена во размери што повеќе одговара на развојните можности на стопанството.

Во рамките на средствата со кои се располага за финансирање на општата потрошувачка, средствата на буџетите ќе се формираат со нешто посмирена динамика во споредба со изминатиот период. И во наредниот период дел од буџетската потрошувачка ќе се покрива со додатни средства од Федерацијата.

При услови на задржување на постојните инструменти и воведување на републички данок на промет на стоки на мало, по стопа од 1,5%, почнувајќи од 1967 година, просечната годишна стопа на порастот на средствата на буџетите ќе се движи со околу 11%.

Во овој период се предвидува ослободување на буџетите од интервенции во стопанството, како што се. модернизација и реконструкција на патната мрежа, рударски истражувања и друго. По тој начин се создаваат услови за поефикасно решавање на проблемите во општествените дејности, а посебно на образованието и воспитувањето, културата, како и за интервенции во областа на здравствената и социјалната заштита.

Во политиката на распределбата на буџетските средства треба да се обезбеди позабрзана динамика во порастот на средствата за образованието, науката и културата, со што ќе се обезбеди подобрување на материјалната основа на овие дејности.

Порастот на потрошувачката во администрацијата на управата треба да се движи со посмирена динамика. При тоа ќе се преземат мерки за подобрување на кадровската и техничката основа, со цел да се постигне зголемување на ефикасноста и рационалноста во работењето.

Преку распределбата на средствата на буџетите и во наредниот период ќе се остварува политика на побрз пораст на средствата на општините.

Од средствата на Републичкиот буџет ќе се обезбеди довршување на започнатите згради на факултетите и вишите школи, како и учество во финансирањето на изградбата на училишен простор во оние општини каде што проблемите се јавуваат во поостра форма, а материјалните можности им се поограничени.

Од средствата на Републичкиот буџет ќе про-
должи интервенцијата на Републиката во реализацијата на акционата програма за сузбивање смртноста кај доенчињата и малите деца. Исто така врз основа на одделни програми Републиката ќе учествува во финансирањето на изградбата, опремувањата и консолидирањето на мрежата на здравствени и социјалните институции во општините, каде што проблемите од оваа област се јавуваат во по-

остра форма, а не постојат услови за самостојно решавање.

Републиката и општините при распределбата на средствата на буџетите треба да обезбедат издвојување на поголеми средства во своите резервни фондови. За таа цел дел од средствата што ќе се формираат по основ на републичкиот данок на промет на стоки во продажбата на мало ќе се внесат во Резервниот фонд на Републиката.

VIII

ПОЛИТИКАТА ЗА РАЗВИТОК НА ПОНЕРАЗВИЕНИТЕ ПОДРАЧЈА ВО РЕПУБЛИКАТА

За затечената положба по ослободувањето, покрај другото, карактеристично е постоењето и на големи нерамномерности во степенот на развиеноста меѓу одделни пошироки и потесни делови (подрачја) на нашата заедница. Овие наследени диспропорции во материјалната основа на нашиот општествен живот претставувале и се уште претставуваат објективна пречка за поусогласен развојот и објективна основа за постоењето на недоволно усогласени работни и животни услови на трудбениците во одделните подрачја.

Во рамките на општите напори што се вложувани за премостување на елементите на затечената заостанатост на Републиката како целина, во целиот изминат период се вложувани посебни напори и се преземани посебни мерки за создавање на определени предуслови за обезбедување на порамномерен развојот на сите краишта во Републиката. Покрај тоа што во изградувањето и во реализирањето на инвестиционата и производната политика, во разместувањето на новизградените производни капацитети, постојано бил присутен овој момент, за импулсирање на развојот на стопански понеразвиените краишта издвојувани се посебни наменски средства и се преземани други мерки со кои се настојувало да се создадат определени материјални предуслови за нивното економско активирање.

Со извршената дисперзија на инвестиционата изградба и со издвојуваните средства со посебна намена за имсулирање на развојот на недоволно развиените подрачја создавана е и проширувана материјалната основа во сите делови на Републиката, за нивното активирање и вклучување во остварениот општествено-економски развојот. Во сите делови на Републиката се создадени приличен број поголеми и помали економски центри и жаришта, врз чија основа и нивното натамошно јакнење треба да се овозможи активирање и на одделните потесни подрачја кои гравитираат кон нив. Меѓутоа, гледано во досегашниот развојот иницијативите и зафатите во овој поглед биле во прилична мера едностранни. Ориентацијата била активирањето на неразвиените подрачја да се решава претежно со изградба на индустриски капацитети. Ваквата едностранна ориентација, во услови на нерешени инфраструктурни и други проблеми, создаваше прилично сериозни проблеми во изнаоѓањето на определени решенија за реализација на иницијативите, а доведуваше и до тоа, одделни зафати да се по-

кажат и недоволно ефикасни. Оттука во напорите што ќе се вложуваат во наредниот период, во овој правец, треба да се бараат решенија врз една поширока основа, водејќи сметка за карактерот на проблемите, за условите и можностите во кои ќе се остварува развитокот на стопанството во целина и за условите и можностите што се создаваат за активирање на одделните подрачја.

Поддржувајќи ги процесите на интензивирање на стопанисувањето, развојната политика во наредниот период нужно мора во основата да биде насочена кон решавање на многубројните проблеми кумулирани во стопанството во изминатиот развоен период. Во таа смисла напорите во основата треба да бидат концентрирани на обезбедувањето услови за доизградување и осовременување на постојното стопанство, за неговата модернизација и реконструкција, односно на создавањето услови за поефикасно и рационално користење на веќе изградената материјална основа и зголемување продуктивноста на трудот.

Акумулативната способност на стопанството се уште е мала и недоволна. И во наредниот период се очекува нашите напори да бидат поддржувани од целата заедница со определени додатни средства. Овие средства во голема мера ќе бидат ангажирани за завршување и активирање на веќе направените зафати во изградбата на крупната инфраструктура. Поради тоа од првостепено значење за идниот развиток е ефикасното и брзо активирање на започнатите инвестициони зафати и консолидирање на постојното стопанство, неговото осовременување и оспособување за самофинансирање на проширената репродукција. По тој начин се создаваат материјални предуслови и за порамномерен развиток на сите краишта во Републиката.

Регионалниот развиток на достигнатиот степен на развиеност на стопанството претставува значајна компонента на идниот развиток. Интересот на работните организации и нивната творечка иницијатива е основа врз која треба да се темелат идните процеси на регионалното разместување на производните сили и целокупниот развиток.

За остварување на оваа задача во идниот период треба поопстојно и на научна основа да се проучува овој проблем.

Во рамките на овие цели и задачи на развојната политика и напорите за импулсирање на развитокот на понеразвиените подрачја во Републиката треба во основата да бидат насочени кон создавање услови за поефикасно користење на досега изградуваната материјална основа во тие подрачја, кон создавање услови за активирање и консолидирање на новоизградените капацитети и воопшто кон поддржување на напорите на овие подрачја за поефикасно користење на постојната материјална основа.

Остварувајќи го општиот интерес на заедницата утврден со Уставот на Социјалистичка Република Македонија, и во наредниот период Републиката ќе ги поддржува напорите на понеразвиените подрачја во создавањето на определени материјални предуслови за нивното вклучување во развојните процеси.

Во рамките на усвоените основни цели и задачи за развитокот на СР Македонија до 1970 година напорите за импулсирање развитокот на понеразвиените подрачја во Републиката во основата ќе бидат насочени како:

- поддржување напорите на овие подрачја за поефикасно користење на постојната материјална основа, со обезбедување на соодветни материјални услови за реконструкција, модернизација и оптимализација на постојните капацитети;

- решавање проблемите на инфраструктурата, посовремено поврзување на овие подрачја со економските центри и жаришта кон кои тие гравитираат — модернизација на патната мрежа и слично;

- создавање услови за истражување и откривање на природните богатства;

- преку даночната политика и други економски мерки ќе се создаваат услови за поттикнување интересот на индивидуалните производители за поефикасно користење на природните услови и зголемување на земјоделското производство, посебно тутунот и сточарството; и

- поддржување на напорите на овие подрачја во решавањето на проблемите на општествениот стандард, а особено во развитокот на школството и здравствената заштита на населението, изградувањето на стручни кадри и воопшто оквалификувањето на работоспособното население.

За периодот до 1970 година, од расположивите средства на Републиката за финансирање развитокот на стопанството, ќе се издвојат 50 милиони динари во посебен фонд на Републиката за кредитирање развитокот на неразвиените краишта.

Со закон на Републиката ќе се утврдат основните начела за работењето на фондот и начинот и условите за користењето на средствата на фондот.

Со републички закон ќе се утврдат недоволно развиените краишта чиј развој ќе се кредитира со средства на Фондот.

Освен тоа, а врз основа на посебни законски акти и програми, со средствата на буџетот и на наменските фондови за финансирање на општата потрошувачка, Републиката ќе интервенира во решавањето на проблемите на школството, изградувањето на стручни кадри, здравствената заштита, комуналиите и друго, во општинските подрачја каде што тие проблеми се јавуваат во специфична форма, а материјалните услови не овозможуваат тие подрачја самостојно да ги решаваат овие проблеми.

124.

Врз основа на член 152 став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СРЕДСТВАТА НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА ИНВЕСТИЦИИ ВО СТОПАНСТВОТО

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за средствата на Социјалистичка Република Македонија за инвестиции во стопанството,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на заедничката седница на Републичкиот собор и Стопанскиот собор, одржана на 12 јули 1966 година.

У. бр. 38/66 Претседател
12 јули 1966 година на Собранието на СРМ,
Скопје Видое Смилевски, с. р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СРЕДСТВАТА НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА ИНВЕСТИЦИИ ВО СТОПАНСТВОТО

Член 1

Во Законот за средствата на Социјалистичка Република Македонија за инвестиции во стопанството („Службен весник на СРМ“ бр. 5/66), по членот 2 се додава нов член 2а кој гласи:

„Член 2а

Средствата од претходните членови се даваат по договор како кредит на Стопанската банка во Скопје со рок на враќање до 25 години и со интерес од најмалку 2,5% годишно.

Договорот од претходниот став во име на Социјалистичка Република Македонија го склучува со Стопанската банка Републичкиот секретар за финансии“.

Член 2

Член 3 се менува и гласи:

„Средствата од годишните анuitети по кредитот од претходниот член првенствено ќе служат за извршување на обврските создадени на товар на укинатиот Републички инвестиционен фонд. Остатокот од овие средства ќе се користи во согласност со насоките на општествените планови, а за извршување на обврските на Републиката утврдени со посебни закони и одлуки на Собранието на Социјалистичка Република Македонија“.

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

125.

Врз основа на член 152 став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РЕПУБЛИЧКИОТ ФОНД ЗА КРЕДИТИРАЊЕ НА ПОБРЗИОТ СТОПАНСКИ РАЗВИТОК НА НЕДОВОЛНО РАЗВИЕНИТЕ КРАИШТА

Се прогласува Законот за Републичкиот фонд за кредитирање на побрзиот стопански развој на недоволно развиените краишта,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на заедничката седница на Републичкиот собор и Стопанскиот собор, одржана на 12 јули 1966 година.

У. бр. 39/66 Претседател
12 јули 1966 година на Собранието на СРМ,
Скопје Видое Смилевски, с. р.

ЗАКОН

ЗА РЕПУБЛИЧКИОТ ФОНД ЗА КРЕДИТИРАЊЕ НА ПОБРЗИОТ СТОПАНСКИ РАЗВИТОК НА НЕДОВОЛНО РАЗВИЕНИТЕ КРАИШТА

1. Основни одредби**Член 1**

Социјалистичка Република Македонија во рамките на своите права и должности утврдени со Уставот, учествува во финансирањето на побрзиот стопански развој на недоволно развиените краишта со средствата на Републичкиот фонд за кредитирање на побрзиот стопански развој на недоволно развиените краишта (Фонд).

Член 2

Со средствата на Фондот се поттикнуваат усилбите на недоволно развиените краишта за вклучување на нивното стопанство во општиот систем на проширената репродукција.

Член 3

Краиштата чиј развој ќе се кредитира со средствата на Фондот ќе се определат со посебен закон.

Член 4

Фондот има својство на правно лице.

Фондот има статут.

Седиштето на Фондот е во Скопје.

Член 5

Со Фондот управува Управен одбор.

Член 6

Фондот соработува со работните и други организации што можат да придонесат во остварувањето на неговите задачи.

Член 7

За обврските на Фондот гарантира Републиката.

II. Средства на Фондот**Член 8**

Постојните средства на Фондот се образуваат од средствата на Републиката за инвестиции во стопанството.

Висината на средствата од претходниот став се утврдува со посебен закон.

Фондот може да има и други приходи.

Член 9

Средствата на Фондот се користат врз основа на планови за употреба на средствата.

Со плановите за употреба на средствата се определува висината и намената на кредитите, временскиот распоред и условите под кои се одобрува користењето на кредитите.

Член 10

При донесувањето на плановите за употреба на средствата, Фондот ќе се раководи од целите, задачите и насоките утврдени со Општествениот план на Социјалистичка Република Македонија за развитокот на недоволно развиените краишта и ќе ги има во предвид општествените планови за тие краишта.

При утврдувањето на висината на кредитите Фондот ќе води сметка и за вложувањата што по друг основ се вршат во соодветните краишта и за условите што се создаваат со тие вложувања за нивниот развиток.

Член 11

Средствата на Фондот служат во прв ред за учество за добивање на кредити од деловните банки, на општествено-политичките заедници, работните организации и од други кредитори.

Член 12

Корисници на средствата на Фондот можат да бидат работни организации, како и општините од неразвиените краишта.

III. Управување со Фондот**Член 13**

Управниот одбор на Фондот се состои од претседател и осум членови.

Претседателот и членовите на Управниот одбор ги именува Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 14

Мандатот на членовите на Управниот одбор трае четири години.

Секоја втора година се именува половината од членовите на Управниот одбор.

Член 15

Управниот одбор на Фондот:

1. донесува статут, планови за употреба на средствата на Фондот и завршната сметка на Фондот;
2. ги утврдува поблиските услови за давање на кредити;
3. се грижи за заклучувањето и извршувањето на договорите за кредити.

Управниот одбор на Фондот врши и други работи одредени со закон и со статутот на Фондот.

Член 16

Финансиско-материјалните и административните работи на Фондот ги врши Републичкиот секретаријат за финансии.

Член 17

Завршната сметка на Фондот ја одобрува Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Со завршната сметка на Фондот, Управниот одбор на Фондот му поднесува на Собранието и годишен извештај за својата работа.

IV. Завршни одредби**Член 18**

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

126.

Врз основа на член 152 став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗДВОЈУВАЊЕ НА СРЕДСТВА ЗА РЕПУБЛИЧКИОТ ФОНД ЗА КРЕДИТИРАЊЕ НА ПОБРЗИОТ СТОПАНСКИ РАЗВИТОК НА НЕДОВОЛНО РАЗВИЕНИТЕ КРАИШТА

Се прогласува Законот за издвојување на средства за Републичкиот фонд за кредитирање на побрзиот стопански развиток на недоволно развиените краишта,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на заедничката седница на Републичкиот собор и Стопанскиот собор, одржан на 12 јули 1966 година.

У. бр. 44/66

12 јули 1966 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Видое Смилевски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗДВОЈУВАЊЕ НА СРЕДСТВА ЗА РЕПУБЛИЧКИОТ ФОНД ЗА КРЕДИТИРАЊЕ НА ПОБРЗИОТ СТОПАНСКИ РАЗВИТОК НА НЕДОВОЛНО РАЗВИЕНИТЕ КРАИШТА

Член 1

Во периодот 1966—1970 година од средствата на Социјалистичка Република Македонија за инвестиции во стопанството ќе се издвојат 50 милиони динари за Републичкиот фонд за кредитирање на побрзиот стопански развиток на недоволно развиените краишта.

Член 2

Средствата од претходниот член ќе се издвојуваат во еднакви годишни износи, почнувајќи од 1967 година.

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

127.

Врз основа на член 152 став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА
УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ВО ФИНАНСИРАЊЕТО
НА НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА РАБОТА**

Се прогласува Законот за учеството на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на научно-истражувачката работа,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на заедничката седница на Републичкиот собор и Стопанскиот собор, одржана на 12 јули 1966 година.

У. бр. 43/66
12 јули 1966 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Видое Смилевски, с. р.

ЗАКОН

**ЗА УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ВО ФИНАНСИРАЊЕТО НА НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА
РАБОТА**

Член 1

Во периодот 1966—1970 година од средствата на Социјалистичка Република Македонија за инвестиции во стопанството се издвојуваат 20 милиони динари за учество во финансирањето на научно-истражувачката работа.

Средствата од претходниот став се даваат на Републичкиот фонд за научно-истражувачка работа без обврска на враќање.

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

128.

Врз основа на член 152 став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА
УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ВО ФИНАНСИРАЊЕТО НА РУДАРСКИТЕ
ИСТРАЖУВАЊА**

Се прогласува Законот за учество на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на рударските истражувања,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на заедничката седница на Републичкиот собор и Стопанскиот собор, одржана на 12 јули 1966 година.

У. бр. 33/66
12 јули 1966 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Видое Смилевски, с. р.

ЗАКОН

**ЗА УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ВО ФИНАНСИРАЊЕТО НА РУДАРСКИТЕ
ИСТРАЖУВАЊА**

Член 1

Во периодот 1966—1970 година од средствата на Социјалистичка Република Македонија за инвестиции во стопанството се издвојуваат 60 милиони динари за учество во финансирањето на рударските истражувања.

Средствата од претходниот став се даваат на Републичкиот фонд за истражувачки работи во рударството без обврска на враќање.

Член 2

Средствата од претходниот член се користат според посебните програми што ги донесува Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

129.

Врз основа на член 152 став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА
УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ВО КРЕДИТИРАЊЕТО НА ИНВЕСТИЦИИТЕ
ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО**

Се прогласува Законот за учеството на Социјалистичка Република Македонија во кредитирањето на инвеститорите во земјоделството,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на заедничката седница на Републичкиот собор и Стопанскиот собор, одржана на 12 јули 1966 година.

У. бр. 46/66
12 јули 1966 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Видое Смилевски, с. р.

ЗАКОН

**ЗА УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ВО КРЕДИТИРАЊЕТО НА ИНВЕСТИЦИИТЕ
ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО**

Член 1

Во периодот 1966 до 1970 година Социјалистичка Република Македонија учествува во кредитирањето на инвестициите во земјоделството со износ до 70 милиони динари.

Член 2

Средствата од претходниот член ќе се обезбедат од средствата на Фондот на Федерацијата за кредитирање на стопанскиот развој на недоволно развиените републики и краишта преку Стопанската банка во Скопје.

Член 3

Право на користење на средствата од член 1 на овој закон имаат работните организации од Социјалистичка Република Македонија за вложување во инвестиции во земјоделството што се финансираат од средства на деловните банки и работни организации од други републики или од средства на странски кредитори, во висина од 20% од претсметковната вредност на инвестицијата.

Член 4

Овој закон ќе се применува на кредитите одобриени по неговото влегување во сила.

Член 5

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

130.

Врз основа на член 152 став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА
УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕ-
ПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО КРЕДИТИ-
РАЊЕТО НА ИЗГРАДБАТА НА ПОДРОБ-
НАТА КАНАЛСКА МРЕЖА**

Се прогласува Законот за учество на Социјалистичка Република Македонија во кредитирањето на подробната каналска мрежа,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на заедничката седница на Републичкиот собор и Стопанскиот собор, одржана на 12 јули 1966 година.

У. бр. 37/66
12 јули 1966 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Видое Смилевски, с. р.

ЗАКОН

**ЗА УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕ-
ПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО КРЕДИТИ-
РАЊЕТО НА ИЗГРАДБАТА НА ПОДРОБ-
НАТА КАНАЛСКА МРЕЖА**

Член 1

Во периодот 1966—1970 година Социјалистичка Република Македонија учествува во кредитирањето на изградбата на подробната каналска мрежа, што се финансира според Законот за мелиоративните системи чија изградба се финансира со учество на Федерацијата, најмногу до 100 милиони динари.

Член 2

Средствата од претходниот член ќе се обезбедат од средствата на Фондот на Федерацијата за кредитирање на стопанскиот развиток на стопански недоволно развиените републики и краишта преку Стопанската банка во Скопје.

Член 3

Динамиката на користењето на средствата според овој закон ќе биде во согласност со Законот за

мелиоративните системи чија изградба се финансира со учество на Федерацијата.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

131.

Врз основа на член 152 став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА
УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕ-
ПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ФИНАНСИ-
РАЊЕТО НА МОДЕРНИЗАЦИЈАТА НА
ПАТНАТА МРЕЖА**

Се прогласува Законот за учество на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на модернизацијата на патната мрежа,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на заедничката седница на Републичкиот собор и Стопанскиот собор, одржана на 12 јули 1966 година.

У. бр. 35/66
12 јули 1966 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Видое Смилевски, с. р.

ЗАКОН

**ЗА УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕ-
ПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ФИНАНСИ-
РАЊЕТО НА МОДЕРНИЗАЦИЈАТА НА
ПАТНАТА МРЕЖА**

Член 1

Во периодот 1966—1970 година од средствата на Социјалистичка Република Македонија за инвестиции во стопанството се издвојуваат 180 милиони динари за модернизација на патната мрежа.

Средствата од претходниот став се даваат на Републичкиот фонд за патишта без обврска на враќање.

Член 2

Средствата од претходниот член ќе се употребуваат според посебна програма во која ќе се одредат правците, степенот на модернизацијата и реконструкцијата, динамиката на градбата, потребните средства и условите за финансирање за секој правец одделно.

Програмата од претходниот став ја донесува Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

132.

Врз основа на член 152 став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ФИНАНСИРАЊЕТО НА РЕКОНСТРУКЦИЈАТА И МОДЕРНИЗАЦИЈАТА НА МАГИСТРАЛНИТЕ ПРУГИ ОД МРЕЖАТА НА ЖЕЛЕЗНИЧКОТО ТРАНСПОРТНО ПРЕТПРИЈАТИЕ „СКОПЈЕ“

Се прогласува Законот за учество на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на реконструкцијата и модернизацијата на магистралните пруги од мрежата на Железничкото транспортно претпријатие „Скопје“,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на заедничката седница на Републичкиот собор и Стопанскиот собор, одржана на 12 јули 1966 година.

У. бр. 45/66
12 јули 1966 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Видое Смиленски, с. р.

ЗАКОН

ЗА УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ФИНАНСИРАЊЕТО НА РЕКОНСТРУКЦИЈАТА И МОДЕРНИЗАЦИЈАТА НА МАГИСТРАЛНИТЕ ПРУГИ ОД МРЕЖАТА НА ЖЕЛЕЗНИЧКОТО ТРАНСПОРТНО ПРЕТПРИЈАТИЕ „СКОПЈЕ“

Член 1

Во периодот од 1966—1970 година Социјалистичка Република Македонија ќе учествува во финансирањето на реконструкцијата и модернизацијата на магистралните пруги од мрежата на Железничкото транспортно претпријатие — Скопје со 71 милион динари.

Член 2

Средствата од претходниот член ќе се обезбедат од средствата на Фондот на Федерацијата за кредитирање на стопанскиот развoт на стопански недоволно развиените републики и краишта, преку Стопанска банка во Скопје.

Средствата од претходниот став ќе се дадат како кредит на Железничкото транспортно претпријатие — Скопје под истите услови под кои е одобрен основниот кредит од средствата на Југословенската инвестициона банка.

Член 3

Динамиката на користењето на средствата од овој закон ќе биде во согласност со користењето на средствата на Југословенската инвестициона банка.

Член 4

Со влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Одлуката за обезбедување учество од Социјалистичка Република Македонија („Службен весник на СРМ“ број 9/65).

Член 5

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

133.

Врз основа на член 152 став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ФИНАНСИРАЊЕТО НА ИЗГРАДБАТА НА ПРУГАТА ГОСТИВАР—ЗАЈАС—КИЧЕВО

Се прогласува Законот за учество на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на изградбата на пругата Гостивар—Зајас—Кичево,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на заедничката седница на Републичкиот собор и Стопанскиот собор, одржана на 12 јули 1966 година.

У. бр. 36/66
12 јули 1966 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Видое Смиленски, с. р.

ЗАКОН

ЗА УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ФИНАНСИРАЊЕТО НА ИЗГРАДБАТА НА ПРУГАТА ГОСТИВАР—ЗАЈАС—КИЧЕВО

Член 1

Во периодот 1966—1970 година Социјалистичка Република Македонија учествува во финансирањето на довршувањето изградбата на пругата Гостивар—Зајас—Кичево со крак Зајас—Тајмиште до 29 милиони динари.

Член 2

Средствата од претходниот член ќе се обезбедат од Фондот на Федерацијата за кредитирање на стопанскиот развoт на стопански недоволно развиените републики и краишта, преку Стопанската банка во Скопје.

Средствата од претходниот став се даваат на Железничкото транспортно претпријатие — Скопје без обврска на враќање.

Член 3

Динамиката на користењето на средствата од овој закон ќе биде во согласност со користењето на средствата на Федерацијата.

Член 4

Обврските по кредитот од Фондот на Федерацијата за кредитирање на стопанскиот развoт на стопански недоволно развиените републики и краишта се на товар на Републиката.

Член 5

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

134.

Врз основа на член 152 став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕ- ПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ФИНАНСИ- РАЊЕТО НА ИЗГРАДБАТА НА ДЕЛОТ ОД ЈАДРАНСКИОТ ПАТ НА ТЕРИТОРИЈАТА НА РЕПУБЛИКАТА

Се прогласува Законот за учеството на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на изградбата на делот од Јадранскиот пат на територијата на Републиката,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на заедничката седница на Републичкиот собор и Стопанскиот собор, одржана на 12 јули 1966 година.

У. бр. 40/66
12 јули 1966 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Видое Смилевски, с. р.

ЗАКОН

ЗА УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕ- ПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ФИНАНСИ- РАЊЕТО НА ИЗГРАДБАТА НА ДЕЛОТ ОД ЈАДРАНСКИОТ ПАТ НА ТЕРИТОРИЈАТА НА РЕПУБЛИКАТА

Член 1

Во периодот 1966—1970 година Социјалистичка Република Македонија учествува во финансирањето на изградбата на делот од Јадранскиот пат на територијата на Републиката со 9,1 милиони динари.

Член 2

Средствата од претходниот член ќе се обезбедат од средствата на Фондот на Федерацијата за кредитирање на стопанскиот развој на стопански недоволно развиените републики и краишта, преку Стопанската банка во Скопје.

Средствата од претходниот став се даваат на Претпријатието за патишта „Македонија пат“ во Скопје, без обврска за враќање.

Член 3

Динамиката на користењето на средствата од овој закон ќе биде во согласност со користењето на средствата на Федерацијата.

Член 4

Обврските на Републиката по кредитот од Фондот на Федерацијата за кредитирање на стопанскиот развој на стопански недоволно развиените републики и краишта ќе ги извршува Републичкиот фонд за патишта.

Член 5

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

135.

Врз основа на член 152 став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕ- ПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ИНВЕСТИ- ЦИОНАТА ИЗГРАДБА НА ПРЕТПРИЈА- ТИЕТО РУДНИЦИ И ЖЕЛЕЗАРНИЦА „СКОПЈЕ“

Се прогласува Законот за учеството на Социјалистичка Република Македонија во инвестиционата изградба на претпријатието Рудници и железарница „Скопје“,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на заедничката седница на Републичкиот собор и Стопанскиот собор, одржана на 12 јули 1966 година.

У. бр. 34/66
12 јули 1966 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Видое Смилевски, с. р.

ЗАКОН

ЗА УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕ- ПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ИНВЕСТИ- ЦИОНАТА ИЗГРАДБА НА ПРЕТПРИЈА- ТИЕТО РУДНИЦИ И ЖЕЛЕЗАРНИЦА „СКОПЈЕ“

Член 1

Во периодот 1966—1970 година Социјалистичка Република Македонија ќе учествува во изградбата на Претпријатието рудници и железарница „Скопје“ (Железарница) и тоа:

— 15% од вредноста на договорените работи за основни средства, а во износ до 167 милиони динари;

— 40% од износот на зголемените трошоци по работите договорени со Југословенската инвестициона банка, а во износ до 194 милиони динари;

— 2,5% од вложувањата во 1966 година за задолжително учество во изградба на енергетски објекти, а во износ до 20 милиони динари.

Средствата од претходниот став ќе се обезбедат од средствата на Фондот на Федерацијата за кредитирање стопанскиот развој на стопански недоволно развиените републики и краишта преку Стопанската банка во Скопје.

Член 2

Условите и динамиката на користењето на средствата од претходниот член ќе бидат усогласени со користењето на средствата одобрени од Југословенската инвестициона банка односно Федерацијата.

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

136.

Врз основа на член 152 став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА
УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕ-
ПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ФИНАНСИ-
РАЊЕТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО НА
СТРУЧНИТЕ КАДРИ ВО СТОПАНСТВОТО**

Се прогласува Законот за учеството на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на образованието на стручните кадри во стопанството,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на заедничката седница на Републичкиот собор и Стопанскиот собор, одржана на 12 јули 1966 година.

У. бр. 41/66
12 јули 1966 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Видое Смилевски, с. р.

ЗАКОН**ЗА УЧЕСТВО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕ-
ПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ФИНАНСИ-
РАЊЕТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО НА
СТРУЧНИТЕ КАДРИ ВО СТОПАНСТВОТО****Член 1**

Во периодот 1966—1970 година од средствата на Социјалистичка Република Македонија за инвестиции во стопанството се издвојуваат 20 милиони динари за финансирањето на образованието на стручните кадри во стопанството.

Член 2

Средствата од претходниот член се доделуваат на Републичкиот фонд за кредитирање и стипендирање на студентите без обврска на враќање.

Средствата од претходниот став ќе се користат за кредитирање односно стипендирање на дефицитарни стручни кадри во стопанството, а посебно за потребите на понеразвиените подрачја.

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

137.

Врз основа на член 152 став 5 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, издавам

УКАЗ**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗДВОЈУ-
ВАЊЕ СРЕДСТВА ЗА ДОДАТНА КАМАТА**

Се прогласува Законот за издвојување средства за додатна камата,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на заедничката седница на Републичкиот собор и Стопанскиот собор одржана на 12 јули 1966 година.

У. бр. 42/66
13 јули 1966 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Видое Смилевски, с. р.

ЗАКОН**ЗА ИЗДВОЈУВАЊЕ СРЕДСТВА ЗА ДОДАТНА
КАМАТА****Член 1**

Во периодот 1966—1970 година од средствата на Социјалистичка Република Македонија за инвестиции во стопанството се издвојува 30 милиони динари за додатна камата по кредитите за инвестициони вложувања под условите предвидени со овој закон.

Член 2

Право на додатна камата имаат деловните банки и другите работни организации вон територијата на Социјалистичка Република Македонија кои даваат кредити за вложувања во основни средства во стопанството на територијата на Социјалистичка Република Македонија.

Член 3

Право на додатна камата не може да се остварува по кредитите одобрени од средствата на општествено-политичките заедници за инвестиции во стопанството, како и по кредитите одобрени на основа посебни закони.

Член 4

Додатната камата по кредитите изнесува 3% годишно од износот на кредитот.

Член 5

Право на додатна камата имаат деловните банки и другите работни организации ако кредитите ги даваат со каматна стопа до 6% годишно. За кредитите со каматна стопа повисока од 6%, додатната камата соодветно се смалува.

Член 6

Правото на додатна камата може да се оствари преку Стопанската банка во Скопје откако инвеститорот добие потврда од истата дека се обезбедени средства за нејзината исплата.

Член 7

Овој закон ќе се применува на кредитите одобрени по неговото влегување во сила.

Член 8

Се овластува Републичкиот секретар за финансии да донесе поблиски прописи за постапката за остварувањето правото на додатна камата.

Член 9

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а исплата на додатната камата ќе се врши од 1 јануари 1967 година.

Објасен дел**СУДСКИ ОГЛАСИ****ОКРУЖЕН СУД ВО КУМАНОВО**

Пред Окружниот суд во Куманово, подигнат е спор поради развод на бракот од страна на тужителот Османи Лиман, од Куманово, против туже-

ната Османи Захаида, од с. Шурљање, а сега со непознато место на живеење.

Се повикува тужената Захаида во рок од 30 дена од објавувањето на овој оглас во „Службен весник на СРМ“, да ја достави својата точна адреса на овој суд или да се јави лично. Доколку во овој рок не ја посочи својата адреса или не се јави на судот ќе ѝ биде одреден застапник во овој спор кој ќе ја застапува на нејзини трошоци.

Од Окружниот суд во Куманово П. бр. 77/66. (41)

ОПШТИНСКИ СУД ВО ПРИЛЕП

При Општинскиот суд во Прилеп, се води постапка за докажување на загубено свидетелството за завршен III клас трговска вечерна школа во учебната 1936/37 година, на име Јакимовски Петар од Прилеп, ул. „Борис Кидрич“ бр. 17.

Се поканува секое лице што го има најдено или го пронајде горенаведеното свидетелство, да соопшти во рок од 3 месеци на Општинскиот суд во Прилеп, сметано од денот на објавувањето на огласот во „Службен весник на СРМ“.

Од Општинскиот суд во Прилеп, Р. бр. 194/66. (42)

ОПШТИНСКИ СУД ВО СКОПЈЕ I

Општинскиот суд во Скопје I, како парничен првостепен суд со решението П. бр. 862/66 од 15. VII 1966 година по правната работа на тужителот Милован Михајловски, од Скопје, пат за Горно Лисиче бр. I, против туженикот Крсто Поповиќ, со непознато место на живеење, подигна постапка за утврдување договор за купопродажба на недвижен имот и неговото исполнење. За привремен застапник на тужениот Крсто Поповиќ, во смисла на чл. 77 ст. I точ. 4 од ЗПП, се одредува Богдан Божиновски, адвокат од Скопје, кој ќе го застапува тужениот во постапката пред овој суд, се додека тужениот или неговиот полномошник не се појават пред судот, односно се додека органот за старателство не го извести судот дека поставил старател.

Од Општинскиот суд Скопје I, П. бр. 862/66. (43)

ОПШТИНСКИ СУД ВО КУМАНОВО

Општинскиот суд во Куманово, објавува дека се води оставинска постапка по оставината на пок. Петровиќ Петар Трајко, шивач, бивш од Куманово, починат на ден 13. IX. 1965 година во Куманово.

Се повикува синот на пок. Трајко, Зоран Петровиќ, роден во гр. Београд а сега со непознато местопребивалиште во Белгија, да се јави во Општинскиот суд во гр. Куманово за давање наследничка изјава во рок од една година од денот на објавувањето на овој оглас, или пак да одреди полномошник кој ќе го застапува во таа оставинска постапка.

Во колку повиканиот не постапи на овој начин во дадениот му рок, конкретната оставина ќе се расправи врз основа на наследната изјава дадена од поставениот старател — неговиот брат Богдан Петровиќ од Београд и врз основа на податоците со кои судот располага.

Од Општинскиот суд во Куманово, О. бр. 206/65 година (44)

РЕГИСТАР НА УСТАНОВИТЕ

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на установите под рег. број 220, страна 1103, книга I е запишано следното: Во состав на Основното училиште „Братство единство“, населба Драчево, е Подрачната паралелка во село Батинци, согласно решението на Собранието на општината „Кисела Вода“ — Скопје број 22 од 8. III. 1965 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Ус. број 190/66. (754)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на установите под рег. број 102, стр. 632 е запишано следното: Досегашниот потписник на Основното училиште „Маршал Тито“ — село Лопате, Коцевски Радомир, бидејќи е разрешен од должноста сметкопологач, нема да го потпишува училиштето во иднина.

За нов потписник на училиштето е назначен Манчевски Николов Киро, в. д. секретар. Тој училиштето ќе го потпишува, задолжува и раздолжува со стариот регистриран потписник Сулејмани Рамана Бедет, директор, сметано од 19. V. 1966 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 210/66. (869)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на установите под рег. број 68, страна 274, книга I е запишано следното: Досегашниот потписник на Градскиот завод за здравствена заштита — Скопје, Колев Панче, шеф на сметководството, е разрешен од должност и му престанува правото за потпишување.

За нов потписник на заводот е назначена Цветиќ Тодорка, шеф на сметководството. Таа установата ќе ја потпишува, задолжува и раздолжува со старите регистрирани потписници и тоа: Видое Стефановски, директор, Угуровски Лазо, пом. директор, сметано од 31. V. 1966 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Ус. бр. 222/66. (871)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на установите, рег. број 457, страна 709, книга II, е запишан под фирма: Здравствен дом „Кисела Вода“ — Скопје. Предмет на работењето на Здравствениот дом е: а) спречување и сузбивање на акутните и хроничните заразни болести; б) спречување и сузбивање на туберкулозата, маларијата и другите масови болести; в) здравствена заштита на населението и подобрување на хигиенските услови на околината, на работата, на живеењето и на прехраната; г) здравствена заштита на мајки, доенчиња и мали деца; д) здравствена заштита на школски деца и младинци; е) давање лекарска помош на населението; и ж) здравствена просветна дејност.

Здравствениот центар е основан од Собранието на општината Кисела Вода — Скопје, со решение број 34 од 26. IV. 1966 година и решението број 213 од 29. IV. 1966 година на општината за соединување на Здравствениот дом Кисела Вода — Скопје, Здравствениот дом — Драчево и Здравствената станица с. Ракотинци во една здравствена установа.

Здравствениот центар ќе го потпишуваат, задолжуваат и раздолжуваат д-р Никола Милошевиќ, в. д. директор, Киприновски Борис, пом. директор, и Џони Јак, шеф на сметководството.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Ус. бр. 228/66. (958)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на установите под рег. број 415, страна 538, книга II е запишано следното: Фирмата на Аптекарската станица — Богданци во иднина се менува и ќе гласи: Општинска аптека — Богданци, согласно со решението на Народниот одбор на општината Богданци број 5165/1 од 31. X. 1962 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Ус. бр. 202/66. (782)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на установите под рег. број 89, страна 576, книга I е запишано следното: Фирмата на Фискултурниот центар „Кале“ — Скопје во иднина се менува и ќе гласи: Рекреативен центар „Кале“ — Скопје, согласно со одлуката на советот на работната заедница број 6 од 17. I. 1966 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Ус. бр. 216/66. (872)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на установите под рег. број 156, страна 340, книга I е запишано следното: Се брише од регистарот на установите Управата за пазари — Скопје, бидејќи со одлуката на работничкиот совет број 01-1243 од 12. XII. 1965 година и согласноста на општината Кале — Скопје бр. 02-1570/70 од 27. IV. 1966 год. прерасна во Комуналио претпријатие за пазари „Скопски пазар“ — Скопје.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Ус бр. 219/66. (873)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на установите под рег. број 144, страна 796, книга I е запишано следното: Досегашниот потписник на Пионерскиот дом „Горе Органиче“ — Титов Велес, Галаба Јорданова Трајкова, секретар е разрешена од должност и престанува правото за потпишување.

За нов потписник на домот е назначена Дукова Софијанка, секретар — сметкопологач, која установата ќе ја потпишува, задолжува и раздолжува во границите на овластувањето, сметано од 26. V. 1966 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Ус бр. 218/66. (874)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на установите под рег. број 271, страна 107, книга II е запишано следното: Фирмата на Секцијата за уредување на порои — Тетово се менува и во иднина ќе гласи: Техничка секција за уредување на порои, патишта и улици — Тетово согласно со одлуката на работната заедница број 0202-366 од 24. V. 1966 год.

Исто така и дејноста на Техничката секција за уредување на порои, патишта и улици — Тетово се проширува и со: изградба, поправка и одржување на патишта и улици, согласно со одлуката на работната заедница број 0202-346 од 20. V. 1966 година, потврда од Собранието на општината Тетово број 08-39/27 од 20. V. 1966 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Ус бр. 220/66. (875)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на установите на 31. V. 1966 година под рег. број 10/65 е запишано следното: Му престанува овластувањето за потпишување на Киро Базерко, досегашен управник на Установата за градски водовод од Прилеп.

Се овластува лицето Стојчевски Костов Стојан, директор, да ја потпишува установата.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Ус бр. 93/66. (956)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на установите под рег. број 422, страна 566, книга II е запишано следното: На досегашниот потписник на Работничкиот универзитет — Гевгелија, Бутров Јован, му престанува правото за потпишување.

За нов потписник на универзитетот е назначена Маџункова Д. Рисана, раководител на катедра, која установата ќе ја потпишува, задолжува и раздолжува со стариот регистриран потписник Горов Спасо, директор сметано од 6. V. 1966 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Ус бр. 200/66. (957)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на установите под рег. број 358, страна 467, книга II е запишано следното: Се брише од регистарот на установите Здравствениот дом — Драчево, бидејќи се соединува со Здравствениот дом „Кисела Вода“ — Скопје и Здравствената станица Ракотинци во една здравствена установа под назив: Здравствен дом „Кисела Вода“ — Скопје, со решение на Собранието на општината Кисела Вода — Скопје број 213 од 29. IV. 1966 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Ус бр. 225/66. (959)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на установите под рег. број 47, страна 192, книга I е запишано следното: Се брише од регистарот на установите Здравствениот дом „Кисела Вода“ — Скопје, бидејќи се соединува со Здравствената станица Драчево и Здравствената станица Ракотинци во една здравствена установа под назив: Здравствен дом „Кисела Вода“ — Скопје, согласно со решението на Собранието на општината Кисела Вода — Скопје број 213 од 29. IV. 1966 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Ус бр. 226/66. (960)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на установите под рег. број 255, страна 43, книга II е запишано следното: Се брише од регистарот на установите Здравствената станица — Ракотинци, бидејќи се соединува со Здравствениот дом „Кисела Вода“ — Скопје и Здравствената станица — Драчево во една единствена установа под назив: Здравствен дом „Кисела Вода“ — Скопје, со решение на Собранието на општината Кисела Вода — Скопје број 213 од 29. IV. 1966 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Ус бр. 227/66. (961)

РЕГИСТАР НА ПРЕТПРИЈАТИЈАТА И ДУКАНИТЕ

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. број 77, страна 1023, книга III, е запишана под фирма: Претпријатие за дрвна индустрија „Треска“ од Скопје — Продавница за намештај во Валандово, улица „Маршал Тито“ број 20. Предмет на работењето на продавницата е: продавање на намештај и дрвна галантерија произведен од Претпријатието „Треска“ од Скопје, како и продажба на намештај произведен од други дрвноиндустриски претпријатија во земјата, поради надополнување на асортиманот.

Продавницата е основана од работничкиот совет на Претпријатието за дрвна индустрија „Треска“ — Скопје, а согласно со решението на Собранието на општината Валандово број 2803/1 од 16. XI. 1965 година.

Раководител на продавницата е Митрушев Б. Димитар.

Продавницата ќе ја потпишува, задолжува и раздолжува матичното претпријатие, во границите на овластувањето.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи бр. 696/65. (19)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на ден 3. III. 1966 година, рег. број 4/66-II, е запишана под фирма: Работна единица — Филијала во Охрид на Осигурителниот завод за СРМ — Скопје.

Филијалата, во смисла на Основниот закон за осигурителните заводи и заедници на осигурувањето и Статутот на Заводот спроведува:

— задолжителни осигурувања одредени со сојузен закон,

— доброволни осигурувања одредени со заклучок на Југословенската заедница на осигурувањето,

— доброволни осигурувања одредени со заклучок на заводот.

Филијалата организира и спроведува согласно важечките прописи, мерки за спречување, настанување опасности од кои е извршено осигурувањето на имоти или лица (превентивни мерки), како и мерки за намалување на штетите на осигурените имоти ако настани опасност (репресивни мерки).

Филијалата работи на подрачјето на општините: Охрид, Ресен, Струга, Дебар и Кичево.

Филијалата е основана од Осигурителниот завод за СРМ — Скопје, со привремената одлука на

привременото собрание на Осигурителниот завод за СРМ од 26. II. 1966 година.

Филијалата ќе ја потпишува Владо Митески, в.д. директор на филијалата во Охрид.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 102/66. (557)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 859, страна 1177, книга III е запишано следното: Седиштето на Претставништвото во Скопје на улица „Илинденска“ број 30/I на Трговското претпријатие „Ферромото“ — Марибор се пресметува од улица „Илинденска“ број 30/I во Скопје на улица „Караорман“ број 35.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи бр. 66/66. (233)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 17. XII. 1965 година под рег. број 17/60, книга II е запишано следното: Претпријатието за изградба на хидроелектрани „Црни Дрим“ од Струга, престана со својата работа и се брише од регистарот на стопанските организации, поради соединување со Електричното претпријатие „Маврово“ од Гостивар, Електричното претпријатие „Маџари“ од Скопје, Претпријатието за пренос на електрична енергија „Електројуг“ — Скопје и Претпријатието во изградба „Црнооречки хидроелектрани“ од Кавдарци во новоформирано Електростопанско претпријатие за производство и пренесување на електрична енергија во СРМ — Скопје.

Оваа промена е извршена врз основа на одлуката од работната заедница на Претпријатието за изградба на хидроелектрани на системот „Црни Дрим“ од Струга број 09-2885/1 од 21. VI. 1965 година и одлуката од Општинското собрание Струга број 01-6921/1 од 9. VI. 1965 година.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 286/65. (76)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 17. XII. 1965 година под рег. број 7/56, книга III е запишано следното: Му престанува овластувањето за потпишување на лицето Андоновски Павле, технички директор, и Рефик Папранику, шеф на комерцијалното одделение на Индустријата за теписи „Новост“ од Дебар.

Се овластуваат лицата Јован Савески, шеф на комерцијалното одделение, Сами Шпетим, секретар, да покрај досегашните потписници Кривца Ичмет, директор, и Мулај Исмаил, шеф на сметководството, го потпишуваат претпријатието.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 287/65. (80)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 27. XII. 1965 година под рег. број 14/63, книга I е запишано следното: Се проширува дејноста на Земјоделско-индустријскиот комбинат „Пелагонија“ од Битола, уште со: да врши јавен превоз во слободен патен сообраќај за свои потреби и услуги на трети лица на територијата на Општината Битола — како споредна дејност.

Оваа промена е извршена врз основа на решението од Општинското собрание Битола број 01-18143/1 од 21. XII. 1965 година.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 302/65. (94)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 30. XII. 1965 година под рег. број 8/61, книга I е запишано следното: Претпријатието за ПТТ сообраќај од Битола, престана со својата работа и се брише од регистарот на стопанските организации,

согласно одлуката од работничкиот совет на претпријатието од 1. XI. 1965 година.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 316/65. (69)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 8. XII. 1965 година под рег. број 72/55, книга I е запишано следното: Му престанува овластувањето за потпишување на Христовски Спасе, досегашен потписник на Земјоделската задруга „Кајмакчалан“ од село Живојно.

Се овластува лицето Димитриевски Василев Илија, управник, да покрај досегашниот потписник Петковски Алексо ја потпишува задругата.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 282/65. (78)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 23. XII. 1965 година под рег. број 21/56, книга II е запишано следното: Му престанува овластувањето за потпишување на Гагоски Ристо, досегашен директор и потписник на Индустриското претпријатие „Мермерен комбинат“ од Прилеп.

Се овластува Богоевски Бранко, директор, да покрај досегашниот потписник Велески А. Драгомир, шеф на сметководството го потпишува комбинатот.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 304/65. (81)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 1. XII. 1965 година под рег. број 21/64, книга I е запишано следното: Се проширува дејноста на Трговското претпријатие „Универзал“ од Крушево уште со продажба на ловечки прибор (оружје и муниција), согласно одлуката на претпријатието од 23. XI. 1965 година и решението на Општинското собрание Крушево број 04-2300/1 од 24. XI. 1965 год.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 272/65. (95)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 1. XII. 1965 година под рег. број 21/64, книга I е запишано следното: Се проширува дејноста на Продавницата број 3 во Крушево на Трговското претпријатие на големо и мало „Универзал“ од Крушево, уште со продажба на ловечки прибор (оружје и муниција), согласно одлуката на работничкиот совет на претпријатието од 23. XI. 1965 година и решението на Општинското собрание Крушево број 04-2300/1 од 24. XI. 1965 година.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 273/65. (96)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 316, страна 953 е запишано следното: На досегашниот потписник на Задружното претпријатие за лов и преработки на риби „Дојранско Езеро“ — Нови Дојран, Поп Костов Николов, му престанува правото за потпишување, бидејќи е разрешен од должност.

За нов потписник на претпријатието е назначен Дајлиев Д. Глигор, шеф на сметководството. Тој претпријатието ќе го потпишува, задолжува и раздолжува со старите регистрирани потписници и тоа: Аризанов Томе, директор, и Пенев Киро, сметано од 22. XII. 1965 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи бр. 722/65. (119)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 353, страна 1153, книга I е запишано следното: Се брише од регистарот на претпријатијата и дуќаните Мешовитото задружно трговско претпријатие „15 мај“ — Нови Дојран, бидејќи се

припојува кон Трговското претпријатие на големо „Солун“ од Гевгелија, согласно одлуките на работничките совети на претпријатијата.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи бр. 728/65. (121)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 86, страна 217 е запишано следното: Согласно со одлуките на работничкиот совет на Трговското претпријатие на големо „Солун“ — Гевгелија број 01-2083/1 од 30. IV. 1965 година и на Мешовитото задружно трговско претпријатие „15 мај“ — Нови Дојран број 220 од 15. V. 1965 година, кон Трговското претпријатие на големо „Солун“ — Гевгелија се припојува Мешовитото задружно трговско претпријатие „15 мај“ — Нови Дојран.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи бр. 729/65. (122)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 227, страна 651 е запишано следното: Согласно со одлуката на работничкиот совет на Фабриката за огнеотпорни материјали „Силика“ — Гостивар број 4548/2 од 25. VIII. 1965 година, дејноста на фабриката во иднина се проширува и со: производство на високоотпорни сировини врз база на доломит.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи бр. 723/65. (123)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 878, страна 93, книга IV е запишано следното: Согласно со одлуката на работничкиот совет на Занаетчиското метално трговско услужно претпријатие „26 јули“ — Скопје број 1957 од 24. XI. 1965 година и елаборатот за економската оправданост, дејноста на претпријатието во иднина се проширува и со: продажба на половни моторни возила од сите видови и половна земјоделска механизација со приклучни орудија, градежен материјал, како и репродукционен материјал во земјоделството.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи бр. 68/66. (137)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 443, страна 633, книга II е запишано следното: Се брише од регистарот на претпријатијата и дуќаните Работничката менза во Титов Велес на Градежното претпријатие „Ратко Митровиќ“ — Белград, согласно со одлуката на работничкиот совет на претпријатието.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи бр. 724/65. (146)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 17. I. 1966 година под рег. број 9/56, книга III е запишано следното: Се менува фирмата на Производителното градежно претпријатие „Кораб“ од Дебар и се гласи: Градежно претпријатие „Кораб“ — Дебар.

Оваа промена е извршена врз основа на одлуката на работничкиот совет на претпријатието бр. 01-27/1 од 24. I. 1966 година.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 44/66. (160)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 17. I. 1966 година под рег. број 5/63, книга II е запишано следното: Се проширува дејноста на Заштитната работилница за ракотворби „Прогрес“ од Кичево, уште со: вапсување на волнени и памучни предива на населението од градот и околните села, како и продавање на сите видови бои кои се од овој ранг.

Оваа промена е извршена врз основа на одлуката од работничкиот совет на „Прогрес“ од Кичево од 31. III. 1965 година.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 280/65. (161)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 17. I. 1966 година под рег. број 53/55, книга V е запишано следното: Се менува фирмата на Сервисот за градежни материјали „Бор“ од Кичево и се гласи: Трговско претпријатие на големо и мало „Бор“ од Кичево.

Оваа промена е извршена врз основа на одлуката од работничкиот совет на Трговското претпријатие „Бор“ од Кичево бр. 1573 од 29. X. 1965 година.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 249/65. (162)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 10. I. 1966 година под рег. број 117/55, книга III е запишано следното: Се проширува фирмата на Трговското претпријатие „Охридски магазин“ од Охрид и се гласи: Трговско претпријатие на големо и мало „Охридски магазин“ од Охрид.

Оваа промена е извршена врз основа на одлуката од работничкиот совет на претпријатието бр. 4246/101 од 15. XII. 1965 година.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 313/65. (163)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 14. I. 1966 година под рег. број 14/63, книга I е запишано следното: Погонот за сточарско производство од Битола на Земјоделско индустрискиот комбинат „Пелагонија“ од Битола, престана со својата работа и се брише од регистарот на стопанските организации согласно одлуката од работничкиот совет на ЗИК „Пелагонија“ од Битола бр. 12295.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 7/66. (164)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 14. I. 1966 година под рег. број 14/63, книга I е запишано следното: Погонот за земјоделско производство во село Новаци на Земјоделско-индустрискиот комбинат „Пелагонија“ од Битола, престана со својата работа и се брише од регистарот на стопанските организации согласно одлуката од работничкиот совет на ЗИК „Пелагонија“ од Битола бр. 12295.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 8/66. (165)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 14. I. 1966 година под рег. број 14/63, книга I е запишано следното: Погонот за земјоделско производство во село Радобор на Земјоделско-индустрискиот комбинат „Пелагонија“ од Битола, престана со својата работа и се брише од регистарот на стопанските организации, согласно одлуката од работничкиот совет на ЗИК „Пелагонија“ од Битола бр. 12295.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 9/66. (166)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 14. I. 1966 година под рег. број 14/63, книга I е запишано следното: Погонот за земјоделско производство „Даме Груев“ од село Долно Српци на Земјоделско-индустрискиот комбинат „Пелагонија“ од Битола, престана со својата работа и се брише од регистарот на стопанските организации, согласно одлуката од работничкиот совет на ЗИК „Пелагонија“ од Битола бр. 12295.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 10/66. (167)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 17. I. 1966 година под рег. број 186/55, книга I е запишано следното: Продавницата број 1 во Битола на „Аутомакедонија“ од Скопје престана со својата работа и се брише од регистарот на стопанските организации, согласно одлуката од работничкиот совет на „Аутомакедонија“ увоз-извоз од Скопје од 4. XI. 1965 година.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 24/66. (168)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 14. I. 1966 година под рег. број 83/55, книга I е запишано следното: Занаемскиот дуќан „Лонжин“ од Битола на Занаемското производително претпријатие „Напредок“ од Битола, престана со својата работа и се брише од регистарот на стопанските организации, согласно одлуката од работничкиот совет на претпријатието број 11 од 11. I. 1966 година.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 14/66. (169)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 14. I. 1966 година под рег. број 4/56, книга I е запишано следното: Трговското претпријатие „Песјак“ од село Долнени престана со својата работа и се брише од регистарот на стопанските организации, поради припојување кон Трговското претпријатие „29 ноември“ од Прилеп.

Оваа промена е извршена врз основа на одлуката од работничкиот совет на Трговското претпријатие „Песјак“ од село Долнени бр. 348 од 27. XII. 1965 година и одлуката од работничкиот совет на Трговското претпријатие „29 ноември“ од Прилеп број 3268 од 24. XII. 1965 година.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 17/66. (179)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 14. I. 1966 година под рег. број 1/58, книга III е запишано следното: Овощтаро-градинарската задруга „Овощтар“ од Струга престана со својата работа и се брише од регистарот на стопанските организации, поради припојување кон Земјоделско-прехрабениот комбинат „Струшко Поле“ од Струга.

Оваа промена е извршена врз основа на одлуката од работничкиот совет на ЗИК „Струшко Поле“ од Струга број 1504 од 27. XII. 1965 година и одлуката од задружниот совет на „Овощтар“ од Струга број 01-610 од 27. XII. 1965 година.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 11/65. (181)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 18. I. 1966 година под рег. број 21/55, книга I е запишано следното: Му престанува овластувањето за потпишување на Симовски Горѓи, в. д. директор и потписник на Комуналното претпријатие „Водовод и бањи“ од Битола.

Се овластува лицето Николовски Цветан Александар, в. д. директор, да покрај досегашниот потписник Сапунџиева Г. Љубица, го потпишува претпријатието.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 26/66. (182)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 30. X. 1965 година под рег. број 1/59, книга V е запишано следното: Досегашниот раководител на Продавницата „Теке“ од Кичево на Претпријатието „Жито Македонија“ — Филијала во Кичево Мирко Иракоски, е разрешен од должност. На негово место за раководител е назначен Блажевски Тодорче.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 234/65. (186)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 30. X. 1965 година под рег. број 1/59, книга V е запишано следното: Досегашниот раководител на Продавницата „Чифлик“ од Кичево на Претпријатието „Жито Македонија“ — Филијала од Кичево Мито Калчиновски, е разрешен од должност. На негово место за раководител е назначен Настески Стојмир.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 235/65. (187)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 30. X. 1965 година под рег. број 1/59, книга V е запишано следното: Досегашниот раководител на Продавницата „Цер“ во Кичево на Претпријатието „Жито Македонија“ — Филијала во Кичево Георгиевски Паскал, е разрешен од должност. На негово место за раководител е назначен Петрески Влаже.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 236/65. (188)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 30. X. 1965 година под рег. број 1/59, книга V е запишано следното: Досегашниот раководител на Продавницата „Стгово“ од Кичево на Претпријатието „Жито Македонија“ — Филијала во Кичево, Петкоски Диме, е разрешен од должност. На негово место за раководител е назначен Наќески Милош.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 237/65. (189)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 30. X. 1965 година под рег. број 1/59, книга V е запишано следното: Досегашниот раководител на Продавницата „Централ“ во Кичево на Претпријатието „Жито Македонија“ — Филијала во Кичево, Милош Наќески, е разрешен од должност. На негово место за раководител е назначен Телаоски Ибраим.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 238/65. (190)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 30. X. 1965 година под рег. број 1/59, книга V е запишано следното: Досегашниот раководител на Складот во Македонски Брод на Претпријатието „Жито-Македонија“ — Филијала во Кичево, Стефаноски Ананија, е разрешен од должност. На негово место за раководител е назначен Василевски Живко.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 239/65. (191)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 30. X. 1965 година под рег. број 1/59, книга V е запишано следното: Досегашниот раководител на Продавницата број 1 во Кичево на Претпријатието „Жито Македонија“ — Филијала во Кичево, Вуклески Пандо, е разрешен од должност. На негово место за раководител е назначен Радоски Миливој.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 241/65. (192)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 30. X. 1965 година под рег. број 1/59, книга V е запишано следното: Досегашниот раководител на Продавницата број 2 во Кичево на Претпријатието „Жито Македонија“ — Филијала во Кичево, Цветаноски Стефан, е разрешен од должност. На негово место за раководител е назначен Иракоски Љубомир.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи бр. 241/65. (193)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 19. I. 1966 година под рег. број 117/55, книга III е запишано следното: Досегашниот раководител на Продавницата број 9 во Охрид на Трговското претпријатие „Охридски магазин“ од Охрид, Иван Касапов, е разрешен од должност. На негово место за раководител е назначен Илија Рилкоски.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи
бр. 28/66. (194)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 19. I. 1966 година под рег. број 117/55, книга III е запишано следното: Досегашниот раководител на Продавницата број 10 во Охрид на Трговското претпријатие „Охридски магазин“ во Охрид, Нанов Пере, е разрешен од должност. На негово место за раководител е назначен Ристо Тулески.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи
бр. 29/66. (195)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 19. I. 1966 година под рег. број 117/55, книга III е запишано следното: Досегашниот раководител на Продавницата број 11 во Охрид на Трговското претпријатие „Охридски магазин“ од Охрид, Петар Зафир, е разрешен од должност. На негово место за раководител е назначен Глигор Серафимовски.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи
бр. 30/66. (196)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 19. I. 1966 година под рег. број 117/55, книга III е запишано следното: Досегашниот раководител на Продавницата број 12 во Охрид на Трговското претпријатие „Охридски магазин“ од Охрид, Блаже Гроздан, е разрешен од должност. На негово место за раководител е назначен Петар Маркоски.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи
бр. 31/66. (197)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 19. I. 1966 година под рег. број 117/55, книга III е запишано следното: Досегашниот раководител на Стоковната кука во Охрид на Трговското претпријатие „Охридски магазин“ од Охрид, Славе Патчев, е разрешен од должност. На негово место за раководител е назначен Ефтим Завојче.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи
бр. 32/66. (198)

Окружниот стопански суд во Битола објавува дека во регистарот на стопанските организации на 27. I. 1966 година под рег. број 1/63, книга II е запишано следното: Му престанува овластувањето за потпишување на Наумовски Михајлов Ристо, досегашен в. д. директор на Претпријатието за градење и проектирање „Трудобеник“ од Охрид.

Се овластува лицето Блажески Злате, директор, да го потпишува претпријатието.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи
бр. 34/66. (200)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 393, страна 225, книга II е запишано следното: Се брише од регистарот на претпријатијата и дуќаните Угостителското претпријатие „Слобода“ од село Богданци, бидејќи се припојува кон Земјоделската задруга „Изворски“ од село Богданци, согласно одлуката на работничкиот совет и елаборатот за економската оправданост.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи
бр. 711/65. (224)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 350, страна 1137 е запишано следното: Се брише од регистарот на претпријатијата и дуќаните Мешовитото задружно трговско претпријатие „6 Ноември“ од село Богданци, бидејќи се припојува кон Земјоделската задруга „Изворски“ од село Богданци, согласно одлуката на работничкиот совет на претпријатието и елаборатот за економската оправданост.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи
бр. 712/65. (225)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 49, страна 127 е запишано следното: Согласно одлуката на работничкиот совет на Занаетчиското претпријатие и стовариште за пиво „Сифон“ — Куманово број 355 од 20. XI. 1965 година и елаборатот за економската оправданост, дејноста на претпријатието во иднина се проширува и со: продажба на сите врсти алкохолни пијалаци, цигари, кибрит, продажба на сите врсти прехранбени производи како: чоколади, кекс, бонбони, наполитанки и др., производство и продажба на сите врсти слаткарски производи и др.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи
бр. 45/66. (227)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 667, страна 831, книга III е запишано следното: Согласно одлуката на работничкиот совет на Слаткарското претпријатие „Ванила“ — Скопје број 1839 од 24. XI. 1966 година и елаборатот за економската оправданост, дејноста на претпријатието во иднина се проширува и со: продажба на разни сардини — конзерви, сувомесни производи и конзерви и кафе.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи
бр. 57/66. (229)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 729, страна 161, книга III е запишано следното: Согласно заклучокот на советот на работната заедница од одржаната седница на 25. XII. 1965 година на Заедницата на осигурувањето на СРМ Скопје и елаборатот за економска оправданост, дејноста на Заедницата во иднина се проширува и со: стопанисување со станбените згради на заедницата на осигурувањето за СР Македонија, како споредна дејност.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи
бр. 51/66. (230)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 407, страна 1089 е запишано следното: На досегашниот потписник Јовановски Стојан, шеф на сметководството на Градежното занаетчиско и услужно претпријатие „Пролет“ — Скопје, му престанува правото за потпишување, бидејќи е разрешен од должност.

За шеф на сметководството на претпријатието е назначен Сечковски Никола. Тој претпријатието ќе го потпишува, задолжува и раздолжува со стариот регистриран потписник Јаневски Перо, директор, сметано од 24. XII. 1965 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи
бр. 727/65. (231)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 214, страна 569 е запишано следното: На досегашните потписници на Парната пивара „Скопје“ — Скопје и тоа: Милан Симовски, Хајредин Сараќини и Жарко Аврамовиќ им престанува правото за потпишување.

За нов потписник на пиварата е назначен Стаменковски Станојчо, в. д. директор. Тој пиварата ќе ја потпишува, задолжува и раздолжува со ста-

рите регистрирани потписници и тоа: Венински Т. инженер Киро, директор, и Атанас Атанасовски, шеф на сметководството, сметано од 14. II. 1966 год.
Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи бр. 69/66. (232)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 299, страна 1163, книга III е запишано следното: Досегашниот в.д. директор на Претпријатието за промет со индустриски стоки „Скопски магазин“ — Скопје, Ставревски Ставре, е назначен за директор и во иднина како таков ќе го потпишува претпријатието со новоназначениот потписник шеф на сметководството Сарцовски Саво и старите регистрирани потписници: Киро Симовски, раководител на комерцијалното одделение, Ѓорѓи Томевски, референт за набавка, Благоја Цветановски, референт за набавка, и Иван Пејчев, службеник, сметано од 8. I. 1966 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи бр. 37/66. (234)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 304, страна 375-376, книга III е запишано следното: Се бришат од регистарот на претпријатијата и дуќаните погоните на Рудниците и индустријата за хром, антимон и арсен „Радуша“ — Г. Петров, и тоа: Погонот „Чашак“ на територијата на НО на Скопска околина и Рудникот на хромовата руда „Раброво“ — Валандово, согласно одлуката на работничкиот совет на претпријатието број 140 од 10. I. 1966 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи бр. 42/66. (236)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 271, страна 785 е запишано следното: Согласно со записниците од 20. V. 1965 година, 26. V. 1965 и 13. VI. 1964 година на Изборната комисија за избирање органи за управување на Комуналното претпријатие за експлоатација на камен, песок, поправка на патишта, одржување на улици, канализација и висока градба „Младост“ — Титов Велес, е одобрено конституирањето.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи бр. 720/65. (238)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 179, страна 467, е запишано следното: Покрај досегашните потписници на Фабриката за порцелан и санитарна керамика „Борис Кидрич“ од Титов Велес и тоа: Ангел Теов, финансов директор, Георгиевски Стево, директор на производството на фабриката, Георгиевски Ѓорчо, генерален директор, и Ристовски Мирко, заменик директор, фабриката ќе ја потпишува, задолжува и раздолжува и новоназначениот потписник Таневски Александар, шеф на сметководството, сметано од 7. I. 1966 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи бр. 34/66. (239)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 562, страна 792, книга III е запишано следното: Согласно со одлуката на работничкиот совет на Претпријатието за промет со жито и преработки од жито на големо „Жито Македонија“ — Скопје број 113 од 17. I. 1966 година фирмата на сменатото претпријатие се менува и во иднина ќе гласи: Работна организација „Жито Македонија“ — прехранбен комбинат — Скопје.

Согласно одлуката на работничкиот совет од 25. XII. 1965 година прецизираната дејност на Работната организација „Жито Македонија“ — Скопје е: производство на брашно, леб, бели печива, ориз и производи од ориз, добиточна храна, тестенини, црвен пипер и промет со истите, откуп и промет

со житарици, грав и фураж, откуп и сушење на варива и зеленчук и промет со истите, организирање на производството, вршење на доработка и промет со семе од: пченица, јачмен, 'рж, пченка и оризова арпа.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи бр. 20/66. (276)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните под рег. број 294, страна 759 е запишано следното: Досегашниот директор на Автопретпријатието „11 октомври“ — Скопје, Орде Ивановски, е разрешен од должност и му престанува правото за потпишување, бидејќи е разрешен од должност.

За главен директор на претпријатието е назначен Пери Ивановски. Тој претпријатието ќе го потпишува, задолжува и раздолжува со старите регистрирани потписници и тоа: Атанас Марковски, Методија Кулевски, Никола Ризовски, Стево Ефтимски, Таневски Захарие Мирко и Мешков Давчев Глигор, сметано од 22. I. 1966 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи бр. 26/66. (278)

КОНКУРСИ

Советот на централното Основно училиште „Кирил и Методија“, село Сингелик,

распишува

К О Н К У Р С

за пополнување на упразнетите работни места за учебната 1966/67 година

I — За паралелки со македонски наставен јазик

1. Наставник по македонски јазик	1
2. Наставник по математика	2
3. Наставник по француски-српски	1
4. Наставник по физика	1
5. Наставник по историја и географија	1
6. Наставник по запознавање на природа и општество	1
7. Наставник по биологија-хемија	1
8. Стручен учител по физичко воспитување	1
9. Стручен учител по музичко воспитување	1

II — За предмети со шиптарски наставен јазик

1. Наставник по историја, географија, запознавање на општеството и социјалистички морал	1
2. Наставник по француски — македонски	1
3. Наставник по математика	1
4. Наставник по биологија, запознавање на природата, хемија и физика	1

УСЛОВИ:

За кандидатите под I и тоа 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 7 завршена соодветна група предмети на ПА, а за броевите 8 и 9 завршено соодветно стручно училиште.

За кандидатите под II завршена соодветна група предмети на АПА и да го познаваат шиптарскиот јазик.

Кандидатите што ќе конкурираат должни се да ги достават следните документи и тоа:

- Молба
- Диплома за образование
- Лекарско уверение
- Извод од матична книга на родените
- Уверение за државјанство

— Работни карактеристики за последните две години, кои се во работен однос, и др.

Предимство за прием имаат жители на град Скопје и околицата.

Конкурсот трае 15 дена од денот на објавувањето во „Службен весник на СРМ“.

Некомплетирани документи нема да се земаат во предвид на разгледување.

СОДРЖИНА

	Страна
123. Указ за прогласување на Општествениот план за развoтoк на Социјалистичка Република Македонија од 1966 до 1970 година — — — — —	337
Општествен план за развoтoк на Социјалистичка Република Македонија од 1966 до 1970 година — — — — —	337
124. Указ за прогласување на Законот за изменување и дополнување на Законот за средствата на Социјалистичка Република Македонија за инвестиции во стопанството	370
Закон за изменување и дополнување на Законот за средствата на Социјалистичка Република Македонија за инвестиции во стопанството — — — — —	370
125. Указ за прогласување на Законот за Републичкиот фонд за кредитирање на побрзиот стопански развoтoк на недоволно развиените краишта — — — — —	370
Закон за Републичкиот фонд за кредитирање на побрзиот стопански развoтoк на недоволно развиените краишта — — — — —	370
126. Указ за прогласување на Законот за издвојување на средства за Републичкиот фонд за кредитирање на побрзиот стопански развoтoк на недоволно развиените краишта — — — — —	371
Закон за издвојување на средства за Републичкиот фонд за кредитирање на побрзиот стопански развoтoк на недоволно развиените краишта — — — — —	371
127. Указ за прогласување на Законот за учество на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на научно-истражувачка работа — — — — —	372
Закон за учество на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на научно-истражувачка работа — — — — —	372
128. Указ за прогласување на Законот за учество на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на рударските истражувања — — — — —	372
Закон за учество на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на рударските истражувања — — — — —	372
129. Указ за прогласување на Законот за учество на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на инвестициите во земјоделството. — — — — —	372
Закон за учество на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на инвестициите во земјоделството — — — — —	372
130. Указ за прогласување на Законот за учество на Социјалистичка Република Македонија во кредитирањето на изградбата на подробната каналска мрежа — — — — —	373
Закон за учество на Социјалистичка Република Македонија во кредитирањето на изградбата на подробната каналска мрежа — — — — —	373
131. Указ за прогласување на Законот за учество на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на модернизацијата на патната мрежа — — — — —	373
Закон за учество на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на модернизацијата на патната мрежа — — — — —	373
132. Указ за прогласување на Законот за учество во Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на реконструкцијата и модернизацијата на магистралните пруги од мрежата на Железничкото транспортно претпријатие „Скопје“ — — — — —	374
Закон за учество на СР Македонија во финансирањето на реконструкцијата и модернизацијата на магистралните пруги од мрежата на Железничкото транспортно претпријатие „Скопје“ — — — — —	374
133. Указ за прогласување на Законот за учество на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на изградбата на пругата Гостивар — Зајас — Кичево — — — — —	374
Закон за учество на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на изградбата на пругата Гостивар — Зајас — Кичево — — — — —	374
134. Указ за прогласување на Законот за учество на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на изградбата на делот од Јадранскиот пат на територијата на Републиката — — — — —	375
Закон за учество на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на изградбата на делот од Јадранскиот пат на територијата на Републиката — — — — —	375
135. Указ за прогласување на Законот за учество на Социјалистичка Република Македонија во инвестиционата изградба на Претпријатието рудници и железарница „Скопје“ — — — — —	375
Закон за учество на Социјалистичка Република Македонија во инвестиционата изградба на Претпријатието рудници и железарница „Скопје“ — — — — —	375
136. Указ за прогласување на Законот за учество на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на образованието на стручните кадри во стопанството — — — — —	376
Закон за учество на Социјалистичка Република Македонија во финансирањето на образованието на стручните кадри во стопанството — — — — —	376
137. Указ за прогласување на Законот за издвојување средства за додатна камата Закон за издвојување средства за додатна камата — — — — —	376